

‘ABDU’L-BAHÁ

Jumalallisen sivistyksen salaisuus

Suomen Bahá’íden Kansallinen Henkinen Neuvosto

Suomen bahá’í-yhteisö

Helsinki, 2017

Johdanto

Todellisen sivistyksen henkistä luonnetta ei ole koskaan ilmaistu niin harvinaisissa olosuhteissa ja niin pätevän kirjoittajan esittämänä kuin tässä ‘Abdu’l-Bahán tekstissä.

Tämä teos kirjoitettiin vuonna 1875. Alkuperäinen persiankielinen teksti ilmestyi litografiana Bombayssa vuonna 1882. Ensimmäinen englanninkielinen käännös julkaistiin Lontoossa vuonna 1910 ja toinen Chicagossa vuonna 1918 nimellä *Mysterious Forces of Civilization*. Myöhemmin ilmestynyt Marzieh Gailin edellisiä tarkempi englanninkielinen käännös osoittaa monitaitoisen kääntäjän molempien kielten hallinnan. Marzieh Gailin isä oli persialainen ja äiti amerikkalainen, ja hän asui vuosia molemmissa maissa.

‘Abdu’l-Bahán nimi on saavuttanut ainutlaatuisen maineen kautta idän ja lännen. Hän on viisauden, jalouden ja sankaruuden vertauskuva. Hän oli täydellisen pyhittäytynyt henkisen ykseyden ja yleismaailmallisen rauhan asialle. Hänen nimensä on arvonimi, joka tarkoittaa ”Bahán palvelijaa.”

Hän syntyi Persiassa toukokuun 23. päivänä 1844 ja oli Bahá’u’lláhin vanhin poika. Hän syntyi samana päivänä, jona ‘Ali-Muhammad, joka sittemmin tunnettiin nimellä Báb, ilmaisi lähetystehtävänsä, aloitti uuden uskonnollisen ilmaisun ja valmisti tietä Bahá’u’lláhille, bahá’í-uskon Ilmaisijalle.

‘Abdu’l-Bahá oli vasta kuusivuotias, kun Báb koki marttyyrikuoleman Tabrizissa. Hän oli kahdeksanvuotias, kun Bahá’u’lláh vangittiin maanalaiseen vankityrmään Tíhránissa shaahin määräyksellä, ja muutamia kuukausia myöhemmin ‘Abdu’l-Bahá lähti isänsä mukaan, kun Hänet karkotettiin Baghdádiin. Tästä alkoi maastakarkotuksen ja vankeuden aika, jota ‘Abdu’l-Bahá kärsi vuoteen 1908 saakka. Baghdádista Bahá’u’lláh, Hänen perheensä ja jotkut Hänen seuraajistaan määrättiin lähtemään Konstantinopoliin, sieltä Adrianopoliin, ja sieltä edelleen ‘Akkon vankilalinnoitukseen Pyhään maahan, missä Bahá’u’lláh kuoli vuonna 1892. Koko tämän ajan ‘Abdu’l-Bahá vastoinikäymisten vahvistamana ja hengeltään voimakkaana ilmensi enenevässä määrin niitä ominaisuuksia ja voimia, joiden varaan Bahá’u’lláh oli perustanut uskontonsa tulevaisuuden. Bahá’u’lláh nimitti testamentissaan ‘Abdu’l-Bahán uskonsa uskonnollisen elämän esikuvaksi, sanojensa tulkiksi ja ihmiskunnan kanssa solmimansa liiton keskuksiksi.

Vuodesta 1892 vuoteen 1908 saakka ‘Abdu’l-Bahá kärsi äärimmäistä sortoa, mutta vapautui lopulta Turkin vallankumouksen seurauksena, kun kaikki Turkin sulttaanin tuomitsemat poliittiset vangit vapautettiin. Palestiinan sotilaallinen komentaja ensimmäisen maailmansodan aikana, kenraali Allenby, ryhtyi tällöin toimenpiteisiin varmistaakseen ‘Abdul-Bahán turvallisuuden Britannian ulkoministeri Lordi Balfourin käskystä.

Vuodesta 1911 vuoteen 1913 ‘Abdu’l-Bahá matkusti laajalti Euroopassa ja Pohjois-Amerikassa vierailen paikallisissa bahá’í-yhteisöissä. Hän puhui erilaisille yleisöille rauhanjärjestöissä, yliopistoissa, kirkoissa, värillisten kokouksissa ja synagogissa, tapasi arvovaltaisia henkilöitä, jotka työskentelivät hallinnon, kirkollisen elämän ja kasvatuksen parissa, ja julisti yleismaailmallisen rauhan periaatteita esimerkillään ja vaikuttavalla puheellaan. Näiden Hänen tapaamiensa ihmisten luettelo on liian pitkä tässä esitettäväksi, mutta tapa, jolla ‘Abdu’l-Bahá otettiin vastaan länsimaissa, käy ilmi Hänen tapaamiensa ihmisten nimistä: arkkidiakoni Wilberforce, Andrew Carnegie, Alexander Graham Bell, professori E. G. Browne, Lordi Lamington, Turkin suurlähettiläs, useita Britannian parlamentin jäseniä, ja niin edelleen.

‘Abdu’l-Bahán sanoman perusperiaatteita länsimaille sisältävien muistiinkirjoitettujen puheiden ja kirjoitusten kuulijakuntiin kuuluivat esimerkiksi Lontoon City Temple, Stanfordin yliopisto Kaliforniassa ja Temple Emmanuel San Franciscossa. Hänen kirjeitään vastaanottivat muiden muassa Kestävän Rauhan Komitea Haagissa ja sveitsiläinen tiedemies tohtori Forel. Monissa julkisissa puheissaan Yhdysvalloissa Hän kutsui Amerikkaa johtamaan kansakuntia rauhaan, oikeudenmukaisuuteen ja yhteiskunnalliseen järjestykseen.

Laura Barney kirjoitti tarkasti muistiin 'Abdu'l-Bahá'n vastaukset kysymyksiin, jotka koskivat profeettoja, ihmisen elämän tarkoitusta, ihmisen ominaisuuksia ja voimavaroja, kuolemattomuutta ja kuolemanjälkeistä elämää, ja julkaisi ne teoksessa *Vastauksia joihinkin kysymyksiin*. Näitä vastauksia on kauan pidetty arvossa ja hyvänä johdantona tähän uuteen yleismaailmalliseen uskontoon.

Tämän teoksen teksti ei suoranaisesti liity siihen elämäntehtävään maailmanlaajuisen bahá'í-yhteisön johtajana, jolle 'Abdu'l-Bahá niin uskollisesti omistautui vuodesta 1892 vuoteen 1921. Jumalallisen Sivistyksen Salaisuus on sanoma Persian hallitsijoille ja Persian kansalle.

Länsimainen lukija varmasti huomaa, että 'Abdu'l-Bahá lainaa Qu'ránista kohtia, joissa Hän osoittaa käsiteltävän aiheen henkisen tärkeyden ja vetoaa Persian islamilaiseen kansakuntaan. Kun Qur'ánia tunnetaan niin vähän länsimaissa, nämä katkelmat ovat erityisen tärkeitä, koska ne tekevät Arabian ja Persian kansojen pyhän kirjan tutummaksi länsimaisille ihmisille aikana, jolloin idän ymmärtämistä kipeästi kaivataan Euroopassa ja Amerikassa.

Horace Holley
4. heinäkuuta, 1956

Jumalallisen sivistyksen salaisuus

Jumalan, Laupiaan, Armollisen nimeen

- 1 Ylistys ja kiitollisuus olkoon Kaitselmukselle siitä, että kaikista olemassaolon todellisuuksista Hän on valinnut ihmisen todellisuuden ja suonut sille ymmärryksen ja viisauden, molempien maailmojen kirkkaimmat valot. Tämän suuren lahjan vaikutuksesta on Hän jokaisena ajanjaksona valanut luomakunnan kuvastimeen uusia ja suurenmoisia rakenteita. Jos tarkastelemme asiallisesti olemassaolon maailmaa, käy ilmeiseksi, että aikakaudesta toiseen on olemassaolon temppeliä aina kaunistettu uusin armon osoituksin, ja se on erotettu muista todellisuuksista alati vaihtelevalla loistolla, joka saa alkunsa viisaudesta ja ajatuksen voimasta.
- 2 Tämä korkein Jumalan vertauskuva on ensimmäisellä sijalla luomakunnan järjestyksessä ja arvoasemaltaan ensimmäinen, ja se on kaikista luoduista arvokkain. Tästä todistaa pyhä perimätieto: "Ennen kaikkea muuta Jumala loi mielen." Luomisen sarastuksesta lähtien sen tarkoituksena oli tulla ilmeiseksi ihmistemppeleissä.
- 3 Pyhitetty olkoon Herra, joka tämän ihmeellisen, taivaallisen voiman häikäisevien säteiden ansiosta on saanut valon maailmat kadehtimaan pimeyden maailmaamme. "Ja maa on säteilevä Herransa valosta." (59) Pyhä ja ylistetty olkoon Hän, joka on saattanut ihmisen olemuksen tämän rajattoman armon päivänkoitoksi: "Armon Jumala opetti Qur'ánin, loi ihmisen, opetti hänet puhumaan selkeästi." (2)
- 4 Oi te, joilla on järki ymmärtää! Nostakaa anovat kätenne kohti ainoan Jumalan taivasta ja nöyrtykää ja olkaa vaatimattomia Hänen edessään ja kiittäkää Häntä tästä äärimmäisen suuresta kyvystä ja anokaa

Häntä auttamaan meitä niin kauan, että tällä aikakaudella jumalalliset sysäykset säteilevät ihmiskunnan tajunnasta eikä tämä jumalallisesti sytytetty tuli, joka ihmisen sydämeen on uskottu, koskaan häviä.

- 5 Miettikää tarkasti: kaikki nämä hyvin vaihtelevat ilmiöt, nämä käsitteet, tämä tieto, nämä tekniikan menetelmät ja filosofiset järjestelmät, nämä tieteet, taiteet, teollisuus ja keksinnöt – ne kaikki ovat ihmismielen heijastusta. Jokainen kansa, joka on uskaltanut syvemmälle tähän rannattomaan mereen, on ylittänyt muut. Kansakunnan onni ja ylpeys perustuvat siihen, että sen tulee loistaa kuin aurinko tiedon korkealla taivaalla. ”Tulisiko niitä, joilla on tietoa ja niitä, joilla sitä ei ole, kohdella yhdenvertaisesti?”⁽³⁾ Ja ihmisen kunnia ja arvo ovat siinä, että hänestä tulisi maailman kaikkien väkijoukkojen keskuudessa yhteisen hyvän lähde. Onko mitään suurempaa armoa kuviteltavissa kuin se, että ihminen sisimpäänsä katsoessaan huomaisi, että Jumalan vahvistavan armon vaikutuksesta hänestä on tullut rauhan ja hyvinvoinnin, onnen ja hyödyn tuoja lähimmäisilleen. Ei, ainoan tosi Jumalan kautta, tätä suurempaa autuutta, tätä täydellisempää mielihyvää ei ole.
- 6 Kuinka kauan tulemme ajelehtimaan himon ja turhien halujen siivillä, kuinka kauan tulemme viettämään päivämme kuin sivistymättömät tietämättömyyden ja iljettävyysien syvyyksissä? Jumala on antanut meille silmät, että katsoisimme maailmaa ympärillämme ja tarttuaisimme kiinni kaikkeen siihen, mikä edistää sivistystä ja elämisen taitoja. Hän on antanut meille korvat, jotta voisimme kuulla ja hyötyä oppineiden ja filosofien viisaudesta ja nousta edistämään ja toteuttamaan sitä. Meille on suotu aisteja ja kykyjä, jotta omistaisimme ne yhteisen hyvän palvelemiseen niin, että me, jotka käsityskyky ja järki erottavat kaikista muista elämän muodoista, ponnistelisimme kaikkina aikoina ja kaikin tavoin, olipa tilaisuus suuri tai pieni, tavanomainen tai erikoinen, kunnes koko ihmiskunta on turvallisesti koottu tiedon kumoamattomaan linnoitukseen. Meidän tulisi taukoamatta panna alulle uusia asioita, jotka tukevat ihmisten onnellisuutta, ja luoda ja edistää uusia keinoja tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Kuinka erinomainen, kuinka kunniakas on ihminen, jos hän nousee täyttämään velvollisuutensa; kuinka kurja ja halveksittava, jos hän sulkee silmänsä yhteiskunnan hyvinvoinnille ja haaskaa kallisarvoisen elämänsä tavoitellen omia itsekkäitä etujaan ja henkilökohtaista hyötyään. Suuri on ihmisen onni, ja hän näkee Jumalan merkit maailmassa ja ihmissielussa, jos hän kannustaa korkeiden tavoitteiden sotaratsuaan sivistyksen ja oikeudenmukaisuuden kilpakentällä. ”Me varmasti näytämme heille merkkimme sekä maailmassa että heissä itsessään”.⁽⁴⁾
- 7 Ja tämä on ihmisen äärimmäinen alennustila: elää velttona, välinpitämättömänä, tylsanä, ja keskittyä vain omiin alhaisiin haluihinsa. Hänen ollessaan tällainen on hänen olemuksensa mitä syvimässä tietämättömyydessä ja villi-ihmisen tilassa, ja hän vajoaa alemmaksi kuin raakalaismaiset villieläimet. ”He ovat kuin raakalaiset: Niin, he astuvat vielä pahemmin harhaan – –. Sillä surkeimmat eläimet Jumalan silmissä ovat ne henkisesti kuurot ja mykät, jotka eivät ymmärrä.”⁽⁵⁾
- 8 Meidän on nyt tehtävä päätös ja pidettävä kiinni kaikista niistä keinoista, jotka edistävät koko ihmisrodun rauhaa, hyvinvointia ja onnellisuutta, tietoa, kulttuuria ja teollisuutta, arvokkuutta, arvoa ja asemaa. Niinpä vahvistavien puhtaiden vaikuttimien vesien ja epäitsekkäiden ponnistusten

vaikutuksesta ihmisen uinuvien kykyjen maa tulee kukoistamaan omassa piilevässä erinomaisuudessaan ja kukkimaan kiitettävänä ominaisuuksina, ja kantamaan hedelmää ja menestymään, kunnes se kilpailee sen ruusutarhan kanssa, joka kuului esi-isillemme. Silloin tästä pyhästä Persian maasta tulee kaikin tavoin ihmisen erinomaisuuksien keskus, joka heijastaa kuin peili maailman sivistyksen koko kirjoa.

- 9 Kaikki ylistys ja kunnia olkoon jumalallisen viisauden Päivänkoitolle, ilmaisun Sarastuspaikalle (Muḥammad), ja Hänen jälkeläistensä pyhälle sukukunnalle, sillä Hänen täydellisen viisautensa laajalle levinneiden säteiden, Hänen yleismaailmallisen tietämyksensä vaikutuksesta nuo raakalaismaiset asukkaat Yathribissa (Medina) ja Baḥḥassa (Mekka) nostettiin kuin ihmeen kautta ja hyvin lyhyessä ajassa tietämättömyytensä syvyyksistä, he nousivat oppineisuuden huipuille ja tulivat taiteiden ja tieteiden ja ihmisen täydellisyyksien keskuksiksi ja onnen ja todellisen sivistyksen tähdiksi, ja he säteilivät yli maailman taivaanrantojen.
- 10 Hänen Majesteettinsa Shaahi⑥ on nyt [1875] päättänyt saada aikaan Persian kansan edistyksen, sen hyvinvoinnin ja turvallisuuden ja sen maan vaurauden. Hän on omasta aloitteestaan ojentanut apuaan alamaisilleen, osoittanut voimaa ja oikeamielisyyttä toivoen, että oikeudenmukaisuuden valon kautta hän voisi tehdä Iranista idän ja lännen kateuden kohteen ja saada tuon Persian ensimmäisille suurille ajanjaksoille ominaisen suurenmoisen innon virtaamaan jälleen sen kansan suonissa. Niin kuin ymmärtäville on selvää, on tämän kirjoittaja tästä syystä kokenut tarpeelliseksi esittää, yksin Jumalan tähden ja kunnianosoituksena tälle suurelle ponnistukselle, lyhyen selvityksen tietyistä kiireellisistä kysymyksistä. Osoittaakseen, että Hänen ainoa tarkoituksensa on edistää yleistä hyvinvointia, Hän on jättänyt mainitsematta nimensä.⑦ Siitä syystä, että Hän uskoo oikeudenmukaisuuteen johdattamisen olevan sinänsä oikeamielinen teko, Hän esittää nämä muutamat neuvot maansa pojille, sanat, jotka lausutaan yksin Jumalan tähden ja uskollisen ystävän hengessä. Meidän Herramme, joka tietää kaikki asiat, todistaa, että tämä Palvelija ei etsi muuta kuin oikeaa ja hyvää, sillä Hän, vaeltaja Jumalan rakkauden erämaassa, on tullut valtakuntaan, jossa ei kieltämisen eikä myöntämisen, ylistyksen eikä syytöksen käsi Häneen koske. ”Vain Jumalan tähden Me ruokimme teidän sielujanne; Me emme pyydä teiltä palkkaa tai kiitosta.”⑧

- 11 ”Käsi on verhottu, silti kynä kirjoittaa kuten käsketään;
Hevonen laukkaa eteenpäin, vaikka ratsastaja kätketään.”

- 12 Oi Persian kansa! Katsokaa noita kukoistavia sivuja, jotka kertovat toisesta päivästä, kauan sitten menneestä. Lukekaa niitä ja ihmetelkää, nähkää suuri näkymä. Iran oli tuona päivänä kuin maailman sydän; se oli kirkas soihtu, joka liekehti ihmiskunnan kokouksessa. Sen voima ja kunnia loistivat kuin aamu maailman taivaanrannoilla ja sen oppineisuuden sädeloisto ulottui yli idän ja lännen. Sana sen kruunua kantaneiden laajalle levinneestä valtakunnasta saavutti jopa napapiirin asukkaat, ja sen Kuningasten kuninkaan kunnioitusta herättävän olemuksen kuuluisuus sai Kreikan ja Rooman hallitsijat nöyrytymään. Maailman huomattavimmat filosofit ihmettelivät sen hallinnon viisautta, ja sen poliittisesta järjestelmästä tuli malli kaikille kuninkaille silloin tunnetuissa neljässä maanosassa.

Se erottui kaikkien kansojen keskuudessa herruutensa laajuudella, sen kiitettävää kulttuuria ja sivistystä kunnioittivat kaikki. Se oli maailman napa, se oli tieteiden ja taiteiden lähde ja keskus, suurten keksintöjen ja löytöjen alkulähde, inhimillisten hyveiden ja täydellisyyksien rikas kaivos. Tämän erinomaisen kansakunnan yksittäisten jäsenten äly ja viisaus häikäisivät muiden kansojen mieltä, tälle jalolle rodulle ominaiset lahjakkuus ja tarkkanäköinen nerokkuus herättivät koko maailman kateuden.

- 13 Sen lisäksi, mitä persialaisessa historiankirjoituksessa on merkitty muistiin, mainitaan Vanhassa Testamentissa – jota nykyään pidetään kaikkien Euroopan kansojen keskuudessa pyhänä ja kanonisena tekstinä – että Kyyros, jota iranilaisissa teoksissa kutsutaan Bahmaniksi, Isfandíyárin pojaksi, ulotti valtakaudellaan kolmesataakuusikymmentä Persian valtakunnan osaa Intian ja Kiinan rajaseuduilta Jemenin ja Etiopian kauimmaisiin ääriin. ⑨ Kreikkalaisten kuvaukset kertovat myös, kuinka tämä ylpeä hallitsija hyökkäsi heitä vastaan äärimmäisen suurin joukoin ja hävitti heidän siihen saakka voitokkaan valtakuntansa maan tasalle. Hän sai kaikkien hallitusten pylvää vapisemaan. Tuon arvovaltaisen arabialaisen teoksen, Abu'l-Fidán historian mukaan, hän valloitti koko tunnetun maailman. Tässä samassa tekstissä ja muualla on myös kirjoitettu muistiin, että Firaydún, kuningas Píshdádíyánin kuningassuvusta – joka oli todellakin synnynnäisten täydellisyyksiensä, arviointikykynsä, tietonsa määrän ja pitkän, jatkuvien voittojensa sarjan tähden ainutlaatuinen kaikkien sekä häntä edeltävien että häntä seuranneiden hallitsijoiden joukossa – jakoi koko tunnetun maailman kolmen poikansa kesken.
- 14 Kuten maailman kaikkein maineikkaimpien kansojen aikakirjat todistavat, juuri Persian valtaistuini ja kruunu oli ensimmäinen maailmassa perustettu hallitus, paras maailmanvalta, joka kansojen joukossa oli koskaan järjestetty.
- 15 Oi Persian kansa! Herää humalaisesta unestasi! Nouse horroksestasi! Arvostele oikeudenmukaisesti: tulevatko kunnian vaatimukset sallimaan tämän pyhän maan, joka kerran oli maailman sivistyksen alkulähde, koko ihmiskunnan kunnian ja ilon lähde, idän ja lännen kateuden kohde, jäävän säälin kohteeksi, jota kaikki kansat surkuttelevat? Se oli kerran kansoista ylhäisin: sallitteko tämän ajan historiankirjoituksen merkitsevän muistiin ikuisiksi ajoiksi sen nykyisen rappeutuneen tilan? Tyydyttekö te sen tämän hetken surkeuteen, kun se aiemmin oli koko ihmiskunnan toiveiden maa? Täytyykö sen nyt, tämän halveksittavan saamattomuuden, tämän ponnottomuuden, tämän kertakaikkisen ymmärtämättömyyden takia tulla luetuksi kaikkein takapajuisimmaksi kansakunnaksi?
- 16 Eikö Persian kansa ollutkin kauan sitten menneinä päivinä älyltään ja viisaudeltaan erinomaisin? Eikö se, Jumalan armosta, loistanut kuin päivätähti jumalallisen tiedon taivaanrannoilla? Kuinka olemme siis tyytyväisiä tänä päivänä tähän surkeaan olotilaan, olemme hillittömien himojemme vallassa, sulkeneet silmämme mitä suurimmalta onnelta, siltä, mikä on hyväksyttävää Jumalan silmissä, ja vaipuneet kaikki itsekkäisiin haluihimme ja etsimme alhaista, henkilökohtaista etuamme?
- 17 Tämä maista kaunein oli kerran valaisin, josta loistivat jumalallisen tiedon, tieteen ja taiteen, jalosukuisuuden ja korkeiden saavutusten, viisauden ja pelottomuuden säteet. Tänään, sen kansan

joutilaisuuden ja uneliaisuuden tähden, sen turtuneisuuden, sen kurittoman elämäntavan, sen ylpeyden puutteen ja kunnianhimon puutteen tähden on sen loistava kohtalo kokonaan joutunut unohduksiin, sen valo on muuttunut pimeydeksi. ”Seitsemän taivasta ja seitsemän maata itkee mahtavan tähden, kun hän joutuu alennukseen.”

- 18 Ei tulisi kuvitella, että Persian kansa olisi syntyjään puutteellista älykkyydessä, tai että se sille ominaisessa tarkkanäköisyydessä ja ymmärryksessä, myötäsyntyydessä järkevyydessä, tarkkavaistoisuudessa ja viisaudessa tai synnynnäisessä kyvykkyydessä olisi muita heikompi. Jumala varjelkoon! Päinvastoin, se on aina ylittänyt kaikki muut kansat synnynnäisessä lahjakkuudessa. Sitä paitsi Persia on itse lauhkean ilmastonsa ja luontonsa kauneuden sekä maantieteellisten etujensa ja rikkaan maaperänsä puolesta äärimmäisen siunattu. Se, mitä se kipeästi tarvitsee, on kuitenkin syvä mietiskely, päättäväinen toiminta, koulutus, innoitus ja rohkaus. Sen kansalaisten täytyy ponnistella valtavasti, ja heidän ylpeytensä on herätettävä.
- 19 Tänä maapallon viidestä maanosasta ovat Eurooppa ja useimmat Amerikan osat niitä, jotka tunnetaan lain noudattamisesta ja järjestyksestä, hallinnosta ja kaupankäynnistä, taiteesta ja teollisuudesta, tieteestä, filosofiasta ja koulutuksesta. Kuitenkin muinaisina aikoina nämä olivat raakalaismaisimpia maailman kansoista, kaikkein tietämättömyimpiä ja eläimellisimpiä. Ne jopa yleisesti leimattiin raakalaismaiseksi – siis kertakaikkisen moukkamaisiksi ja karkeakäytöksisiksi.
- 20 Ja lisäksi, viidenneltä vuosisadalta lähtien jälkeen Kristuksen aina viidennelletoista vuosisadalle saakka, aikakaudella, jota kutsutaan keskiajaksi, hirvittävät kamppailut ja raivokkaat kumoukset, hyvin julmat kahakat ja kauhistuttavat teot olivat yleisiä Euroopan kansojen keskuudessa, josta syystä eurooppalaiset sopivasti kuvailevatkin noita kymmentä vuosisataa pimeäksi keskiajaksi.
- 21 Euroopan edistymisen ja sivistymisen perusta laskettiin tosiaankin kristityn aikakauden viidennelletoista vuosisadalla, ja siitä lähtien on sen koko nykyinen kulttuuri ollut kehittyvässä liikkeessä suurten ajattelijoiden virittämänä ja tiedon rajojen laajentamisen ja voimakkaiden ja kunnianhimoisten ponnistusten tuloksena.
- 22 Tänä päivänä Jumalan armon ja Hänen yleismaailmallisen ilmaisijansa henkisestä vaikutuksesta on Iranin oikeamielinen hallitsija koonnut kansansa oikeudenmukaisuuden suojaan, ja majesteettisen pyrkimyksen vilpittömyys on näyttäytynyt kuninkaallisina tekoina. Siinä toivossa, että hänen valtakautensa vetäisi vertoja loistokkaalle menneisyydelle, hän on pyrkinyt luomaan perustan tasapuolisuudelle ja oikeudenmukaisuudelle ja vaalimaan koulutusta ja sivistyksen kehityskulkuja tämän ylhäisen maan joka kolkassa ja kääntämään piilevästä todelliseksi kaiken sen, mikä varmistaa sen edistymisen. Vasta nyt olemme nähneet hallitsijan, joka pitää kyvykkäässä otteessaan asioiden ohjaksia, ja jonka päättäväisyydestä riippuu kaikkien hänen alamaistensa hyvinvointi, käyttämässä voimaansa niin kuin hänelle sopiikin, hyväntahtoisen isän lailla, kansansa kouluttamiseen ja kehittämiseen, pyrkimässä varmistamaan sen hyvinvoinnin ja mielenrauhan, ja osoittamassa asiaan kuuluvaa mielenkiintoa sen etuja kohtaan; tämä Palvelija ja Hänen kaltaisensa ovat siitä syystä pysyneet vaiti. Kuitenkin nyt on ymmärtäville selvää, että Shaahi on omasta aloitteestaan päättänyt perustaa oikeudenmukaisen hallituksen ja turvata kaikkien alamaistensa edistymisen. Hänen

kunniakas aikeensa on siis saanut aikaan tämän käsillä olevan selostuksen.

- 23 On todellakin kummallista, että sen sijaan, että olisivat kiittäneet tästä armosta, joka todella on peräisin kaikkivaltiaan Jumalan suosiosta, ja olisivat nousseet yhdessä kiittäen ja innostuneina ja rukoillen, että nämä jalot päämäärät päivittäin moninkertaistuisivat, ovat päinvastoin monet, joiden järki on turmeltunut henkilökohtaisten tarkoituksien takia, ja joiden ymmärryksen selkeys on hämartyntä itsekkäiden etujen ja itserakkauten takia, joiden voimavarat on omistettu heidän omien himojensa palvelemiseen, joiden ylpeyden tunne on kieroutunut rakkaudesta johtajuuteen, ovat päinvastoin kohottaneet vastustuksen viirin ja alkaneet esittää äänekkäästi valituksiaan. Tähän saakka he ovat syyttäneet Shaahia siitä, että hän ei ole omasta aloitteestaan työskennellyt kansalaistensa hyväksi ja yrittänyt saada heille aikaan rauhaa ja hyvinvointia. Nyt, kun hän on aloittanut tämän suurenmoisen hankkeen, heillä on toinen ääni kellossa. Jotkut sanovat, että nämä ovat vastaleivottuja menetelmiä ja ulkomaalaisia ismejä, jotka ovat aivan sopimattomia tämän hetken tarpeisiin ja Persian perinteisiin tapoihin. Toiset ovat kutsuneet koolle avuttomia kansanjoukkoja, joilla ei ole mitään tietoa uskonnosta tai sen laeista ja perusperiaatteista eikä heillä siten ole arvostelukykä, ja sanovat heille, että nämä nykyaikaiset toimintatavat ovat pakanakansojen tapoja, ja että ne ovat päinvastaisia, kuin oikean uskon kunnioitetut säädökset, ja lisäävät sanonnan ”Se, joka jäljittelee jotakin kansaa, kuuluu heihin.” Yksi ryhmä vaatii itsepintaisesti, että uudistusten tulisi mennä eteenpäin harkitusti, askel askeleelta, eikä kiirehtimistä sallita. Toinen tukee ajatusta, että vain sellaisia toimenpiteitä tulisi omaksua, joita kehittävät persialaiset itse, että heidän pitäisi itse uudistaa poliittinen hallintonsa ja koulutusjärjestelmänsä ja kulttuurinsa tila, eikä parannuksia ole tarpeen lainata muilta kansakunnilta. Lyhyesti, jokainen ryhmäkunta seuraa omia erityisiä harhakuvitelmiaan.
- 24 Oi Persian kansa! Kuinka kauan harhaillette? Kuinka kauan täytyy hämmennyksenne kestää? Kuinka kauan jatkuu tämä mielipiteiden ristiriitaisuus, tämä tarpeeton vihamielisyys, tämä tietämättömyys, tämä ajattelusta kieltäytyminen? Muut ovat valppaita, ja me nukumme unetonta untamme. Muut kansakunnat ponnistelevat kaikin tavoin parantaakseen tilaansa; me olemme mielitekojemme ja nautinnonhalumme loukussa, ja joka askeleella kompastumme uuteen ansaan.
- 25 Jumala on todistajamme, että Meillä ei ole mitään taka-ajatusta käsitellessämme tätä aihetta. Me emme pyri kosiskelemaan ketään, emme houkuttelemaan ketään puolellemme, emmekä saamaan siitä mitään maallista etua. Puhumme vain niin kuin sellainen, joka vilpittömästi pyrkii saamaan Jumalan hyväksynnän, sillä olemme kääntänyt katseemme pois maailmasta ja sen ihmisistä ja etsinyt turvaa Herran suojelevasta huolenpidosta. ”En minä pyydä teiltä tästä palkkaa – Palkkani on yksin Jumalan asia.”⁽¹⁰⁾
- 26 Ne, jotka ovat sitä mieltä, että nämä nykyaikaiset käsitteet soveltuvat vain muiden maiden oloihin eivätkä päde Iranissa, että ne eivät tyydytä sen vaatimuksia tai sovi sen elämäntyyliin, jättävät huomiotta sen tosiasian, että muut kansakunnat olivat aiemmin samanlaisia kuin me olemme nyt. Eivätkö nämä uudet järjestelmät ja menettelytavat, nämä edistykselliset hankkeet myötävaikuttaneetkin noiden maiden kehittymiseen? Aiheutuiko Euroopan kansoille vahinkoa tällaisten toimenpiteiden omaksumisesta? Vai saavuttivatko ne näillä keinoin paremminkin

aineellisen kehityksensä korkeimman asteen? Eikö olekin totta, että vuosisatojen ajan Persian kansa on elänyt niin kuin nytkin, menneisyytensä malliin? Onko tuloksena mitään havaittavissa olevaa hyötyä, onko edistytty mitenkään? Jos näitä asioita ei olisi kokeiltu käytännössä, voisivat jotkut, joiden älyn synnynäinen valo on hämärtynyt, turhaan asettaa ne kyseenalaisiksi. Päinvastoin on jokaista näkökohtaa näistä edistyksen vaatimuksista kokeiltu muissa maissa uudelleen ja uudelleen, ja niiden hyödyt on osoitettu niin päivänselvästi, että tylsinkin mieli voi ne ymmärtää.

- 27 Tarkastelkaamme tätä oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti: kysykäämme itseltämme, mikä näistä perusperiaatteista ja järkeivistä, hyvin perustelluista menetelmistä ei pystyisi tyydyttämään tämänhetkisiä tarpeitamme, tai olisi ristiriidassa Persian parhaiden poliittisten etujen kanssa, tai vahingollinen sen kansan yleiselle hyvinvoinnille. Voisivatko koulutuksen laajentaminen, hyödyllisten taiteiden ja tieteiden kehittäminen, teollisuuden ja teknologian edistäminen olla vahingollisia? Sillä tällaiset pyrkimykset nostavat yksilön massasta ja herättävät hänet tietämättömyyden syvyyksistä tiedon ja inhimillisen erinomaisuuden korkeimpiin saavutuksiin. Voisiko tällaisen lainsäädännön perustaminen sopusoinnussa Jumalallisten lakien kanssa, jotka takaavat yhteiskunnan onnellisuuden ja suojelevat koko ihmiskunnan oikeuksia ja ovat kumoamaton tae hyökkäystä vastaan – voisivatko tällaiset lait, jotka varmistavat yhteiskunnan jäsenten loukkaamattomuuden ja heidän tasa-arvoisuutensa lain edessä, estää heitä kukoistamasta ja menestymästä?
- 28 Tai, jos havaintokykyään käyttämällä voi nähdä vastaavuutta nykypäivän olosuhteiden ja yhteisistä kokemuksista vedettyjen johtopäätösten välillä ja nähdä tulevina todellisuuksina nykyään vain ajateltavissa olevia asiantiloja, olisiko silloin kohtuutonta ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka takaisivat turvallisuutemme tulevaisuudessa? Näyttäisikö lyhytnäköiseltä, varomattomalta ja vahingolliselta, poikkeaisiko oikeasta ja asianmukaisesta, jos voimistaisimme suhteitamme naapurivaltoihin, solmisimme sitovia sopimuksia suurten valtioiden kanssa, vaalisimme ystävällisiä siteitä suopeisiin hallituksiin, pitäisimme huolta kaupankäynnin laajenemisesta idän ja lännen kansojen välillä, kehittäisimme luonnonvarojamme ja lisäisimme kansamme vaurautta?
- 29 Tietäisikö perikatoa alamaisillemme, jos maakunta- ja aluekuvernööreiltä otettaisiin pois heidän nykyinen rajoittamaton määräysvaltansa, jonka puitteissa he toimivat juuri niin kuin haluavat, ja heitä rajoittaisivat sen sijaan tasapuolisuus ja totuus, ja jos heidän tuomionsa, mitä tulee kuolemanrangaistukseen, vankeuteen ja muihin sen kaltaisiin rangaistuksiin, olisivat riippuvaisia Shaahin ja pääkaupungin korkeampien oikeusasteiden vahvistuksesta, ja nämä ensin asianmukaisesti tutkisivat tapauksen ja määrittelisivät rikoksen luonteen ja vakavuuden, ja sitten langettaisivat oikeudenmukaisen päätöksen, joka olisi hallitsijan hyväksynnän alainen? Jos lahjonta ja korruptio, jotka nykyään tunnetaan miellyttävillä nimillä lahjat ja suosionosoitukset, lopetettaisiin ikuisiksi ajoiksi, uhkaisiko se oikeudenmukaisuuden perustuksia? Todistaisiko vahingollisesta ajattelusta vapauttaa sotilaat, jotka ovat elävä uhri valtion ja kansan puolesta ja jotka jatkuvasti uhmaavat kuolemaa, heidän nykyisestä äärimmäisestä kurjuudestaan ja köyhyydestään, ja tehdä riittävät järjestelyt heidän elatustaan, vaatetustaan ja asumistaan varten, ja tehdä kaikki mahdollinen heidän upseeriensa kouluttamiseksi sodankäyntiin, ja hankkia heille uudenaikaisimmat ampuma-aseet ja

muut aseet?

- 30 Jos joku väittäisi, ettei yllä mainittuja uudistuksia ole koskaan pantu täysin käytäntöön, hänen tulisi punnita asiaa puolueettomasti ja tietää, että nämä puutteellisuudet johtuvat yhteisen yleisen mielipiteen täydellisestä puuttumisesta ja maan johtajien antaumuksen, päättäväisyyden ja omistautuneisuuden puutteesta. On ilmeistä, että vasta sitten, kun ihmiset on koulutettu, vasta sitten kun yleinen mielipide on oikein kohdistettu, vasta sitten kun hallituksen virkamiehet, jopa vähäpätöisimmätkin, ovat vapaita pienimmästäkin korruption rippeestä, voi maata kunnolla hallita. Vasta sitten, kun kuri, järjestys ja hyvä hallinto saavuttavat asteen, jossa yksilö ei kykenisi hiuksenkaan vertaa poikkeamaan oikeudenmukaisuudesta, vaikka hän ponnistelisi voimansa äärimmilleen niin tehdäkseen, voidaan toivottuja uudistuksia pitää täysin vakiinnutettuina.
- 31 Sitä paitsi mitä tahansa laitosta, vaikka se olisikin ihmiskunnan edun tuoja, voidaan käyttää väärin. Sen asianmukainen käyttö tai väärinkäyttö riippuu yleisen mielipiteen johtajien valistuneisuudesta, kyvykkyydestä, uskosta, rehellisyydestä, omistautuneisuudesta ja jaloudesta.
- 32 Shaahi on todellakin toteuttanut oman osuutensa, ja ehdotettujen hyödyllisten toimenpiteiden toteuttaminen on nyt neuvottelevissa kokouksissa toimivien käsissä. Jos nämä yksilöt osoittautuvat puhtaiksi ja ylevämielisiksi, jos he pitäytyvät vapaina korruption tahrasta, Jumalan vahvistukset tekevät heistä pettämättömän armon lähteen ihmiskunnalle. Hän saa heidän huuliltaan ja kynistään virtaamaan sen, mikä siunaa ihmisiä, niin että tämän ylhäisen Iranin maan joka kolkka valaistuu heidän oikeudenmukaisuudestaan ja lahjomattomuudestaan, ja tuon valon säteet valaisevat koko maailman. ”Eikä tämä olisi Jumalalle edes vaikeaa.”⁽¹¹⁾
- 33 Muuten on selvää, että tuloksista ei tule hyväksyttäviä. Sillä joissakin muissa maissa on selkeästi huomattu, että parlamentin perustamisen jälkeen nuo laitokset todellisuudessa ahdistivat ja hämmensivät ihmisiä ja niiden hyvää tarkoittavat uudistukset tuottivat vahingollisia tuloksia. Kun parlamenttien perustaminen, neuvottelevien kokousten järjestäminen, on hallinnon perustus ja peruskallio, näiden laitosten tulee täyttää useita oleellisia vaatimuksia. Ensiksi tulee äänestettyjen jäsenten olla oikeamielisiä, jumalaapelkääviä, ylevämielisiä, lahjomattomia. Toiseksi niiden täytyy olla täysin selvillä kaikkia yksityiskohtia myöten Jumalan laeista, perehtyneitä lain korkeimpiin periaatteisiin, taitavia niiden sääntöjen suhteen, jotka hallinnoivat sisäisiä asioita ja ulkoasioiden hoitoa, kyvykkäitä sivistystä hyödyttävissä taiteissa, ja tyytyväisiä lailliseen palkkaansa.
- 34 Ei tule kuvitella, että tällaisia jäseniä olisi mahdotonta löytää. Jumalan armosta ja Hänen valittujensa avulla ja omistautuneiden ja vihkiytyneiden korkeiden pyrkimysten ansiosta jokainen pulma voidaan helposti ratkaista, jokainen ongelma, olipa se kuinka monimutkainen tahansa, osoittautuu yksinkertaisemmaksi kuin silmän räpäyttäminen.
- 35 Jos kuitenkin neuvotteleviin kokouksiin osallistuvat ovat huonoja, oppimattomia, tietämättömiä hallinnon ja johtamisen laeista, ymmärtämättömiä, kunnianhimottomia, välinpitämättömiä, joutilaita, itsekkäitä, ei tämänkaltaisten elinten muodostamisesta koidu mitään hyötyä. Kun aikaisemmin köyhä ihminen halusi oikeutta, ei hänen tarvinnut kuin lahjoa yksi henkilö. Nykyään

hänen pitäisi luopua kaikesta toivosta saada oikeutta tai lahjoa koko jäsenistö.

- 36 Läheinen tarkastelu paljastaa, että pääasiallinen syy sortoon ja epäoikeudenmukaisuuteen, väärämielisyyteen, säännöttömyyteen ja epäjärjestykseen, on ihmisten uskonnollisuuden puute ja se tosiasia, että he ovat kouluttamattomia. Silloin, esimerkiksi, kun ihmiset ovat aidosti uskonnollisia ja lukutaitoisia ja hyvin koulutettuja, ja ilmenee jokin vaikeus, he voivat hakea apua paikallisilta viranomaisilta. Jos nämä eivät ole oikeudenmukaisia ja turvaa heidän oikeuksiaan, ja jos he näkevät, että paikallinen hallinto on ristiriidassa jumalallisen tahdon ja kuninkaan oikeudenmukaisuuden kanssa, he voivat viedä asiansa korkeampiin oikeusasteisiin ja kertoa paikallishallinnon poikenneen henkisistä laeista. Nuo oikeusistuimet voivat sitten pyytää nähtäväkseen tapauksen paikalliset pöytäkirjat, ja näin oikeus toteutuu. Kuitenkin tällä hetkellä, riittämättömän koulutuksen takia, suurelta osasta väestöä puuttuu jopa sanasto toiveidensa selostamiseen.
- 37 Mitä tulee niihin ihmisiin, joita siellä täällä pidetään ihmisten johtajina: koska tämä on vain alku uuden johtamisen tapahtumasarjassa, eivät he vielä ole riittävän pitkälle edistyneitä koulutuksessaan, jotta he olisivat voineet kokea oikeuden jakamisen tuomaa mielihyvää, tai maistaneet oikeamielisyyden edistämisen suomaa riemua, tai juoneet puhtaan omantunnon ja vilpittömän tarkoituksen lähteistä. He eivät ole kunnolla ymmärtäneet, että ihmisen suurin kunnia ja todellinen onni on itsekunnioituksessa, korkeissa päämäärissä ja jaloissa tarkoituksperissä, rehellisyydessä ja siveellisyydessä, ajatusten tahrattomuudessa. He ovat sitä vastoin kuvitelleet, että heidän suuruutensa koostuu siitä, mitä maallista hyvää he kokoavat millä tahansa käytettävissä olevilla keinoilla.
- 38 Ihmisen tulisi pysähtyä, miettiä ja olla oikeudenmukainen: hänen Herransa on mittaamattomassa armossaan tehnyt hänestä ihmisen ja kunnioittanut häntä sanoin: ”Totisesti Me loimme ihmisen mitä parhaimman laatuiseksi”⁽¹²⁾ – ja antanut armonsa, joka kohooa ykseyden aamunkoitosta, loistamaan hänen päälleen, kunnes hänestä tuli Jumalan sanojen alkulähde ja paikka, johon taivaan salaisuudet laskeutuivat, ja luomisen aamuna hänet peittivät täydellisuuden ominaisuuksien säteet ja pyhyiden armolahjat. Miten hän voi tahrata tämän puhtaan vaatteen itsekkäiden halujen lialla tai vaihtaa tämän ikuisen kunnian häpeään? ”Näetkö itsessäsi vain muodon vajavaisen, kun taitettuna sisälläsi on kaikkeus kokonainen?”⁽¹³⁾
- 39 Jos tarkoituksemme ei olisi vain olla lyhytsanainen ja käsitellä pääasiallista aiheitamme, me esittäisimme jumalallisen maailman aiheiden tiivistelmän, joka koskisi ihmisen todellisuutta ja hänen asemaansa ja ihmisrodun verratonta arvoa ja tärkeyttä. Tehtäköön se toiste.
- 40 Korkein arvoasema, ylin elinpiiri, ylhäisin, ylevin asema luomakunnassa, näkyvä tai näkymätön, alfa tai omega, on Jumalan profeettojen asema, siitäkin tosiasiasta huolimatta, että suurelta osin he näyttävät ulkoisesti omistaneen vain oman köyhyytensä. Samaan tapaan sanoin kuvaamaton kunnia on varattu pyhille, ja niille, jotka ovat lähimpänä Jumalan kynnyistä, vaikkakin tämän kaltaiset eivät ole koskaan hetkeäkään välittäneet maallisesta hyödystä. Seuraava asema on niiden oikeudenmukaisten kuninkaiden, joiden maine ihmisten suojelijoina ja jumalallisen oikeudenmukaisuuden jakajina on täyttänyt maailman, ja joiden nimi ihmisten oikeuksien

puolustajina on kaikunut kautta luomakunnan. Nämä eivät suo ajatustakaan valtavien omaisuuksien kokoamiseen itselleen; he uskovat paremminkin, että heidän oma vaurautensa on heidän alamaistensa rikastuttamisessa. He näkevät, että jos jokaisella yksittäisellä kansalaisella on vaurautta ja huolettomuutta, ovat kuninkaallisetkin rahakirstut täynnä. He eivät ylpeile kullasta ja hopeasta, vaan valistuneisuudestaan ja päättäväisyydestään saavuttaa yleismaailmallinen hyvä.

- 41 Seuraavina arvojärjestyksessä ovat ne korkea-arvoiset ja kunniakkaat valtion ministerit ja edustajat, jotka asettavat Jumalan tahdon omansa edelle, ja joiden hallinnollinen taito ja viisaus virkansa hoidossa nostaa hallintotieteen uusiin täydellisyyden korkeuksiin. He loistavat oppineiden maailmassa kuin tiedon lamput; heidän ajattelunsa, heidän asenteensa ja heidän tekonsa osoittavat heidän isänmaallisuutensa ja heidän kiinnostuksensa maan edistymiseen. Tyytyväisinä kohtuulliseen palkkaan he omistavat päivänsä ja yönsä tärkeiden velvollisuuksien täyttämiseen ja kansan edistymisen varmistavien toimintatapojen suunnitteluun. Viisaiden neuvojensa tehokkuudella ja järkevällä arvostelukyvyllään he ovat aina tehneet hallituksestaan esimerkin, jota kaikkien maailman hallitusten tulisi seurata. He ovat tehneet pääkaupungistaan suurten maailmanlaajuisten hankkeiden keskuksen, he ovat saaneet osakseen mainetta saavuttaen äärimmäisen suurta henkilökohtaista arvostusta ja tavoittaneet maineikkuuden ja luonteenlaadun ylevimmät korkeudet.
- 42 On myös kuuluisia ja kyvykkäitä oppineita, joilla on kiitettäviä ominaisuuksia ja valtavasti tietoa, jotka tarttuvat Jumalan pelon vahvaan kädensijaan ja pysyvät pelastuksen teillä. Heidän mielensä kuvastimesta heijastuvat ylimaalliset todellisuudet, ja heidän sisäisen näkemyksensä lamppu saa valonsa yleismaailmallisen tiedon auringosta. He ahkeroivat öin ja päivin huolellisesti tutkien sellaisia tieteitä, jotka ovat hyödyllisiä ihmiskunnalle, ja omistautuvat lahjakkaiden opiskelijoiden kouluttamiseen. On varmaa, että heidän mieltymystensä korkean tason tähden heille tarjotut kuninkaiden aarteet eivät vedä vertoja yhdellekään tiedon vesien pisaroista, eivätkä kulta- ja hopeavuoret voittaisi vaikean ongelman onnistunutta ratkaisemista. Heille heidän työnsä ulkopuolella olevat ilot ovat vain lasten leluja, ja tarpeettomien omaisuuksien vaivalloinen taakka sopii vain tietämättömille ja alhaisille. Tyytyväisinä kuin linnut he kiittävät kourallisesta siemeniä, ja heidän viisautensa laulu häikäisee maailman viisaimpien mieltä.
- 43 Kautta koko maan on ihmisten joukossa myös viisaita johtajia ja vaikutusvaltaisia henkilöitä, jotka ovat valtion tukipylväitä. Heidän arvojärjestyksensä ja asemansa ja menestyksensä riippuvat siitä, haluavatko he ihmisille hyvää ja siitä, etsivätkö he sellaisia keinoja, jotka kehittävät kansakuntaa ja lisäävät kansalaisten vaurautta ja mukavuutta.
- 44 Tarkastelkaa tapausta, jolloin henkilö on korkea-arvoinen maassaan, harras, viisas, puhdassydäminen, tunnettu sisäsyntyisestä kyvykkyydestään, älykkyydestään, luontevasta tarkkanäköisyydestään – ja on sen lisäksi valtionhallinnon tärkeä jäsen: mitä tällaiselle henkilölle voidaan pitää kunniakkaana, pysyvänä onnena, arvona ja asemana nyt tai tulevassa maailmassa? Onko se uuttera totuuden ja oikeamielisyyden huomioiminen, onko se pyhittäytyminen, päättäväisyys ja omistautuminen Jumalan mielihyväälle, onko se toive herättää hallitsijan hyväksyvä huomio ja ansaita kansan hyväksyntä? Vai olisiko se paremminkin se, että voidakseen öisin juhlia mielin määrin pidoissa ja irstailuissa, hänen pitäisi päivisin horjuttaa maansa vakautta ja särkeä kansalaistensa

sydämet saaden siten Jumalansa hylkäämään hänet, ja hallitsijansa häättämään hänet, ja kansansa häpäisemään häntä ja ansaitusti halveksimaan häntä. Kautta Jumalan, lahoavat luut hautausmaalla ovat parempia, kuin hänen kaltaisensa! Minkä arvoisia ovat ne, jotka eivät koskaan ole maistaneet todellisten inhimillisten ominaisuuksien taivaallista ravintoa eivätkä koskaan juoneet ihmismaailmaan kuuluvien armolahjojen kristallinkirkasta vettä?

- 45 On kiistatonta, että parlamenttien perustamisen tarkoitus on oikeudenmukaisuuden ja oikeamielisyyden aikaansaaminen, mutta kaikki on valittujen edustajien ponnistusten varassa. Jos heidän tarkoituksensa on vilpittömyys, toivottuja tuloksia ja odottamattomia parannuksia ilmestyy pian; jos taas ei, on varmaa, että koko hanke tulee olemaan merkityksetön, maa joutuu pysähtyneisyyden tilaan ja julkiset asiat rappeutuvat jatkuvasti. ”Näen tuhannen rakentajan olevan voimattomia yhden kumoajan edessä; miten voimaton onkaan sitten yksi rakentaja, jota vastustaa tuhat kumoajaa?”
- 46 Edellä mainittujen väitteiden tarkoitus on osoittaa ainakin tämä, että yksilön onni ja suuruus, arvo ja asema, mielihyvä ja rauha, eivät koskaan ole johtuneet henkilökohtaisesta vauraudesta, vaan sitä vastoin hänen erinomaisesta luonteenlaadustaan, hänen vakaasta päättäväisyydestään, hänen oppineisuutensa laajuudesta ja hänen kyvystään ratkaista vaikeita ongelmia. Kuinka hyvin onkaan sanottu: ”Päälläni on vaate, joka pennillä myydessä tekisi tuosta pennistä paljon arvokkaamman. Kuitenkin tuon puvun sisällä on sielu, ja jos tätä sielua ja kaikkia maailman sieluja punnittaisiin keskenään, se osoittautuisi suuremmaksi ja jalommaksi.”
- 47 Tämän kirjoittajan mielestä olisi parempi, jos neuvottelevien kokousten vaihtuvien jäsenten valinta itsenäisissä valtioissa olisi riippuvainen kansan tahdosta ja valinnasta. Sillä valitut edustajat ovat tällöin jokseenkin taipuvaisia olemaan oikeudenmukaisia, ettei heidän maineensa kärsisi ja etteivät he joutuisi suuren yleisön epäsuosioon.
- 48 Ei pitäisi kuvitella, että kirjoittajan aiemmat huomautukset merkitsisivät vaurauden tuomitsemista tai köyhyyden ylistämistä. Vauraus on erittäin kiitettävää, jos se on hankittu ihmisen omin ponnistuksin ja Jumalan armosta liiketoiminnalla, maanviljelyksellä, käsityöllä ja uutteruudella ja jos se käytetään hyväntekeväisyyteen. Ennen kaikkea, jos viisas ja neuvokas ihminen panisi käyntiin toimia, jotka rikastuttaisivat ihmisten joukkoja maailmanlaajuisesti, ei voisi olla tätä suurenmoisempaa hanketta, ja se olisi Jumalan silmissä saavutuksista suurin, sillä sellainen hyväntekijä tyydyttäisi suuren kansanjoukon tarpeet ja takaisi heidän mukavuutensa ja hyvinvointinsa. Vauraus on mitä kiitettävintä, kunhan vain kansa kokonaisuudessaan on vauras. Jos kuitenkin joillakin on liiallisia rikkauksia muiden ollessa köyhiä, eikä mitään hedelmää tai hyötyä koidu tuosta varallisuudesta, silloin se on vain rasite omistajalleen. Jos se toisaalta käytetään tiedon edistämiseen, perus- ja muiden koulujen perustamiseen, taiteen ja teollisuuden tukemiseen, orpojen ja köyhien kouluttamiseen – lyhyesti, jos se omistetaan yhteiskunnan hyvinvoinnille – sen omistaja erottuu edukseen Jumalan ja ihmisen edessä erinomaisimpana kaikista maan päällä asuvista ja lasketaan yhdeksi paratiisin asukkaista.

- 49 Mitä tulee niihin, joiden mielestä uudistusten alkuun paneminen ja vahvojen laitosten pystyttäminen olisi todellisuudessa ristiriidassa Jumalan tahdon kanssa ja olisi jumalallisen Lainantajan lakien vastaista ja poikkeaisi uskonnollisista perusperiaatteista sekä Profeetan toimintatavoista – mieltikööt he, miten näin voisi olla. Olisivatko tuollaiset uudistukset uskonnollista lakia vastaan, koska ne olisi saatu ulkomaalaisilta ja siksi tekisivät meistä heidän kaltaisiaan, sillä ”Se, joka jäljittelee jotakin kansaa, kuuluu heihin”? Ensiksikin nämä asiat liittyvät sivistyksen maallisiin ja aineellisiin koneistoihin, tieteen sovelluksiin, kehityksen apuneuvoihin ammateissa ja taiteissa, sekä hallinnon kurinalaiseen hoitoon. Niillä ei ole yhtään mitään tekemistä hengen ongelmien ja uskonnollisten oppijärjestelmien monimutkaisten todellisuuksien kanssa. Jos päämääränä on se, että jopa aineellisten asioiden ollessa kyseessä on ulkomailta tuotua mahdotonta sallia, sellainen väite osoittaa todeksi vain sen esittäjien tietämättömyyden ja järjettömyyden. Ovatko he unohtaneet maineikkaan hadīthin (pyhä perimätieto): ”Etsi tietoa, jopa Kiinasta saakka”? On varmaa, että Kiinan kansa oli Jumalan silmissä ihmisistä hyljeksittävimpiä, koska he palvoivat epäjumalia eivätkä välittäneet kaikkietävästä Herrasta. Eurooppalaiset ovat sentään ”kirjan kansoja,” ja Jumalaan uskovia, ja heihin viitataan pyhässä säkeessä: ”Tulet varmuudella pitämään niitä suopeimpina uskovia kohtaan, jotka sanovat, ’Me olemme kristittyjä.’”(14) On siis aivan sallittua ja todellakin sopivampaa hankkia tietoa kristityistä maista. Miten tiedon hankkiminen pakanoiden parista voisi olla hyväksyttävää Jumalalle, ja sen etsiminen kirjan kansoilta Hänelle vastenmielistä?
- 50 Sitä paitsi liittoutuneiden taistelussa Abú Sufyán värväsi apuun Bani Kinánihiin, Bani Qahtánin ja juutalaisen Bani Qurayzihiin ja nousi kaikkien Qurayzihiin heimojen kanssa sammuttamaan jumalallisen tulen, joka loimusi Yathribin (Medinan) lampussa. Niinä päivinä puhalsivat voimakkaat koettelemusten ja kärsimysten tuulet joka suunnalta, niin kuin on kirjoitettu: ”Luulevatko ihmiset, että heidät jätetään rauhaan eikä heitä koetella, jos he vain sanovat: ’Me uskomme’”? (15) Uskovia oli vähän ja vihollinen hyökkäsi voimalla ja koetti peittää juuri nousseen Totuuden auringon sorron ja hirmuvallan tomulla. Sitten Salmán (persialainen) tuli Profeetan puheille – ilmaisun Alkulähteen, loppumattoman armon kirkkauden Keskipisteen – ja hän sanoi, että Persiassa, suojellakseen itseään mailleen tunkeutuvaa sotajoukkoa vastaan, he kaivoivat vallihaudan tai taisteluhaudan maidensa ympärille, ja että tämä oli osoittautunut erittäin tehokkaaksi suojaksi yllätyshyökkäyksiä vastaan. Sanoiko tuo yleismaailmallisen viisauden Lähde, tuo jumalallisen viisauden Kaivos vastaukseksi, että tämä oli tapa, joka oli yleinen epäjumalaa palvelevien, tulta palvovien tietäjien keskuudessa, eivätkä sitä siten voisi monoteistit ottaa käyttöön? Vai määräsikö Hän sitä vastoin seuraajansa heti ryhtymään kaivamaan taisteluhautaa? Hän, tuo Siunattu henkilö, jopa itse otti työkalut käsiinsä ja meni tekemään työtä heidän kanssaan.
- 51 On lisäksi muistiin merkitty eri islamilaisten koulukuntien kirjoissa ja johtavien jumaluusoppineiden ja historioitsijoiden kirjoituksissa, että kun Maailman Valo oli noussut Hījāzin ylle tulvien kirkkauttaan koko ihmiskunnalle ja luoden uuden jumalallisen lain, uusien periaatteiden ja laitosten ilmaisemisella perustavaa laatua olevan maailmanlaajuisen muutoksen – ilmaistiin pyhiä lakeja, jotka joissakin tapauksissa olivat yhdenmukaisia tietämättömyyden päivien tapojen kanssa. (16) Muiden muassa Muḥammad kunnioitti uskonnollisen aselevon kuukausia (17), säilytti sianlihan käyttökiellon, jatkoi kuukalenterin ja kuukausien nimien käyttämistä ja niin edelleen. Näiden kaltaisia lakeja on

huomattava määrä, ja ne on tarkkaan lueteltu teksteissä:

- 52 ”Tietämättömyyden päivien ihmiset noudattivat monia tapoja, jotka islamin laki myöhemmin vahvisti. He eivät ottaneet vaimoiksi äitiä ja hänen tyttärtään, ja häpeällisin teko heidän silmissään oli mennä naimisiin kahden sisaren kanssa. Heillä oli tapana leimata mies, joka nai isänsä vaimon kutsuen miestä pilkallisesti isänsä kilpailijaksi. Heidän tapanaan oli mennä pyhiinvaellukselle Mekan taloon, jossa he suorittivat tervehdyskäyntien juhlamenot, pukeutuivat pyhiinvaeltajan asuun, kiersivät pyhän paikan, juoksivat kukkuloiden välissä, pysähtyivät kaikissa pysähdyspaikoissa, ja heittivät kivet. Lisäksi heillä oli tapana laskea jokaiseen kolmen vuoden jaksoon yksi karkauskuukausi, suorittaa peseytymismenot sukupuoliyhteyden jälkeen, huuhdella suu ja vetää vettä sierainten läpi, tehdä jakaus hiuksiin, käyttää hammastikkua, leikata kynnet ja nyppiä kainalokarvat. Heillä oli myös tapana hakata varkaalta oikea käsi.”
- 53 Voiko siis, Jumala varjelkoon, olettaa, että jos jotkut jumalalliset lait näyttävät samankaltaisilta kuin tietämättömyyden päivien tavat, siis tavat, jotka olivat kaikkien maiden inhoaman kansan tapoja, tästä seuraisi, että nämä lait ovat vajavaisia? Vai voiko, Jumala varjelkoon, kuvitella, että kaikkivoipa Herra tunsii tarvetta myöntyä pakanoiden käsityksiin? Jumalallisella viisaudella on monia muotoja. Olisiko Muhamman ollut mahdotonta ilmaista laki, joka ei olisi lainkaan muistuttanut mitään tietämättömyyden päivinä käytössä olleita tapoja? Paremminkin Hänen tarkoituksensa täydellisessä viisautessaan oli vapauttaa ihmiset kiihkomielisyyden kahleista, jotka olivat sitoneet heidän kätensä ja jalkansa, ja estää juuri ne vastalauseet, jotka tänä päivänä hämmentävät yksinkertaisten ja avuttomien mieltä ja kalvavat heidän omaatuntoaan.
- 54 Jotkut, jotka eivät ole tarpeeksi perehtyneitä jumalallisten kirjoitusten merkitykseen ja perimätietona säilyneen ja kirjoitetun historian sisältöön, väittävät, että nuo tietämättömyyden päivien tavat olivat lakeja, jotka olivat tulleet Hänen Pyhydeltään Aabrahamilta, ja jotka epäjumalanpalvojat olivat säilyttäneet. Tässä yhteydessä he lainaavat Qur’ánin säettä: ”Seuraa Aabrahamin oppia, sillä Hän oli hanif.”⁽¹⁸⁾ On kuitenkin tosiasia, jonka kaikkien islamilaisten oppisuuntien kirjoitukset todistavat, että aselevon kuukaudet, kuukalenteri, ja oikean käden katkaiseminen rangaistuksena varkaudesta eivät kuuluneet mitenkään Aabrahamin lakiin. Joka tapauksessa Pentateukki on vielä olemassa ja luettavissa tänä päivänä, ja se sisältää Aabrahamin lait. Tutkikoot he sitä. Sitten he tietenkin väittävät, että Tooraa on muutettu ja todistaakseen tämän he lainaavat Qur’ánin säettä: ”He vääristelevät Jumalan sanan tekstiä.”⁽¹⁹⁾ Kuitenkin tiedetään, missä tuollaista vääristelyä on tapahtunut, ja se on kirjoitettu muistiin tekstikritiikkeihin ja selitysteoksiin.⁽²⁰⁾ Jos jatkaisimme aiheen käsittelyä tätä lyhyttä viittausta pidemmälle, Meidän pitäisi hylätä tämänhetkinen päämäärämme.
- 55 Joidenkin selitysten mukaan ihmiskuntaa on neuvottu lainaamaan villieläimiltä moninaisia hyviä ominaisuuksia ja tapoja, ja oppimaan niistä. Jos on luvallista jäljitellä mykkien eläinten hyveitä, on varmasti vielä paljon luvallisempaa lainata aineellista tiedettä ja tekniikkaa vierailta kansoilta, jotka kuitenkin kuuluvat ihmisrotuun, ja jotka arvostelu- ja puhekyky erottaa eläimistä. Ja jos väitetään, että tällaiset kiitettävät ominaisuudet ovat eläimissä synnynnäisiä, millä todisteella voidaan väittää, että nämä muiden kansojen keskuudessa vallitsevat olennaiset sivilisaation periaatteet, tämä tieto ja

nämä tieteet eivät ole synnynnäisiä? Onko muuta Luoja kuin Jumala? Sano: Ylistetty olkoon Jumala!

- 56 Lukeneimmat ja etevimmät jumaluusoppineet, huomattavimmat tutkijat ovat uutterasti opiskelleet niitä tieteen haaroja, joiden juuret ja alkuperä olivat kreikkalaisissa filosofeissa kuten Aristoteles ja muut, ja pitäneet mitä arvokkaimpaa saavutuksena hankkia kreikkalaisista teksteistä tietoa sellaisista tieteistä, kuten lääketiede ja matematiikan haarat, mukaan lukien algebran⁽²¹⁾ ja aritmetiikan. Jokainen korkea-arvoinen jumaluusoppinut sekä tutkii että opettaa logiikkaa, vaikkakin ajattelee sen perustajan olleen tietäjä. Useimmat heistä ovat pitäneet kiinni käsityksestä, että jos tutkija hallitsee syvällisesti useita tieteenaloja, mutta ei ole hyvin perehtynyt logiikkaan, niin hänen mielipiteisiinsä, päätelmiinsä ja johtopäätöksiinsä ei voi turvallisesti luottaa.
- 57 Nyt on selvästi ja kumoamattomasti todistettu, että sivistyksen periaatteiden ja toimintatapojen tuominen vieraista maista, ja tieteen ja tekniikan omaksuminen niiltä – lyhyesti, kaiken sen, mikä edistää yleistä hyvää – on täysin hyväksyttävää. Tämä on tehty, jotta kohdistettaisiin yleinen huomio niin yleismaailmallisesti hyödylliseen asiaan, että ihmiset nousisivat kaikin voimin edistämään sitä, kunnes Jumalan avulla tästä pyhästä maasta tulisi lyhyessä ajassa kansakunnista ensimmäinen.
- 58 Oi te, jotka olette viisaita! Harkitkaa tätä huolellisesti: voiko tavallista asetta verrata Martini-Henry -kivääriin tai Krupp-tykkiin? Jos joku väittäisi, että vanhanaikaiset ampuma-aseemme ovat meille tarpeeksi hyviä, ja että on tarpeetonta tuoda ulkomailla kehitettyjä aseita, kuuntelisiko häntä edes lapsi? Tai jos joku sanoisi: ”Me olemme aina kuljettaneet kauppatavaraa maasta toiseen eläinten selässä. Miksi tarvitsemme höyrymoottoreita? Miksi meidän pitäisi apinoida muita kansoja?”, voisiko kukaan älykäs ihminen suvaita tuollaista lausuntoa? Ei, kautta ainoan Jumalan! Vain, jos hän jonkin salatun tarkoituksen tai vihamielisyyden tähden kieltäytyy hyväksymästä itsestäänselvyyttä.
- 59 Vieraat kansakunnat, siitäkkin huolimatta, että ovat saavuttaneet mitä suurimman asiantuntemuksen tieteessä, teollisuudessa ja taiteissa, eivät epäröi lainata ajatuksia toisiltaan. Miten Persian, äärimmäisessä tarpeessa olevan maan, voi sallia jäädä jälkeen, laiminlyötynä, hylättynä?
- 60 Ne kunnianarvoisista papistosta ja oppineistosta, jotka kulkevat suoraa polkua ja ovat perehtyneet jumalallisen viisauden salaisuuksiin ja ovat tietoisia pyhien kirjojen sisäisistä todellisuuksista, jotka pitävät sydämessään Jumalan pelon jalokiveä ja joiden valoisat kasvot säteilevät pelastuksen valoa – nämä ovat valppaita nykyhetken tarpeille ja ymmärtävät nykyajan vaatimukset, ja varmasti omistavat kaiken tarmonsä rohkaistakseen oppineisuuden ja sivistyksen edistymistä. ”Ovatko ne samanarvoisia, ne, jotka tietävät, ja ne, jotka eivät tiedä? – Vai onko pimeys samanarvoista valon kanssa?”⁽²²⁾
- 61 Henkisesti oppineet ovat johdatuksen lamppuja kansakuntien keskuudessa ja hyvän onnen tähtiä, jotka loistavat ihmiskunnan taivaanrannalla. He ovat elämän lähteitä niille, jotka makaavat oppimattomuuden ja tietämättömyyden kuolemassa, ja kirkkaita täydellisyyden alkulähteitä niille, jotka janoavat ja vaeltavat vikojensa ja virheidensä erämaassa. He ovat jumalallisen Ykseyden vertauskuvien sarastuspaikkoja ja kunniakkaan Qur’ánin salaisuuksiin vihittyjä. He ovat maailman sairaan ruumiin taitavia lääkäreitä, he ovat varma vastalääke myrkylle, joka on turmellut

ihmisyhteisön. Juuri he ovat vahva linnoitus, joka suojaa ihmiskuntaa, ja järkähtämätön pyhättö ankarasti kärsiville, levottomille ja piinatuille, tietämättömyyden uhreille. ”Tieto on valoa, jonka Jumala vuodattaa kenen sydämeen Hän tahtoo.”

- 62 Kuitenkin kaikelle on Jumala luonut merkin ja vertauskuvan, ja asettanut mittapuut ja kokeet, joilla ne tunnustetaan. Hengeltään oppineille täytyy olla tunnusomaista sekä sisäinen että ulkoinen täydellisyys, heillä täytyy olla hyvä ja valistunut luonne, puhtaat tarkoitukset sekä älyllistä vahvuutta, nerokkuutta ja tarkkanäköisyyttä, tarkkavaistaisuutta, hienotunteisuutta ja kaukokatseisuutta, tyyneyttä, kunnioitusta ja harrasta Jumalan pelkoa. Sillä sytyttämätön kynttilä, olkoon se läpimitaltaan ja korkeudeltaan kuinka suuri tahansa, ei ole parempi kuin hedelmätön palmu tai pino kuollutta puuta.

- 63 ”Kaunis voi murjottaa tai hakkailla,
Julma kaunotar saattaa niskojaan nakella ja keimailla;
Mutta tekokainous vastenmielistä on rumassa,
Ja kipu kahden vertainen on silmässä sokeassa.”(23)

- 64 Arvovaltaisen perimätiedon mukaan: ”Mitä tulee häneen, joka on oppinut: (24) hänen tulee varjella itseään, puolustaa uskoaan, vastustaa himojaan ja totella Herransa käskyjä. Ihmisten velvollisuus on siis noudattaa hänen esimerkkiään.” Koska näissä kuuluisissa ja pyhissä sanoissa ruumiillistuvat kaikki oppimisen edellytykset, on sopivaa lausua lyhyesti joitakin ajatuksia niiden merkityksestä. Ketään, jolta nämä jumalalliset edellytykset puuttuvat ja joka ei osoita näitä väistämättömiä vaatimuksia omassa elämässään, ei tulisi kutsua oppineeksi, eikä hän ole kelpoinen palvelemaan esimerkkinä uskoville.
- 65 Ensimmäinen näistä vaatimuksista on itsensä suojeleminen. On ilmeistä, että tämä ei merkitse sitä, että suojautuu onnettomuuksilta ja aineellisilta koettelemuksilta, sillä joka ainoa profeetta ja pyhimys joutui kokemaan mitä katkerimpia maailmalla tarjolla olevia kärsimyksiä ja oli ihmiskunnan kaikkien julmuuksien ja hyökkäysten kohteena. He uhrasivat elämänsä ihmisten hyvinvoinnille ja koko sydämestään kiiruhtivat marttyyriutensa tapahtumapaikalle, ja sekä sisäisillä että ulkoisilla täydellisyyksillään he koristivat ihmisyyden uusiin kiitettävien, sekä hankittujen että synnynnäisten, ominaisuuksien vaatteisiin. Tämän itsensä suojelemisen ensisijainen merkitys on omaksua henkisen ja aineellisen täydellisyyden ominaisuudet.
- 66 Ensimmäinen täydellisyyden ominaisuus on oppiminen ja hengen sivistykselliset saavutukset, ja tämä huomattava asema saavutetaan, kun ihminen yhdistää itsessään perinpohjaisen tiedon noista monimutkaisista ja ylimaallisista Jumalaa koskevista todellisuuksista, Qur’ánin poliittisen ja uskonnollisen lain perustotuuksista, muiden uskontojen pyhien kirjoitusten sisällöistä ja niistä säädöksistä ja käytännöistä, jotka myötävaikuttaisivat tämän hienon maan edistymiseen ja sivistymiseen. Hänen tulisi lisäksi olla perehtynyt niihin lakeihin ja periaatteisiin, käytäntöihin, olosuhteisiin ja käyttäytymistapoihin sekä maallisiin ja siveellisiin hyveisiin, jotka luonnehtivat muiden kansakuntien valtiotaitoa, taitaa kaikki nykypäivän hyödylliset oppimisen haarat ja tutkia

aikaisempien hallitusten ja kansojen aikakirjoja. Sillä jos oppineella ihmisellä ei ole tietoa pyhistä kirjoituksista ja koko jumalallisen tiedon ja luonnontieteiden kentästä, uskonnollisesta juridiikasta ja hallintotaidoista ja aikakauden monista opinhaaroista ja historian suurista tapahtumista, hän saattaa osoittautua valmistautumattomaksi hätätilanteessa, ja tämä ei vastaa perusteellisen tietämyksen välttämätöntä vaatimusta.

- 67 Jos esimerkiksi henkisesti oppinut muslimi väittelee kristityn kanssa, eikä hän tiedä mitään evankeliumin loistavista sävelistä, hän ei kykene vakuuttamaan kristittyä, vaikka välittäisi Qur’ánin sisältöä ja sen totuuksia miten paljon tahansa, ja hänen sanansa kaikuisivat kuuroille korville. Jos kristitty sitä vastoin huomaisi, että muslimi tuntee paremmin kristinuskon perustotuudet kuin itse kristityt papit, ja ymmärtää kirjoitusten keskeiset totuudet vielä paremmin kuin he, tuo kristitty hyväksyy mielellään muslimin väitteet, eikä hänellä todellakaan olisi muuta mahdollisuutta.
- 68 Kun Maanpaon päällikkö(25) tuli tuon jumalallisen viisauden, pelastuksen ja varmuuden valonlähteen, imaami Riḍán luo – ja jos tuo imaami, tuo tiedon kaivos, olisi epäonnistunut tuon keskustelun aikana perustamaan väitteensä sille arvovalle, joka oli sovelias ja tuttu tälle päällikölle, ei jälkimmäinen olisi koskaan myöntänyt Hänen pyhytensä suuruutta.
- 69 Valtio perustuu lisäksi kahden vahvan voiman varaan, lakiasäättävän ja toimeenpanevan. Toimeenpanevan vallan keskipiste on hallitus, kun taas lakiasäättävän keskipiste ovat oppineet – ja jos tämä jälkimmäinen suuri tuki ja pilari osoittautuisi vialliseksi, kuinka voisi kuvitella, että valtio pysyisi pystyssä?
- 70 Siitä näkökulmasta katsottuna, että nykyään tällaisia täysin kehittyneitä ja perusteellisesti oppineita yksilöitä ei hevin löydä, ja hallitus ja kansa tarvitsevat kipeästi järjestystä ja johtoa, on välttämätöntä perustaa oppineiden elin, joka muodostuu aiemmin mainittujen tiedon haarojen asiantuntijaryhmistä. Tämän ryhmän tulisi mitä voimallisimmin ja vireimmin pohtia kaikkia tämän hetken ja tulevaisuuden vaatimuksia ja saada aikaan tasapaino ja järjestys.
- 71 Tähän mennessä uskonnolliselle laille ei ole annettu ratkaisevaa roolia tuomioistuimissamme, koska kukin ulama on jakanut parhaaksi katsomiaan päätöksiä, jotka ovat perustuneet hänen mielivaltaiseen tulkintaansa ja henkilökohtaiseen mielipiteeseensä. Esimerkiksi, kaksi miestä hakee oikeutta, ja yksi ulamoista tuomitsee kantajan ja toinen vastaajan. Saattaa käydä jopa niin, että yhdessä ja samassa oikeusjutussa antaa sama mujtahid kaksi ristiriidassa olevaa päätöstä, ja perustaa päätöksensä siihen, että innoittui ensin yhteen suuntaan ja sitten toiseen. Ei ole epäilystäkään siitä, että tällainen asioiden tila on sekoittanut jokaisen tärkeän asian ja varmuudella vaarantaa itse yhteiskunnan perustuksia. Sillä ei sen paremmin kantaja kuin vastaajakaan menetä toivoaan lopullisesta voitosta ja kumpikin vuorollaan haaskaa elämänsä yrittäessään saada uuden oikeuden päätöksen, joka kumoaisi edeltävän päätöksen. Heidän kaikki aikansa kuluisi siten käräjoimiseen, ja tämän tuloksena heidän elämänsä kuluisi kokonaan riitelemiseen eikä hyödyllisiin hankkeisiin ja välttämättömien henkilökohtaisten asioiden hoitoon. Todellakin, nuo kaksi käräjoijää voisivat yhtä hyvin olla kuolleita, koska he eivät pysty palvelemaan hallitustaan ja yhteisöään hitustakaan. Jos

kuitenkin saataisiin varma ja lopullinen tuomio, voisi oikeudenmukaisesti tuomittu osapuoli pakostakin luopua kaikesta toivosta asian uudelleen käsittelystä, hänen tilanteensa helpottuisi tässä asiassa, ja hän voisi palata huolehtimaan omista ja muiden asioista.

- 72 Koska kansan rauhan ja tyyneyden turvaamisen tärkein väline ja tehokkain vaikuttava voima niin ylhäisten kuin alhaistenkin edistyksen aikaansaamiseksi on tämä äärimmäisen tärkeä asia, on tämän suuren neuvottelevan kokouksen jumalalliseen lakiin perin pohjin perehtyneiden oppineiden jäsenten velvollisuus luoda yksi, suora ja täsmällinen käytäntö oikeusriitojen ratkaisemiseksi. Tämä asiakirja tulisi sitten julkaista kaikkialla maassa kuninkaan määräyksellä, ja sen säädöksiä pitäisi tarkasti noudattaa. Tämä äärimmäisen tärkeä kysymys vaatii mitä kiireellisintä huomiota.
- 73 Täydellisyyden toinen ominaisuus on oikeudenmukaisuus ja puolueettomuus. Tämä tarkoittaa, että ei pitäisi kiinnittää mitään huomiota henkilökohtaiseen hyötyyn ja itsekkäisiin etuihin, ja että pannaan täytännössä Jumalan lait ilman vähäisintäkään huolta mistään muusta. Se tarkoittaa, että pitää itseään vain yhtenä Jumalan, Kaikenomistavan palvelijoista, ja lukuun ottamatta pyrkimystä henkiseen paremmuuteen, ei koskaan yrittäisi päästä erityisasemaan. Se merkitsee, että pitää yhteisön hyvinvointia yhtä tärkeänä kuin omaansa. Se tarkoittaa, lyhyesti, että pitää ihmiskuntaa yhtenä yksilönä, ja omaa itseänsä tuon kehon osana, ja tietää varmuudella, että jos kipu tai vammautuminen koettelee yhtäkään tuon kehon jäsentä, sen täytyy väistämättä merkitä kärsimystä kaikille muillekin.
- 74 Täydellisyyden kolmas edellytys on nousta täysin vilpittömästi ja puhtain aikomuksin kasvattamaan kansan syviä rivejä: ihmisten tulee ponnistella mitä tehokkaimmin kouluttaakseen heitä oppimisen eri haaroihin ja hyödyllisiin tieteisiin, rohkaistakseen nykyaikaisen edistyksen kehittymistä, laajentaakseen kaupan, teollisuuden ja taiteiden aloja, edistääkseen sellaisia toimenpiteitä, jotka lisäävät ihmisten vaurautta. Sillä suurin osa väestöä on tietämätöntä näistä elintärkeistä voimista, jotka olisivat välitön parannuskeino yhteiskunnan pitkällisiin sairauksiin.
- 75 On oleellista, että tutkijat ja jumaluusoppineet ottaisivat tehtäväkseen kaikessa vilpittömyydessä ja puhtain aikein ja yksin Jumalan tähden kansan neuvomisen ja kehottamisen ja heidän näkönsä kirkastamisen sillä silmävedellä, jota tieto on. Sillä tänä päivänä ihmiset taikauskonsa syvyyksistä kuvittelevat, että jokaisen Jumalaan ja Hänen merkkeihinsä, ja profeettoihin ja jumalallisiin ilmaisuihin ja lakeihin uskovan, ja hurskaan ja Jumalaa pelkäävän ihmisen täytyy väistämättä olla joutilas ja kuluttaa päivänsä saamattomana, jotta häntä pidettäisiin Jumalan silmissä sellaisena, joka on hylännyt maailman ja sen turhuudet, pannut toivonsa tuonpuoleiseen elämään, ja eristäytynyt ihmisistä tullakseen lähemmäs Jumalaa. Koska tätä teemaa kehitellään myöhemmin edelleen käsillä olevassa tekstissä, jätämme sen hetkeksi.
- 76 Muita täydellisyyden ominaisuuksia ovat Jumalan pelko, Jumalan rakastaminen rakastamalla Hänen palvelijoitaan, lempeys, pitkämielisyys ja tyyneys, vilpittömyys, myöntyväisyys, laupeus ja myötätunto; lujuus ja rohkeus, luotettavuus ja ahkeruus, yrittäminen ja ponnistelu, anteliaisuus, uskollisuus, pahansuopuuden puute, innostuneisuus ja kunniantunto, ylevämielisyys ja jalous, ja toisten oikeuksien huomioon ottaminen. Se, jolta puuttuvat nämä erinomaiset inhimilliset ominaisuudet, on epätäydellinen. Jos selittäisimme jokaisen näiden ominaisuuksien sisäiset

merkitykset, ”veisi runo seitsemänkymmentä maundia(26) paperia.”

- 77 Toinen näistä henkisistä mittapuista koskien häntä, jolla on tietoa, on, että hänen tulisi olla uskonsa puolustaja. On ilmeistä, että nämä pyhät sanat eivät viittaa yksinomaan siihen, että selvitetään lain seuraamukset, noudatetaan palvonnan muotoja, vältetään suurempia ja pienempiä syntejä, harjoitetaan uskonnollisia määräyksiä, ja kaikkien näiden käytäntöjen avulla suojellaan uskoa. Ne merkitsevät paremminkin, että koko väestöä tulisi suojella kaikin keinoin; että ponnistellaan kaikin tavoin, jotta omaksutaan kaikkien mahdollisten keinojen yhdistelmä Jumalan Sanan julistamiseksi, uskovien lukumäärän lisäämiseksi, Jumalan uskon edistämiseksi ja ylentämiseksi, ja sen saamiseksi voittamaan kaikki muut uskonnot.
- 78 Todellakin, jos islamin uskonnolliset vallanpitäjät olisivat pysyneet lujina näissä asioissa, niin kuin heidän olisi pitänyt, tähän mennessä olisi jokainen kansakunta maan päällä koottu Jumalan ykseyden suojaan ja tämä kirkas tuli ”jotta Hän saisi sen voittamaan kaikki muut uskonnot”(27) olisi loimunnut kuin aurinko maailman keskisimmässä sydämessä.
- 79 Viisitoista vuosisataa Kristuksen jälkeen Luther, joka oli alkujaan yksi katolisen kirkon paavillisen hallinnon keskeisen neuvoston kahdestatoista jäsenestä ja aloitti myöhemmin protestanttisen uskonnollisen liikkeen, vastusti paavia joissakin opinkappaleissa, kuten esimerkiksi luostariavioliitto, apostolien ja menneiden kristittyjen johtajien kuvien kunnioitus ja niiden edessä kumartaminen, ja monet muut uskonnolliset tavat ja juhlamenot, jotka olivat lisäyksiä evankeliumin määräyksiin. Vaikka sinä aikana Paavin valta oli niin suuri ja häntä kunnioitettiin niin paljon, että Euroopan kuninkaat vapisivat ja tutisivat hänen edessään, ja hän piti kaikkia Euroopan tärkeimpiä asioita mahtinsa otteessa – kuitenkin, koska Lutherin käsitys uskonnollisten johtajien vapaudesta solmia avioliitto, pidättymisestä palvomisesta ja kumartelemisesta patsaiden ja kirkkoihin ripustettujen kuvien edessä, ja niiden juhlamenojen kumoamisesta, jotka oli lisätty evankeliumiin, oli todistetuksi oikea, ja koska hänen katsantokantojensa levityksessä käytettiin asianmukaisia toimintatapoja, näiden runsaan neljän viimeisen vuosisadan aikana enemmistö väestöstä Amerikassa, neljä viidesosaa Saksassa ja Englannissa ja suuri prosentti itävaltalaisista, kaikkiaan noin satakaksikymmentäviisi miljoonaa ihmistä muista kristillisistä kirkoista, on tullut protestanttisen kirkon jäseniksi. Tämän uskonnon johtajat ponnistelevat edelleen kaikkensa sen edistämiseksi, ja tänä päivänä Afrikan itärannikolla, näennäisesti vapauttaakseen sudanilaiset ja monet muut mustaihoiset kansat, he ovat perustaneet kouluja ja yliopistoja ja kouluttavat ja sivistävät täysin luonnontilassa olevia afrikkalaisia heimoja, kun heidän todellinen ja ensisijainen tarkoituksensa on käännättää jotkut islaminuskoisista mustaihoisista heimoista protestanttisuuteen. Kaikki yhteisöt uurastavat kansansa edistymisen puolesta, ja me (s.o. muslimit) vain uneksimme!
- 80 Vaikka ei ollutkaan selvää, mikä tarkoituksiperä kannusti tuota miestä tai mitä hän yritti saada aikaan, katsokaa, kuinka protestanttisten johtajien hartaat ponnistelut ovat levittäneet hänen oppejaan laajalti.

- 81 Nyt, jos yhden Jumalan maineikas kansa, Hänen vahvistustensa vastaanottajat, Hänen Jumalallisen apunsa kohteet, käyttäisivät kaikki voimansa ja kokonaan pyhittäytyneinä, luottaen Jumalaan ja kääntyen pois kaikesta muusta paitsi Hänestä, ottaisivat käyttöönsä menettelytapoja uskon levittämiseksi ja ponnistelisivat voimainsa takaa sen puolesta, on varmaa, että Hänen jumalallinen valonsa verhoaisi koko maailman.
- 82 Ne muutamat, jotka eivät ole tietoisia tapahtumien pinnan alla olevasta todellisuudesta, jotka eivät kykene tuntemaan maailman pulssia sormiensa alla, jotka eivät tiedä, miten suunnaton totuuden annos täytyy antaa tämän kroonisen vanhan valheellisuuden taudin parantamiseksi, uskovat, että uskoa voi levittää vain miekan avulla, ja tukevat mielipidettään tällä perimätiedolla: ”Minä olen Profeetta miekan kautta.” Jos he sitä vastoin huolellisesti tutkisivat tätä asiaa, he näkisivät, että tänä päivänä miekka ei ole sovelias tapa uskon julistamiseen, sillä se vain täyttäisi ihmisten sydämet vastenmielisyydellä ja pelolla. Muḥammadin jumalallisen lain mukaan ei ole sallittua pakottaa kirjan kansaa tunnustamaan ja hyväksymään uskoa. Vaikka jokaisen tunnollisen Jumalan ykseyteen uskovan pyhä velvollisuus on johdattaa ihmiskuntaa totuuteen, perimätiedot ”Minä olen Profeetta miekan kautta” ja ”Minua on käsketty uhata ihmisten elämää, kunnes he sanovat ’Ei ole muuta Jumalaa kuin Jumala’” viittasivat tietämättömyyden päivän epäjumalanpalvelijoihin, jotka sokeudessaan ja raakuudessaan olivat uponneet ihmisen tason alapuolelle. Uskoon, joka on syntynyt miekalla pakottaen, on tuskin luottamista, ja se palaa vähäpätöisestäkin syystä erheeseen ja epäuskoon. Muḥammadin ylösnousemuksen jälkeen, ja Hänen siirryttyään ”totuuden istuimelle, mahtavan Kuninkaan tykö”⁽²⁸⁾ heimot Medinan ympäristössä luopuivat uskostaan, ja kääntyivät takaisin pakanuuden ajan epäjumalien palvontaan.
- 83 Muistakaa aikaa, kun Jumalan Hengen (Jeesuksen) henkäykset levittivät suloisuuttaan Palestiinan ja Galilean yllä, Jordan-virran rantojen ja Jerusalemia ympäröivien alueiden yllä, ja evankeliumin ihmeelliset sävelet soivat henkisesti valaistuneiden korvissa, silloin kaikki kansat Aasiassa ja Euroopassa, Afrikassa, Amerikassa ja Oseaniassa, joka koostuu Tyynen valtameren ja Intian valtameren saarista ja saaristoista, olivat tulenpalvojia ja pakanoita, tietämättömiä Jumalan äänestä, joka puhui Liiton päivänä.⁽²⁹⁾ Vain juutalaiset uskoivat Jumalan jumaluuteen ja ykseyteen. Jeesuksen julistettua lähetystehtävänsä Hänen suunsa puhdas ja elvyttävä henkäys antoi iankaikkisen elämän noiden alueiden asukkaille kolmen vuoden ajan, ja jumalallisen ilmaisun kautta Kristuksen laki, joka tuona aikana oli elintärkeä parannuskeino maailman sairastavalle ruumiille, sai varman aseman. Jeesuksen päivinä vain muutama käänsi katseensa Jumalan puoleen; itse asiassa vain kaksitoista opetuslasta ja muutama nainen tulivat todella uskoviksi, ja yksi noista opetuslapsista, Juudas Iskariot, luopui uskostaan, jättäen jäljelle yksitoista. Jeesuksen noustua Kunnian valtakuntaan nämä muutamat sielut nousivat henkisine ominaisuuksineen ja puhtain ja pyhin teoin, ja he nousivat Jumalan voiman ja Messiaan elämää antavien henkäysten voimalla pelastamaan kaikki maailman kansat. Silloin kaikki epäjumalia palvovat kansakunnat sekä juutalaiset nousivat mahtinsa voimalla tappamaan jumalallisen tulen, joka oli sytytetty Jerusalemin lamppuun. ”Halusta he suullansa sammuttaisivat Jumalan valon, mutta Jumala on tahtonut tehdä valonsa täydelliseksi, vaikka uskottomat sitä kammoavat.”⁽³⁰⁾ Mitä hurjimmissa kidutuksissa he tappoivat jokaisen näistä pyhistä sieluista; teurastajain kirveillä he hakkasivat joidenkin puhtaat ja tahrattomat ruumiit paloiksi ja polttivat ne

tulisissa päätöksissä, ja he venyttivät joitakin seuraajia piinapenkissä ja sitten hautasivat heidät elävältä. Tästä tuskallisesta kidutuksesta huolimatta kristityt jatkoivat Jumalan asian opettamista, eivätkä he koskaan ottaneet miekkaa sen tupesta tai edes raapaisseet yhtäkään poskea. Lopulta sitten Kristuksen usko sulki sisäänsä koko maailman niin, että Eurooppaan ja Amerikkaan ei jäänyt jälkeäkään muista uskonnoista, ja tänä päivänä Aasiassa ja Afrikassa ja Oseaniassa suuri joukko ihmisiä elää neljän evankeliumin pyhäkössä.

- 84 Nyt on yllä olevin kiistattomin todistein täysin näytetty toteen, että Jumalan uskoa täytyy julistaa inhimillisillä täydellisyyksillä, sellaisilla ominaisuuksilla, jotka ovat erinomaisia ja ilahduttavia, ja henkisellä käytöksellä. Jos joku sielu itsenäisesti lähestyy Jumalaa, hänet hyväksytään Ykseyden kynnyksellä, sillä sellainen ihminen on vapaa henkilökohtaisista tarkoituspieristä, ahneudesta ja itsekkäistä pyyteistä, ja hän etsii turvaa Herransa turvaa-antavasta varjeluksesta. Hänet tullaan tuntemaan ihmisten joukossa luotettavana ja totuudenmukaisena, hillittynä ja tunnollisena, ylevämielisenä ja uskollisena, lahjomattomana ja Jumalaa pelkäävänä. Tällä tavoin toteutuu jumalallisen lain ilmaisemisen ensisijainen tarkoitus, joka on tuoda onnellisuutta tuonpuoleisessa elämässä, ja sivistystä ja luonteen jalostumista tässä elämässä. Mitä miekkaan tulee, sillä saadaan aikaan vain ihminen, joka on ulkonaisesti uskova, ja sisäisesti petturi ja luopio.
- 85 Kerromme tässä tarinan, joka käy esimerkistä kaikille. Arabialaiset Aikakirjat kertovat siitä, miten Muḥammadin tuloa edeltävänä aikana Mundhir Lakhmidin poika Nu'mán – tietämättömyyden päivien arabialainen kuningas, jonka hallinnon valtaistuini oli Ḥirihin kaupunki – oli eräänä päivänä palannut niin usein viinikuppinsa ääreen, että hänen mielensä sumentui ja hän menetti järkensä. Humalaisessa ja sekavassa olotilassaan hän antoi käskyn, että hänen kaksi sydänystävänsä, hänen läheiset ja suuresti rakastetut ystävänsä Khálid Mudallilin poika ja 'Amr Mas'úd-Kaldihin poika tulisi tappaa. Herättyään juomingeistaan hän kyseli kahta ystävänsä ja kuuli hirveät uutiset. Hän oli sydämessään murheellinen, ja heitä kohtaan tuntemastaan syvästä rakkaudesta ja ikävästä rakensi kaksi upeaa muistomerkkiä heidän hautojensa päälle ja antoi niille nimet Verellä-tahratut.
- 86 Sitten hän määräsi kaksi päivää vuodesta muistopäiviksi kahdelle toverilleen ja nimesi niistä toisen Pahuuden päiväksi ja toisen Armon päiväksi. Joka vuosi näinä kahtena määrättynä päivänä hän tuli esiin suurin juhlamenoin ja istui muistomerkkien välissä. Jos hän Pahuuden päivänä sattui näkemään jonkun sielun, tuo henkilö tapettiin; mutta Armon päivänä jokainen ohikulkija hukutettiin lahjoihin ja etuoikeuksiin. Tällainen oli hänen määräyksensä, mahtavalla valalla sinetöity, ja sitä noudatettiin aina järkähtämättömästi.
- 87 Eräänä päivänä kuningas nousi Maḥmúd-nimisen hevosensa selkään, ja ratsasti tasangoille metsästäämään. Yhtäkkiä hän näki kaukana villin aasin. Nu'mán hoputti ratsuaan saadakseen sen kiinni ja laukkasi menemään niin nopeasti, että joutui erilleen saattueestaan. Yön saapuessa oli kuningas pahasti eksesissä. Sitten hän näki teltan kaukana erämaassa, käänsi hevosensa ja suunnisti sitä kohti. Saapuessaan teltan sisäänkäynnin luo, hän kysyi: "Otatteko vastaan vieraan?" Omistaja (joka oli Ḥanzala, Abi-Ghafráy-i-Ṭá'in poika) vastasi: "Kyllä." Hän tuli ja auttoi Nu'mánin alas

ratsailta. Sitten hän meni vaimonsa luo ja kertoi tälle: ”Tämän henkilön käytöksessä on selviä merkkejä suuruudesta. Tee parhaasi osoittaaksesi hänelle vieraanvaraisuutta, ja valmista juhla-ateria.” Vaimo sanoi. ”Meillä on uuhi. Uhraa se. Ja olen säästänyt hiukan jauhoja tällaisen päivän varalle.” Hanzala lypsi ensin uuhen ja kantoi maitokulhon Nu‘mánille, ja sitten hän teurasti lampaan ja valmisti aterian; ja hänen ystävällisyytensä ja huomaavaisuutensa ansiosta Nu‘mán vietti yön rauhassa ja mukavuudessa. Aamun sarastaessa Nu‘mán valmistautui lähtemään, ja hän sanoi Hanzalalle: ”Olet ollut minua kohtaan hyvin antelias, ottanut minut vastaan ja kestinnyt minua. Olen Nu‘mán, Mundhirin poika, ja odotan innokkaasti, että tulet hoviini.”

- 88 Aika kului, ja Tayyn maata kohtasi nälänhätä. Hanzala kärsi kipeästi puutetta ja sen tähden hän tuli kuninkaan luo. Kummallisen sattuman johdosta hän saapui Pahuuden päivänä. Nu‘mán oli hyvin levoton. Hän alkoi moittia ystäväänsä ja sanoi: ”Miksi tulit ystäväsi luokse kaikista päivistä juuri tänään? Sillä tämä on Pahuuden päivä, ja se tarkoittaa vihan ja hädän päivää. Jos tänä päivänä katseeni osuisi Qábúsiin, ainoaan poikaani, hän ei jäisi eloon. Pyydä minulta nyt mikä tahansa haluamasi palvelus.”
- 89 Hanzala sanoi: ”Minä en tiennyt mitään Pahuuden päivästäsi. Mitä tämän elämän lahjoihin tulee, ne on tarkoitettu eläville, ja koska minun tällä hetkellä täytyy juoda kuoleman malja, mitä hyötyä minulle nyt olisi koko maailman varastoista?”
- 90 Nu‘mán sanoi: ”Mikään ei voi olla tässä avuksi.”
- 91 Hanzala sanoi hänelle: ”Lykkää kuolemaani sitten, ja anna minun palata vaimoni luo tekemään testamenttini. Ensi vuonna palaan Pahuuden päivänä.”
- 92 Nu‘mán pyysi sitten takaajaa, jotta siinä tapauksessa, että Hanzala pyörtäisi sanansa, tämä takaaja tapettaisiin hänen sijastaan. Hanzala, avuttomana ja kauhuissaan, katsoi ympärilleen. Sitten hänen katseensa osui erääseen Nu‘mánin seurueen jäseneseen Sharíkiin, joka oli shaybánilaisen Qaysin pojan ‘Amrin poika, ja tälle hän lausui nämä sanat: ”Oi toverini, Oi ‘Amrin poika! Voiko kuolemaa paeta? Oi jokaisen koetellun veli! Oi sen veli, jolla ei ole veljeä! Oi Nu‘mánin veli, sinussa on tänä päivänä Shaykhin takaaja. Missä on jalo Shaybán – olkoon Kaikessa Armollinen hänelle suosiollinen!” Mutta Sharík vastasi vain: ”Oi veljeni, ihmisen ei tule pelata uhkapeliä elämällään.” Tämän kuultuaan uhri ei tiennyt kenen puoleen kääntyä. Sitten mies nimeltä Qarád, Adja‘ albidilaisen poika, nousi ylös ja tarjosi itsensä takaajaksi suostuen siihen, että jos hän ei onnistuisikaan toimittamaan uhria seuraavana Vihan päivänä, kuningas saisi tehdä hänelle, Qarádille, mitä tahansa hän haluaisi. Nu‘mán antoi sitten viisisataa kamelia Hanzalalle ja lähetti hänet kotiin.
- 93 Seuraavana vuonna Pahuuden päivänä, ensimmäisten valonsäteiden sarastaessa taivaalla, Nu‘mán tuli esiin tapansa mukaan pramein juhlamenoin ja suuntasi kohti kahta hautamuistomerkkiä, joita kutsuttiin Verellä tahratuiksi. Hän toi mukanaan Qarádin purkaakseen kuninkaallisen vihansa hänen päällensä. Yhteiskunnan tukipylväät kirvoittivat silloin kielensä ja rukoilivat armoa anoen kuningasta lykkäämään Qarádin kuolemaa auringonlaskuun saakka, sillä he toivoivat, että Hanzala sittenkin palaisi; mutta kuninkaan tarkoituksena oli säästää Hanzalan henki ja palkita hänen

vieraanvaraisuutensa tappamalla Qarád hänen sijastaan. Auringon alkaessa laskea Qarádin vaatteita alettiin riisua, ja valmistauduttiin iskemään hänen päänsä irti. Sillä hetkellä ilmestyi kaukana näkyviin ratsastaja, joka laukkasi kovalla vauhdilla. Nu‘mán sanoi miekkamiehelle: ”Miksi viivyttelit?” Ministerit sanoivat: ”Kenties tulija on Hanzala.” Ja ratsastajan lähestyessä nähtiin, että se ei ollut kukaan muu.

- 94 Nu‘mán oli syvästi harmissaan. Hän sanoi: ”Sinä hullu! Sinä luistit jo kerran kuoleman kourista; täytyykö sinun nyt yllyttää sitä toisen kerran?”
- 95 Ja Hanzala vastasi: ”Suloista suussani ja miellyttävää kielelläni on kuoleman myrkky, kun tiedän, että pidän lupaukseni.”
- 96 Nu‘mán kysyi: ”Mikä voi olla syynä tähän luotettavuuteen, tähän velvollisuutesi täyttämisen haluun ja valasi arvossa pitämiseen?” Ja Hanzala vastasi: ”Se on uskoni yhteen Jumalaan ja kirjoihin, jotka ovat tulleet alas taivaasta.” Nu‘mán kysyi: ”Mitä uskoa tunnustat?” Ja Hanzala sanoi: ”Jeesuksen pyhät henkäykset antoivat minulle elämän. Minä seuraan Kristuksen, Jumalan hengen, suoraa polkua.” Nu‘mán sanoi: ”Anna minun hengittää näitä suloisia Hengen tuoksua.”
- 97 Niin kävi, että Hanzala otti esiin johdatuksen valkoisen käden Jumalan rakkauden povelta⁽³¹⁾, ja valaisi evankeliumin valolla katsojien näkökykyä ja sisäistä näkemystä. Hänen lausuttuaan joitakin evankeliumin säkeitä kellonkirkkain sävyin Nu‘mán ja kaikki hänen ministerinsä tympääntyivät epäjumaliinsa ja epäjumalien palvontaansa ja tulivat varmoiksi Jumalan uskossa. Ja he sanoivat: ”Voi, tuhat kertaa voi, että tätä ennen emme välittäneet tästä äärettömästä armosta ja verhouduimme siltä, ja jäimme osattomiksi tästä Jumalan armon pilvien sateesta.” Sitten välittömästi kuningas hajotti nuo kaksi muistomerkkiä, joiden nimi oli Verellä tahrattu, ja katui hirmuvaltaansa ja vakiinnutti maahansa oikeudenmukaisuuden.
- 98 Huomatkaa, kuinka yksi henkilö, ja vieläpä erämaassa asuva, joka ulkonaisesti näytti tuntemattomalta ja merkityksettömältä, pystyi pelastamaan tuon ylpeän hallitsijan ja suuren joukon muita pimeästä epäuskon yöstä ja johdattamaan heidät pelastuksen aamuun; pelastamaan heidät epäjumalien palvonnan kadotuksesta ja tuomaan heidät Jumalan ykseyden rannoille, ja lopettamaan sellaiset tavat, jotka turmelevat koko yhteiskunnan ja alentavat sen kansat raakalaisuuteen – koska hän antoi toisten nähdä vain yhden sydämeltään puhtaiden ominaisuuksista. Tätä täytyy miettiä syvällisesti ja ymmärtää sen merkitys.
- 99 Sydäntäni kivistää, sillä syvästi murheellisena huomaan, että ihmisten huomio ei missään kohdistu siihen, mikä on tämän päivän ja ajan arvoista. Totuuden aurinko on noussut maailman ylle, mutta me olemme kuvitelmiamme pimeyden satimessa. Suurimman meren vedet hyrskyvät kaikkialla ympärillämme, mutta me olemme nääntymäisillämme ja heikkoja janosta. Jumalallinen leipä tulee alas taivaasta, ja silti me hapuilemme ja kompastelemme nälän vaivaamassa maassa. ”Milloin itkien milloin vaikeroiden kulutan päiväni turhaan.”

- 100 Yksi pääasiallisista syistä siihen, että muiden uskontojen seuraajat ovat karttaneet Jumalan uskoa eivätkä kääntyneet siihen, on yltiöpäisyys ja sokea uskonnollinen kiihkomielisyys. Katsokaa esimerkiksi jumalallisia sanoja, jotka lausuttiin Muḥammadille, Pelastuksen arkille, Loistaville kasvoille ja Ihmisten Herralle, jotka kehottivat Häntä olemaan lempeä ihmisille ja kärsivällinen: ”Väittele heidän kanssaan mitä ystävällisimmällä tavalla.”⁽³²⁾ Tuo Siunattu Puu, jonka valo ei ollut idästä eikä lännestä”⁽³³⁾ ja joka heitti kaikkien maailman kansojen ylle rajattoman armon varjon, osoitti ääretöntä ystävällisyyttä ja kärsivällisyyttä jokaista kohtaan. Näillä sanoilla käskettiin myös Moosesta ja Aaronia uhmaamaan Faraota, paalujen herraa:⁽³⁴⁾ ”Puhukaa hänelle kauniisti.”⁽³⁵⁾
- 101 Vaikka Jumalan profeettojen ja pyhien jalo käytös on laajalti tunnettu, ja se on todellakin viimeiseen hetkeen saakka⁽³⁶⁾ koko ihmiskunnan elämälle kaikin puolin erinomainen esimerkki seurattavaksi, ovat jotkut siitäkin huolimatta pysyneet piittaamattomina ja etäänntyneinä näistä erinomaisista myötämielisyyden ja lempeyden ominaisuuksista, ja siten estyneet saavuttamasta pyhien kirjojen sisäisiä merkityksiä. He eivät ainoastaan tiukasti karta muiden kuin omien uskontojensa seuraajia, vaan he eivät edes salli itsensä osoittaa heille tavanomaista kohteliaisuutta. Jos ei ole sallittua olla tekemisissä toisen kanssa, kuinka voi johdattaa ketään pimeästä ja tyhjästä Jumalan kieltämisen yöstä uskon kirkkaaseen aamuun ja vakuutukseen, ”ei ole muuta Jumalaa kuin Jumala”⁽³⁷⁾. Ja kuinka voi kehottaa ja rohkaista ketään nousemaan kadotuksen ja tietämättömyyden kuilusta ja kiipeämään pelastuksen ja tiedon korkeuksiin? Harkitkaa oikeudenmukaisesti: jos Ḥanzala ei olisi kohdellut Nu’mania aidon ystävällisesti, osoittanut hänelle lempeyttä ja vieraanvaraisuutta, olisiko hän voinut saada kuninkaan ja suuren määrän muita epäjumalan palvojia hyväksymään Jumalan ykseyden? Se, että pysyttelee erossa ihmisistä, karttaa heitä ja on tyly heitä kohtaan, saa heidät vetäytymään pois, kun taas rakkaus ja huomaavaisuus, lempeys ja pitkämielisyys viehättävät heidän sydämensä Jumalaa kohti. Jos todellinen uskova tavatessaan vieraasta maasta olevan ihmisen ilmaisisi inhoa ja puhuisi kauheita sanoja ja kieltäisi kanssakäymisen ulkomaalaisten kanssa ja kutsuisi heitä saastaisiksi, tuo muukalainen tulisi surulliseksi ja loukkaantuisi niin, että ei koskaan hyväksyisi uskoa, vaikka hän aivan silmiensä edessä näkisi kuun halkaisemisen ihmeteen. Hänen karttamisensa seuraus olisi tämä, että vaikka hänen sydämessään olisi ollutkin heikko viehtymys Jumalaan, hän katuisi sitä, ja pakenisi uskon mereltä unohduksen ja epäuskon autiomaahan. Ja palattuaan omaan maahansa hän julkaisisi lehdistössä sellaisia lausuntoja kuin, että siitä ja siitä maasta puuttuivat täysin sivistyneiden ihmisten ominaisuudet.
- 102 Jos mietimme hetkisen Qur’ánin säkeitä ja todisteita, ja perimätiedon kertomuksia, jotka ovat tulleet alas keskuuteemme noista jumalallisen ykseyden taivaan tähdistä, pyhiltä imaameilta, me vakuutimme siitä tosiasiasta, että jos sielulle on suotu todelliset henkiset ominaisuudet ja häntä luonnehtivat henkiset piirteet, hänestä tulee koko ihmiskunnalle Jumalan ojentamien armolahjojen vertauskuva. Sillä uskovien ihmisten ominaisuuksia ovat oikeudenmukaisuus ja oikeamielisyys, pitkämielisyys ja myötätuntoisuus ja anteliaisuus, huomaavaisuus toisia kohtaan, suoruus, luotettavuus, ja uskollisuus, rakkaus ja lempeys, omistautuneisuus ja päättäväisyys ja inhimillisyys. Jos ihminen sitten on todella oikeamielinen, hän käyttää hyväkseen kaikki ne keinot, jotka viehättävät ihmisten sydämiä, ja Jumalan ominaisuuksien avulla hän vetää heidät uskon suoralle polulle ja saa heidät juomaan iankaikkisen elämän virrasta.

103 Tänä päivänä me olemme sulkeneet silmämme jokaiselta oikeamieliseltä teolta ja uhranneet yhteiskunnan pysyvän onnen oman katoavaisen etumme vuoksi. Me uskomme kiihkomielisyyden ja kiivailun tuovan itsellemme mainetta ja kunniaa, emmekä tyydy siihen, vaan tuomitsemme toisemme ja juonittelemme toisillemme tuhoa, ja silloin, kun olemme olevinamme viisaita ja oppineita, hyveellisiä ja hurskaita, me ryhdymme pilkkaamaan sitä ja tätä henkilöä. ”Hänen ajatuksensa ovat,” me sanomme, ”kaukana totuudesta, ja sen ja sen käytös jättää paljon toivomisen varaa. Zayd noudattaa uskonnollisia opetuksia vain harvakseltaan, ja ‘Amr ei ole uskossaan vahva. Sen ja sen mielipiteet haiskahtavat eurooppalaisilta. Pohjimmiltaan Blank ei ajattele muuta kuin omaa nimeään ja kuuluisuuttaan. Eilen illalla, kun seurakunta nousi ylös rukoilemaan, oli rivi epäjärjestyksessä, eikä ole sallittua seurata toista johtajaa. Kukaan rikas ei ole kuollut kuukauteen, eikä mitään ole annettu hyväntekeväisyyteen Profeetan muistoksi. Uskonnon rakennelma on murentunut, uskontojen perustukset ovat haihtuneet taivaan tuuliin. Uskon matto on kääritty kokoon, varmuuden tunnusmerkit on pyyhitty pois; koko maailma on langennut erheeseen; kun pitäisi torjua sortovalta, kaikki ovat heikkoja ja välinpitämättömiä. Päivät ja kuukaudet ovat menneet ohi ja nämä kylät ja kartanot kuuluvat yhä samoille omistajille kuin viime vuonna. Tässä kaupungissa oli aiemmin seitsemänkymmentä hyvin toimivaa hallitusta, mutta määrä on tasaisesti vähentynyt; jäljellä on vain kaksikymmentäviisi, muistona. Aiemmin saattoi minä päivänä tahansa sama mufti antaa kaksisataa ristiriidassa olevaa tuomiota, nyt saamme tuskin viittäkymmentä. Noina päivinä oli lukuisia ihmisiä, jotka kaikki olivat tulla hulluksi käräjöinnistä, ja nyt he saavat olla rauhassa; tänään kantaja häviäisi ja vastaaja voittaisi, huomenna kantaja taas voittaisi jutun ja vastaaja häviäisi sen – mutta nyt myös tämä erinomainen käytäntö on hylätty. Mikä on tämä pakanallinen uskonto, tämä epäjumalinen erhe! Voi lakia, voi uskoa, voi kaikkia näitä koettelemuksia! Oi veljet Uskossa! Tämä on varmasti maailman loppu! Tuomio on tulossa!”

104 Tällaisin sanoin he hyökkäävät avuttomien joukkojen ajatuksia vastaan ja järkyttävät jo valmiiksi hämillään olevien köyhien sydämiä, heitä, jotka eivät tiedä mitään asioiden todenmukaisesta tilasta ja tällaisen puheen todellisesta syystä ja jäävät kokonaan tietämättömiksi siitä tosiasiasta, että tuhat itsestä aikomusta on kätkeytynä joidenkin yksilöiden näennäisen uskonnolliseen kaunopuheisuuteen. He kuvittelevat, että tämän tyyppisten puhujien vaikuttimena on hyveellinen kiihkoilu, kun totuus on se, että tällaiset henkilöt pitävät suurta meteliä, sillä he näkevät oman henkilökohtaisen tuhonsa suurten joukkojen hyvinvoinnissa ja uskovat, että jos ihmisten silmät aukaistaan, heidän oma valonsa sammuu. Vain kaikkein tarkkanäköisin sisäinen näkemys huomaa sen tosiasian, että jos näiden ihmisten sydämiä kannustaisi oikeamielisyys ja Jumalan pelko, sen sulotuoksu leviäisi kuin myski kaikkialle. Mitään maailmassa ei voida koskaan pitää yllä vain sanoilla.

105 *Mutta nämä pahaenteiset pöllöt ovat tehneet paha,
Ja valkoisen haukan lailla oppineet laulamaan.
Entä millainen töyhtöhyypän tuoma Saban sanoma onkaan,
Jos kaulushaikarat osaavat töyhtöhyypän lailla laulaa?* (38)

106 Henkisesti oppineet, ne, jotka ovat tavoittaneet rajattomia merkityksiä ja viisautta jumalallisen Ilmaisun kirjasta, ja joiden valaistuneet sydämet saavat innoitusta näkymättömästä Jumalan

maailmasta, varmasti ponnistelevat kaikkensa saadakseen aikaan Jumalan todellisten seuraajien ylemmyyden, kaikin puolin ja yli kaikkien kansojen, ja he uurastavat ja kamppailevat käyttääkseen kaikkia edistykseen johtavia keinoja. Jos ihminen ei välitä näistä korkeista päämääristä, hän ei voi koskaan tulla hyväksytyksi Jumalan silmissä; hänen kaikki heikkoutensa herättävät huomiota, vaikka hän väittää olevansa täydellinen, hän on rutiköyhä, mutta olevinaan varakas.

107 *Yksi on saamaton, sokea ja kiukkuinen raukka,
"Möykky lihaa, ilman jalkaa tai siipeä."
Kuinka kaukana onkaan hän, joka matkii ja esittää
Valaistuneesta, joka todella käsittää.
Vain kaiku, olkoonkin kuuluva ja kimeä, on toinen
Ja Daavid kanteleineen toinen.*

108 Tiedolla, puhtaudella, omistautuneisuudella, itsekurilla, riippumattomuudella ei ole mitään tekemistä ulkonäön ja vaatteiden kanssa. Kerran matkoillani kuulin erään kunnianarvoisen henkilön tekevän seuraavanlaisen hienon huomautuksen, jonka älykkyys ja viehättävyys jäivät mieleen: "Ei jokaisen papin turbaani todista siveydestä ja tietämyksestä, eikä jokaisen maallikon hattu ole merkki tietämättömyydestä ja siveettömyydestä. Kuinka moni hattu onkaan ylpeästi nostanut tiedon viirin, kuinka moni turbaani vetänyt alas Jumalan lain!"

109 Kolmas käsittelemässämme perimätiedossa esitetty vaatimus on "vastustaa himojaan." Kuinka ihmeellisiä ovatkaan tämän petollisen helpon, kaiken käsittävän lauseen seuraamukset. Juuri tämä on kaikkien kiitettävien inhimillisten ominaisuuksien perusta, todellakin, nämä muutamat sanat ovat maailman valo, ihmisten henkisten ominaisuuksien järkähtämätön perusta. Tämä on kaiken käyttäytymisen liipotin, keino pitää kaikki ihmisen hyvät ominaisuudet tasapainossa.

110 Sillä halu on liekki, joka on polttanut tuhkaksi lukemattomat oppineiden elämäntyön sadot, ahmiva tuli, jota edes heidän karttuneen tietonsa suunnaton meri ei ole pystynyt sammuttamaan. Kuinka usein onkaan käynyt niin, että ihminen, jota on siunattu ihmisyyden kaikilla ominaisuuksilla, ja joka kantoi todellisen ymmärryksen jalokiveä, tavoitteli kuitenkin intohimojaan, kunnes hänen erinomaiset ominaisuutensa ylittivät kohtuuden, ja hän ajautui pakosta liiallisuuksiin. Hänen puhtaat vaikuttimensa muuttuivat pahoiksi, hän ei enää käyttänyt ominaisuuksiaan niiden arvoisiin tarkoituksiin ja hänen halujensa voima käänsi hänet pois oikeamielisyydestä ja sen palkinnoista vaarallisille ja pimeille teille. Hyvä luonne on Jumalan ja Hänen valittujensa ja sisäistä näkemystä omaavien silmissä erinomaisin ja kiitettävin kaikista asioista, mutta ehtona on aina se, että sen lähteen tulisi olla järki ja ymmärrys ja sen tulisi pohjautua todelliseen kohtuuteen. Jos tämän aiheen seuraamuksia kehiteltäisiin siinä määrin, kuin ne ansaitsevat, työ venyisi liian pitkäksi ja johtoajatuksemme hämartyisi.

111 Kaikki Euroopan kansat, ylistetystä sivistyksestään huolimatta, uppoavat ja hukkuvat tähän pelottavaan himon ja halujen mereen, ja tästä syystä kaikki heidän kulttuurinsa ilmiöt valuvat tyhjiin.

Älköön kukaan kummastelko tätä väitettä tai surkutelko sitä. Pääasiallinen tarkoitus ja pohjimmainen päämäärä vahvojen lakien säätämiseksi ja suurten sivistyksen kaikkia osa-alueita käsittelevien periaatteiden ja voimien vakiinnuttamiselle on ihmisten onnellisuus; ja ihmisen onnellisuus on vain siinä, että hän lähestyy Kaikkivaltiaan Jumalan kynnyksestä, ja jokaisen ihmisrodun yksittäisen jäsenen, niin ylhäisen kuin alhaisenkin, rauhan ja hyvinvoinnin turvaamisessa; ja korkeimmat voimat näiden kahden päämäärän toteuttamiseen, ovat ne erinomaiset ominaisuudet, joilla ihmiskunta on varustettu.

- 112 Pinnallinen kulttuuri, jota ei tue sivistynyt moraali, on kuin ”sekavia unia”(39), ulkonainen kiilto vailla sisäisiä täydellisyyksiä on ”kuin kangastus erämaassa, jota janoineen luulee vedeksi.”(40) Sillä sellaisia tuloksia, jotka voittaisivat puolelleen Jumalan mielihyvän ja turvaisivat ihmisten rauhan ja hyvinvoinnin, ei voida koskaan täysin saavuttaa pelkässä ulkonaisessa sivistyksessä.
- 113 Euroopan kansat eivät ole edistyneet moraalisen sivistyksen korkeammille tasoille, kuten heidän näkemyksensä ja käytöksensä selkeästi osoittavat. Huomatkaa esimerkiksi, kuinka eurooppalaisten hallitusten ja kansojen korkein toive on valloittaa ja murskata toinen toisensa, ja kuinka he samaan aikaan, kun hautovat mielessään mitä suurinta, salaista inhoa, kuitenkin viettävät aikansa lausuen toisilleen rakastavia, ystävällisiä ja sopusointuisia sanoja.
- 114 Kerrotaan hallitsijasta, joka edistää rauhaa ja tyyneyttä ja samaan aikaan uhraa enemmän voimavaroja kuin sodanlietsojat aseiden keräämiseen ja suuremman armeijan kokoamiseen sillä perusteella, että rauha ja sopusointu voidaan saavuttaa vain voimaa käyttämällä. Rauha on tekosyy, ja öin ja päivin he kaikki ponnistavat kaikki voimansa kasatakseen enemmän aseita, ja ne maksaakseen täytyy heidän onnettomien kansalaistensa uhrata suurin osa hiellä ja vaivalla ansaitsemastaan tulosta. Kuinka monet tuhannet ovatkaan luopuneet työstään hyödyllisissä tuotantolaitoksissa ja ahertavat päivin ja öin tuottaakseen uusia ja vaarallisempia aseita, jotka voisivat vuodattaa koko rodun verta entistä runsaammin.
- 115 Joka päivä he keksivät uuden pommin tai räjähteen ja sitten hallitusten täytyy luopua vanhentuneista aseistaan ja alkaa tuottaa uusia, sillä vanhat aseet eivät vedä vertoja uusille. Esimerkiksi tätä kirjoittaessa vuonna 1292 A.H.(41) Saksassa on kehitetty uusi kivääri ja Itävallassa pronssinen tykki, joissa on enemmän tulivoimaa kuin Martini-Henry -merkkisessä kiväärissä ja Kruppin tykissä, ja ne ovat nopeampia vaikutuksiltaan ja tehokkaampia ihmiskunnan tuhoamisessa. Tuon kaiken huikea hinta täytyy huono-onnisten kansanjoukkojen maksaa.
- 116 Olkaa oikeudenmukaisia: voiko tämä nimellinen sivistys, jota ei tue aito luonteen sivistys, tuoda ihmisten rauhan ja hyvinvoinnin tai voittaa osakseen Jumalan mielihyvän? Eikö se pikemminkin merkitse ihmisen aseman tuhoutumista ja kaada onnen ja rauhan pilarit?
- 117 Ranskan ja Preussin sodan aikana, vuonna 1870 j.Kr. tiedotettiin, että 600 000 miestä kuoli taistelutantereella, murtuneena ja hävinneenä. Kuinka monta kotia tuhottiinkaan perustuksiaan myöten, kuinka monta kaupunkia, jotka edellisenä iltana vielä kukoistivat, sortui auringonnousuun mennessä. Kuinka moni lapsi jäi orvoksi ja hylätyksi, kuinka moni vanha isä ja äiti joutui näkemään

poikansa, heidän elämänsä nuoret hedelmät, vääntelehtimässä ja kuolemassa tomun ja veren keskellä. Kuinka moni nainen jäi leskeksi, ilman auttajaa ja suojelijaa.

- 118 Ja sitten vielä olivat Ranskan kirjastot ja suurenmoiset rakennukset, jotka tuhoutuivat liekkeihin, ja sotilassairaala, täynnä sairaita ja haavoittuneita miehiä, joka sytytettiin tuleen ja paloi maan tasalle. Ja sitten seurasivat Pariisin Kommuunin hirvittävät tapahtumat, raakalaismaiset teot, tuho ja kauhu, kun toisiaan vastustavat ryhmät taistelivat ja tappoivat toinen toisiaan Pariisin kaduilla. Oli vihaa ja vihollisuuksia katolisten uskonnollisten johtajien ja Saksan hallituksen välillä. Espanjassa oli tasavaltalaisten partisaanien ja karlistien välisen taistelun aiheuttama kansalaiskiista ja sekasorto, verilöyly ja hävitys.
- 119 Aivan liikaa tällaisia tapahtumia on tiedossa osoittamaan se tosiasia, että Eurooppa on moraaliltaan sivistymätön. Koska kirjoittaja ei halua panetella ketään, hän on päättänyt luetella vain nämä muutamaiset esimerkit. On selvää, että kukaan ymmärtävä ja asioista perillä oleva ihminen ei voi suvaita tällaisia tapahtumia. Onko oikein ja asianmukaista, että kansat uskaltaisivat väittää sivistyneisyyttään todelliseksi ja tasoltaan riittäväksi, kun heidän keskuudessaan tapahtuu tällaisia hirveyksiä, jotka ovat täysin päinvastaisia kuin toivottavin inhimillinen käyttäytyminen? Varsinkin, kun kaikesta tästä ei voi toivoa koituvan mitään tuloksia, paitsi lyhytaikainen voitto; ja kun tällainen saavutus ei koskaan kestä, se ei ole viisaiden mielestä vaivan arvoista.
- 120 Yhä uudelleen läpi vuosisatojen on Saksan valtio nujertanut ranskalaiset; yhä uudestaan on Ranskan kuningaskunta hallinnut Saksan maata. Voidaanko sallia, että meidän päivinämme 600 000 avutonta olentoa pitäisi uhrata tuollaisten nimellisten ja väliaikaisten hyötyjen ja tulosten vuoksi? Ei, kautta Herran Jumalan! Jopa lapsi voi nähdä sen pahuuden. Silti intohimon ja halun mukaan toimiminen kietoo silmät tuhansiin verhoihin, jotka nousevat sydäimestä sokaisemaan näön ja sisäisenkin näkökyvyn.

121 *Halu ja itsekkyyks ovesta sisään tulevat
Ja mielestä hyveen, ennen kirkkaan, tuhoavat,
Ja sata verhoa nousee
Sydäimestä, ja silmät sokaisee.* (42)

- 122 Oikea sivistys nostaa viirinsä maailman sisimmässä sydämessä, kun määrätty määrä sen kunnianarvoisia ja ylevämielisiä hallitsijoita – loistavia esimerkkejä omistautuneisuudesta ja päättäväisyydestä – nousee koko ihmiskunnan hyväksi ja onneksi, lujina ja selkeän näkemyksen turvin vakiinnuttamaan yleismaailmallisen rauhan asian. Heidän tulee tehdä rauhan asiasta yleisen neuvottelun kohde, ja pyrkiä kaikin käytettävissään olevin keinoin perustamaan maailman kansakuntien liitto. Heidän tulee solmia pitävä sopimus ja perustaa liitto, jonka ehdot ovat järkevät, loukkaamattomat ja täsmälliset. Heidän täytyy julistaa se kaikelle maailmalle ja hankkia sille koko ihmisrodun hyväksyntä. Tätä korkeinta ja ylhäistä hanketta – koko maailman rauhan ja hyvinvoinnin todellista lähdeä – tulisi kaikkien maan päällä asuvien pitää pyhänä. Kaikki ihmiskunnan voimat täytyy saattaa liikkeelle, jotta varmistetaan tämän suurimman liiton vakaus ja pysyvyys. Tässä

kaikenkattavassa sopimuksessa tulee määrittää jokaisen valtion rajat selkeästi, määrätä hallitusten keskinäisten suhteiden pohjalla olevat periaatteet tarkasti ja vahvistaa kaikki kansainväliset sopimukset ja velvollisuudet. Samoin tulisi jokaisen hallituksen aseiden määrää tarkasti rajoittaa, sillä jos jonkin maan sotaan varustelun ja sotilaallisten voimien annettaisiin kasvaa, tämä herättäisi muissa epäluuloa. Tämän vakavan sopimuksen perustana olevan olennaisen periaatteen tulisi olla niin tarkoin määritelty, että jos jokin hallitus myöhemmin loukkaisi yhtäkään sen sopimusehdoista, tulisi kaikkien maailman hallitusten nousta ja pakottaa se täydelliseen alistumiseen, ei, koko ihmiskunnan kokonaisuudessaan tulisi päättää kaikin käytettävissään olevin keinoin tuhota tuo hallitus. Jos tätä mitä parhaita parannuskeinoa käytettäisiin maailman sairaaseen kehoon, se varmasti toipuisi vaivoistaan ja pysyisi ikuisesti turvassa ja suojattuna.⁽⁴³⁾

- ¹²³ Tarkatkaa, että jos tällainen onnellinen asiointi kävisi toteen, minkään hallituksen ei tarvitsisi jatkuvasti koota aseistusta, eikä katsoa olevansa velvollinen tuottamaan alituisen uusia sota-aseita, joilla valloittaa ihmisrotu. Pienet sotavoimat olisivat tarpeen vain sisäisen turvallisuuden tarpeisiin, rikosten ja epäjärjestystä aiheuttavien voimien ojentamiseen ja paikallisten häiriöiden ehkäisyyn – ei enempää. Ensiksikin näin koko väestö voisi vapautua nykyisiin sotavoimiin kuluvaan musertavasta menojen taakasta, ja toiseksi, suuri määrä ihmisiä lakkaisi omistamasta aikaansa uusien tuhoa kylvävien aseiden kehittämiseen – noiden ahneuden ja verenhimon todisteiden, jotka ovat niin ristiriidassa elämän lahjan kanssa – ja sen sijaan omistaisivat pyrkimyksensä siihen, mikä vaalii ihmiselämää ja rauhaa ja hyvinvointia, ja saisivat aikaan yleismaailmallisen kehityksen ja vaurauden. Silloin jokainen kansakunta maan päällä hallitsee kunniallisesti, ja kaikki kansat ovat tyyneyden ja tyytyväisyyden kehdossa.
- ¹²⁴ Jotkut, jotka ovat epätietoisia ihmisen pyrkimysten piilevistä voimista, pitävät tätä asiaa aivan mahdottomana toteuttaa, ei, vaan jopa ihmisen äärimmäistenkin ponnistusten yläpuolella olevana tavoitteena. Näin ei kuitenkaan ole. Päinvastoin, kiitos Jumalan pettämättömän armon, Hänen suosittujensa laupeuden, viisaiden ja kyvykkäiden sielujen vertaansa vailla olevien ponnistusten ja tämän aikakauden verrattomien johtajien, kerrassaan mitään ei voida pitää saavuttamattomana. Tarvitaan ponnistelua, keskeytymätöntä ponnistelua. Mikään muu kuin väsymätön päättäväisyys ei voi mitenkään onnistua siinä. Monet aatteet, joita menneet aikakaudet ovat pitäneet pelkästään haaveina, ovat kuitenkin tänä päivänä tulleet mitä helpoimmiksi ja toteuttamiskelpoisiksi. Miksi tätä mitä suurinta ja ylevintä asiaa – todellisen sivilisaation taivaankannen päiväntähteä ja koko ihmiskunnan kunnian, edistyksen, hyvinvoinnin ja menestyksen aikaansaajaa – tulisi pitää mahdottomana saavuttaa? Varmasti tulee päivä, jolloin sen kaunis valo valaisee ihmiskunnan.
- ¹²⁵ Kun ristiriitojen koneiston valmistelut jatkuvat nykyisellä vauhdilla, koittaa hetki, jolloin sodasta tulee ihmiskunnalle kestävä tontti.
- ¹²⁶ On selvää sen perusteella, mitä on jo sanottu, että ihmisen kunnia ja suuruus eivät perustu siihen, että hän on verenhimoinen ja teräväkyntinen, repii kaupunkeja hajalle ja levittää hävitystä, teurastaa sotajoukkoja ja siviilejä. Se, mikä ihmiselle merkitsisi valoisaa tulevaisuutta, olisi hänen maineensa

oikeudenmukaisena ihmisenä, hänen hyvytensä koko väestöä kohtaan, olipa se sitten ylhäistä tai alhaista, se, että hän kehittää maita ja kaupunkeja, kyliä ja seutuja, että hän helpottaa kanssaihmistensä elämää, ja tekee sen rauhalliseksi ja onnelliseksi, että hän laatii perustavaa laatua olevia periaatteita kehityksen aikaansaamiseksi, että hän nostaa ihmisten elintasoja ja lisää koko kansan vaurautta.

- ¹²⁷ Miettikää, kuinka kautta historian niin moni kuningas on istunut valtaistuimellaan valloittajana. Heidän joukossaan olivat Hulágú Khan ja Tamerlane, jotka valloittivat Aasian suunnattoman maanosan, ja Aleksanteri Suuri ja Napoleon I, jotka levittivät ylimieliset nyrkkinsä maapallon viidestä maanosasta kolmen yli. Ja mitä saavutettiin kaikkialla heidän mahtavilla voitoillaan? Saatiinko mikään maa kukoistamaan, oliko tuloksena mitään onnea, pysyikö mikään näistä valtaistuimista pystyssä? Vai kävikö niin, että nuo hallitsevat suvut menettivät valtansa? Sen lisäksi, että Aasia tuhoutui lukuisten taisteluiden liekkeihin ja hävisi kuin tuhka tuuleen, Tšingisin Hulágú, sotapäällikkö, ei kaikkialla valloituksillaan saavuttanut mitään. Ja Tamerlane korjasi kaikista riemuvoitoistaan vain tuuliin tuhottuja kansoja ja yleismaailmallista hävitystä. Eikä Aleksanterillakaan ollut mitään näytettävää suunnattomista voitoistaan, paitsi, että hänen poikansa syöstiin valtaistuimeltaan ja Filippos ja Ptolemaios ottivat haltuunsa valtakunnat, joita hän kerran oli hallinnut. Ja mitä saavutti Napoleon I alistettuaan Euroopan kuninkaat, paitsi kukoistavien maiden tuhon, niiden asukkaiden luhistumisen, kauhun ja hädän leviämisen yli Euroopan, ja elämänsä lopussa oman vankeutensa? Se valloittajista ja heidän jälkeensä jättämistä muistomerkeistä.
- ¹²⁸ Verratkaa tätä Anúrshírván Anteliaan ja Oikeudenmukaisen⁽⁴⁴⁾ kiitettäviin ominaisuuksiin ja suuruuteen ja aateluuteen. Tuo oikeamielinen kuningas tuli valtaan aikana, jolloin aikanaan vahvalle perustalle luotu Persian valtaistuin melkein mureni. Jumalallisella älyn lahjallaan hän laski oikeudenmukaisuuden perustan, kitki sortovallan ja tyrannian ja kokosi Persian hajallaan olevat kansat yliherruutensa siipien suojaan. Kiitos hänen jatkuvan huolenpitonsa vahvistavan vaikutuksen Persia, joka oli maannut kuihtuneena ja kolkkona, herätettiin eloon ja muuttui nopeasti kauneimmaksi kaikista kukoistavista kansakunnista. Hän rakensi uudelleen ja vahvisti epäjärjestyksessä olevan valtiovallan, ja hänen oikeamielisyytensä ja oikeudenmukaisuutensa maine kaikui yli seitsemän ilmanalan⁽⁴⁵⁾, kunnes kansat nousivat alennuksestaan ja surkeudesta onnellisuuden ja kunnian korkeuksiin. Vaikka hän olikin maagi, Muḥammad, tuo luomakunnan keskus ja profeettiuden Aurinko, sanoi hänestä näin: ”Synnyin oikeudenmukaisen kuninkaan aikana,” ja iloitsi siitä, että oli tullut maailmaan hänen valtakautensa aikana. Saavuttiko tämä maineikas henkilö ylevän asemansa ihailtavien ominaisuuksiensa johdosta, vai sen sijaan yrittämällä valloittaa maailma ja vuodattamalla sen kansojen verta? Huomioi, että hän pääsi niin merkittävään arvoasemaan maailman sydämessä, että hänen suuruutensa kajahtaa yhä läpi kaiken ajan tuoman muutoksen, ja hän saavutti ikuisen elämän. Jos selostaisimme lisää suurten elämää, tämä lyhyt tutkielma pitenisi turhaan, ja koska ei ole ollenkaan varmaa, että yleinen mielipide Persiassa muuttuisi ratkaisevasti tämän lukemisen myötä, supistamme tätä teosta ja siirrymme muihin yleisen huomion piirissä oleviin asioihin. Kuitenkin, jos tämä lyhentäminen vaikuttaa suotuisasti, Me kirjoitamme, jos Jumala suo, useita kirjoja, jotka käsittelevät yksityiskohtaisesti ja hyödyllisesti jumalallisen viisauden perusperiaatteita suhteessa ilmiöiden maailmaan.

129 Mikään mahti maailmassa ei voi voittaa oikeudenmukaisuuden armeijoita, ja jokainen linnoitus kaatuu niiden edessä. Sillä ihmiset kaatuvat mielellään tämän päättäväisen miekan voittoisiin iskuihin, ja tuhotut seudut kukkivat ja kukoistavat tämän sotajoukon jalkojen alla. On kaksi mahtavaa viiriä, jotka heittäessään varjonsa kenen tahansa kuninkaan kruunuun saavat hänen hallituksensa vaikutuksen nopeasti ja helposti juurtumaan koko maailmaan aivan kuin se olisi auringon valoa: ensimmäinen näistä viireistä on viisaus, toinen oikeudenmukaisuus. Näitä kahta mitä vahvinta mahtia rautaiset kukkulatkaan eivät voita, ja Aleksanterinkin muuri kaatuu niiden voimasta. On selvää, että elämä tässä nopeasti lakastuvassa maailmassa on yhtä ohikiitävää ja epävakaata kuin aamutuuli, ja näin ollen, kuinka onnekkaita ovatkaan ne suuret, jotka jättävät jälkeensä hyvän nimen ja muiston Jumalan mielihyvän polulla eletystä elämästä.

130 *On samantekevää, onko valtaistuini
vai paljas maa alla avoimen taivaan.
Mihin puhdas sielu lepoon lasketaan
kuoltuaan.* (46)

131 Valloittaminen voi olla kiitettävää, ja on aikoja, jolloin sodasta tulee vahva pohja rauhalle, ja tuhosta jälleenrakennuksen keino. Esimerkiksi, jos ylevämielinen hallitsija johtaa joukkonsa pysäyttämään kapinoitsijoiden hyökkäyksen ja riidan aloittajan, tai toisaalta, jos hän lähtee sotaan ja kunnostautuu yhdistämällä jakautuneen valtion ja kansan, jos, lyhyesti, hän sotii oikeudenmukaisen päämäärän puolesta, silloin tämä näennäinen viha on itse armoa, ja tämä ilmeinen pakkovalta oikeudenmukaisuuden ydintä ja tämä sodankäynti rauhan kulmakivi. Tänä päivänä tehtävä, joka on sovelias suurille hallitsijoille, on yleismaailmallisen rauhan perustaminen, sillä siinä on kaikkien kansojen vapaus.

132 Neljäs edellytys aiemmin mainitussa perimätiedossa, joka viittoon tien pelastukseen, on: ”Olla kuuliainen Herransa käskyille.” On varmaa, että ihmisen korkein kunnianosoitus on olla nöyrä ja kuuliainen Jumalalleen, että hänen suurin kunniansa, hänen ylin arvoasemansa ja suuruutensa ovat riippuvaisia siitä, että hän tarkasti noudattaa jumalallisia käskyjä ja kieltoja. Uskonto on maailman valo, ja ihmisen edistys, saavutukset ja onnellisuus ovat tulosta pyhiin kirjoihin kirjoitettujen lakien noudattamisesta. Lyhyesti, on toteen näytettävissä, että tässä elämässä, sekä ulkoisesti että sisäisesti vahvin, kaikkein vankimmin perustettu ja pysyvin maailmaa suojaava rakennelma, joka varmistaa ihmiskunnan sekä henkiset että aineelliset täydellisyydet, ja suojaaa yhteiskunnan onnea ja sivistystä, on uskonto.

133 Tosiaan on järjettämiä ihmisiä, jotka eivät koskaan ole kunnolla tutkineet jumalallisten uskontojen perustotuuksia, jotka ovat ottaneet arviointiperusteekseen muutamien tekopyhiin henkilöiden käytöksen ja arvioineet kaikkia uskonnollisia ihmisiä tuolla perusteella, ja siitä syystä päättelleet, että uskonnot ovat este kehitykselle, hajaannuksen tuottaja ja pahansuopaisuuden ja vihamielisyyden aiheuttaja kansojen keskuudessa. He eivät edes ole huomioineet sen vertaa, että jumalallisten

uskontojen periaatteita voi tuskin arvioida niiden tekojen mukaan, jotka vain väittävät seuraavansa niitä. Sillä jokaisen erinomaisen asian, olkoonkin se vertaansa vailla, voi kuitenkin kääntää johdattamaan väärään päämäärään. Sytytetty lamppu tietämättömän lapsen tai sokean käsissä ei hävitä ympäröivää pimeyttä eikä valaise taloa – se sytyttää sekä sen kantajan että talon tuleen. Voimmeko me tällaisessa tapauksessa syyttää lamppua? Ei, kautta Herran Jumalan! Näkeville lamppu on opas ja se näyttää hänelle hänen polkunsä. Mutta sokealle se on tuhoisa.

- 134 Niiden joukossa, jotka kielsivät uskonnon, oli ranskalainen Voltaire, joka kirjoitti joukon kirjoja hyökäten uskontoja vastaan, teoksia, jotka eivät ole lasten leluja parempia. Tämä henkilö, ottaen arviointiperusteekseen roomalaiskatolisen kirkon pään, paavin, laiminlyönnit ja tekemiset, ja kristinuskon henkisten johtajien vehkeilyt ja kiistat, avasi suunsa ja arvosteli pikkumaisesti Jumalan Henkeä (Jeesusta). Hänen järkeilynsä hataruuden takia hän ei pystynyt ymmärtämään pyhien kirjoitusten todellista tarkoitusta, paheksui joitakin ilmaistujen tekstien kohtia ja vatvoi niihin liittyviä vaikeaselkoisuuksia. ”Ja Me lähetämme alas Qur’ánin, joka on tervehdyttävää ja armoa uskoville: Mutta se vain lisää pahansuopien turmiota.”(47)

- 135 Tietäjä *Ghaznasta*(48) kertoi mystisen tarinan
Verhotuille kuulijoilleen, kuin allegorian:
Jos erehtyväiset eivät näe Qur’ánissa muuta mitään
Kuin pelkkiä sanoja vain, miksi sitä ihmettelemään;
Vaikka aurinko on täynnä tulta, ja se taivaan kirkastaa
Vain sen lämpö silmän sokean saavuttaa.(49)

- 136 ”Monet Hän johtaa harhaan tällaisilla vertauksilla ja monia opastaa: mutta ketään muita ei Hän eksytä paitsi pahansuopia – –.”(50)

- 137 On varmaa, että mahtavin väline ihmisen edistyksen ja kunnian aikaansaamiseksi, korkein vaikuttava voima maailman valistamiseksi ja pelastamiseksi, ovat rakkaus ja veljeys ja ykseys kaikkien ihmisrodun jäsenten kesken. Mitään ei voida saavuttaa maailmassa, ei edes ajatuksen tasolla, ilman ykseyttä ja sopusointua, ja täydellinen keino veljeyden ja ykseyden luomiseksi on todellinen uskonto. ”Vaikka olisit käyttänyt kaikki maailman rikkaudet, et olisi pystynyt yhdistämään sydämiä, mutta Jumala on yhdistänyt ne – –.”(51)

- 138 Jumalan profeettojen tulon myötä heidän kykynsä aikaansaada todellista yhteenkuuluvuutta, sellaista, joka on sekä ulkonaista että sydäimestä tulevaa, saattaa yhteen pahantahtoiset toistensa verta janonneet kansat samaan Jumalan sanan suojaan. Silloin sadasta tuhannesta sielusta tulee kuin yksi, ja lukemattomista yksilöistä tulee kuin yksi ruumis.

- 139 *Kuin aallot meren he olivat kerran*
Jotka tuuli moneksi hajotti
Silloin Jumala heille aurinkonsa vuodatti
Ja Hänen aurinkonsa olla voi vain yhden verran

*Erillään kulkevat sielut koirien ja susien,
Mutta sielu yksi on Jumalan leijonien.*⁽⁵²⁾

- ¹⁴⁰ Niitä tapahtumia, jotka sattuivat menneiden aikojen profeettojen tulemisen myötä sekä Heidän toimintatapojaan ja tekemisiään ja olosuhteita, joissa He elivät, ei ole riittävän hyvin kirjoitettu muistiin arvovaltaiseen historiankirjoitukseen, ja niihin viitataan vain tiivistetysti Qur’ánissa, pyhässä perimätiedossa ja Toorassa. Koska kuitenkin kaikki tapahtumat Mooseksen ajoista tähän päivään saakka on kirjoitettu mahtavaan Qu’rániin, arvovaltaisiin perimätietoihin, Tooraan ja muihin luotettaviin lähteisiin, tyydymme tässä tekstissä lyhyihin viittauksiin, ja tarkoituksenamme on määritellä perinpohjaisesti, onko juuri uskonto kulttuurin ja sivistyksen perusta, sen alku ja juuri, vai tekeekö se tyhjäksi, kuten Voltaire ja hänen kaltaisensa olettavat, kaiken yhteiskunnallisen kehityksen, hyvinvoinnin ja rauhan.
- ¹⁴¹ Torjuaksemme kerta kaikkiaan minkä tahansa maailman kansan vastaväitteet, Me esitämme pohdintamme sopusoinnussa niiden arvovaltaisten kuvausten kanssa, joista kaikki kansat ovat yhtä mieltä.
- ¹⁴² Siihen aikaan, kun israelilaiset olivat lukumäärältään moninkertaistuneet Egyptissä ja levittäytyneet kaikkialle maahan, Egyptin koptilaiset faraot päättivät vahvistaa ja suosia omia koptilaisia kansojaan ja halventaa ja häpäistä Israelin lapsia, joita he pitivät ulkomaalaisina. Jakautuneina ja hajallaan, israelilaiset olivat pitkään tyrannimaisten koptilaisten vankeja, ja heitä halveksivat ja väheksyivät kaikki, niin että koptilaisista mitättömin saattoi vapaasti vainota ja määräillä israelilaisista ylhäisintä. Heprealaisten orjuus, kurjuus ja avuttomuus saavuttivat sellaisen asteen, että he eivät koskaan, eivät päivällä eivätkä yöllä, voineet olla varmoja henkilökohtaisesta turvallisuudestaan, eivätkä pystyneet puolustamaan vaimojaan ja perheitään vangitsijoidensa tyrannialta. Silloin heidän ruokanaan olivat heidän särkyneiden sydäntensä sirpaleet ja juomanaan kyynelten joki. He jatkoivat elämäänsä tässä ahdistuksessa, kunnes yhtäkkiä Mooses, Kaikkein Kaunein, näki taivaallisen valon virtaavan siunatusta laaksosta, siitä paikasta, joka oli pyhää maata, ja kuuli Jumalan elävöittävän äänen sen puhuessa tuon puun liekistä, joka ei ollut ”idästä eikä lännestä”⁽⁵³⁾, ja Hän nousi yleismaailmallisen profeettiutensa täydessä varustuksessa. Israelilaisten keskuudessa Hän liekehti kuin jumalallisen johdatuksen lamppu, ja pelastuksen valolla Hän johti tuon kadotetun kansan tietämättömyyden varjoista tietoon ja täydellisyyteen. Hän kokosi israelilaisten hajallaan olevat heimot Jumalan sanan yhdistävään ja yleismaailmalliseen turvaan, ja yhteyden kukkuloiden ylle Hän pystytti sopusoinnun viirin, niin että lyhyen ajan kuluessa noista tietämättömistä sieluista tuli henkisesti oppineita ja ne, jotka eivät olleet tunteneet totuutta, kokoontuivat Jumalan ykseyden asiaan, ja heidät pelastettiin kurjuudestaan, köyhyydestään, ymmärtämättömyydestään ja vankeudesta, ja he saavuttivat onnen ja kunnian korkeimman asteen. He muuttivat Egyptistä, suuntasivat Israelin alkuperäiseen kotimaahan, ja tulivat Kaanaan maahan ja Filistiaan. He valloittivat ensin Jordan-joen rannat ja Jerikon ja asettuivat sille alueelle, ja lopulta kaikki läheiset alueet, kuten Foinikia, Edom ja Ammon tulivat heidän valtansa alle. Joosuan aikaan oli israelilaisten käsissä kolmekymmentäyksi hallintoa, ja kaikissa jaloissa inhimillisissä ominaisuuksissa – oppineisuudessa, tasapainoisuudessa, päättäväisyydessä, rohkeudessa, kunniallisuudessa, anteliaisuudessa – tämä kansa ylitti kaikki

maapallon kansat. Kun noihin aikoihin israelilainen astui sisään kokoukseen, häntä pidettiin heti parhaana monien ominaisuuksiensa takia, ja jopa ulkomaalaiset kansat halutessaan ylistää jotakuta sanoivat hänen olevan kuin israelilainen.

- 143 On sitä paitsi kirjoitettu muistiin lukuisiin historiallisiin teoksiin, että Kreikan filosofit, kuten Pytagoras, oppivat suurimman osan filosofiastaan, sekä jumalallisesta että aineellisesta, Salomonin opetuslapsilta. Ja Sokrates, matkustettuaan innokkaasti tapaamaan Israelin maineikkaimpia maallisia ja hengellisiä oppineita, vakiinnutti Kreikkaan palattuaan käsitteen Jumalan ykseydestä ja ihmisen sielun elämän jatkuvuudesta sen jätettyä aineellisen tomunsa. Lopuksi kreikkalaisten joukossa olevat tietämättömät kielsivät tämän miehen, joka oli päässyt perille viisauden sisimmistä salaisuuksista, ja nousivat riistämään hänen henkensä. Ja sitten tavallinen kansa pakotti hallitsijansa toimimaan, ja neuvostoon kokoontuneena he saivat Sokrateen juomaan myrkytettyä juomaa.
- 144 Israelilaisten edistyttyä kaikilla sivistyksen tasoilla ja menestyttyä mitä parhaiten he alkoivat vähitellen unohtaa Mooseksen lain ja uskon perimmäiset periaatteet, keskittyä rituaaleihin ja juhlamenoihin ja käyttäytyä sopimattomasti. Rehabeamin, Salomonin pojan elinaikana, heidän keskuudessaan puhkesi hirvittävä kapina. Yksi heidän joukossaan, Jerobeam, juonitteli saadakseen valtaistuimen itselleen, ja juuri hän aloitti myös epäjumalien palvonnan. Rehabeamin ja Jerobeamin kiista johti satoja vuosia kestäneeseen sodankäyntiin heidän jälkeläistensä välillä, ja tuloksena oli Israelin heimojen hajaantuminen ja ajautuminen sekasortoon. Lyhyesti sanottuna se johtui siitä, että he unohtivat Jumalan lain tarkoituksen ja käyttivät aikansa ymmärtämättömään kiihkomielisyyteen ja moitittaviin tapoihin, kuten kapinointiin ja kansankiihotukseen. Tultuaan siihen johtopäätökseen, että kaikki Pyhässä kirjassa esitetyt ihmiskunnalta vaaditut olennaiset ominaisuudet olivat siinä vaiheessa kuollut kirjain, heidän jumaluusoppineensa alkoivat ajatella vain omien itsekkäiden etujensa ajamista ja aiheuttivat koettelemuksia ihmisille salliessaan heidän upota välinpitämättömyyden ja ymmärtämättömyyden alimpiin syvyyksiin. Ja heidän väärin tekojensa hedelmä oli se, että vanhojen aikojen kunnia, joka oli kestänyt niin kauan, muuttui alennukseksi, ja Persian, Kreikan ja Rooman hallitsijat valloittivat heidät. Heidän ylivaltaansa viirit saivat päinvastaisen merkityksen. Heidän uskonnollisten johtajiensa ja heidän oppineidensa ymmärtämättömyys, järjettömyys, alennustila ja itserakkaus paljastettiin Nebukatneessarin, Babylonian kuninkaan saavuttua, ja hän tuhosi heidät. Järjestettyään yleisen verilöylyn ja ryöstettyään ja hävitettyään heidän talonsa ja jopa kiskottuaan juuriltaan heidän puunsa hän vangitsi ne jäljelle jääneet, jotka hänen miekkansa oli säästänyt, ja kuljetti heidät Babyloniaan. Seitsemänkymmentä vuotta myöhemmin näiden vankien jälkeläiset vapautettiin ja he palasivat Jerusalemiin. Sitten Hesekiel ja Esra vakiinnuttivat uudelleen keskuudessaan Pyhän kirjan perusperiaatteet, ja päivä päivältä israelilaiset edistyivät, ja heidän menneiden aikojensa aamun kirkkaus sarasti uudelleen. Lyhyen ajan kuluttua puhkesi kuitenkin uudelleen suurta eripuraa uskosta ja menettelytavoista, ja taas juutalaisten tohtorien ainoaksi huolenaiheeksi tuli heidän omien itsekkäiden päämääriensä ajaminen, ja ne uudistukset, jotka oli saatu aikaan Esran aikana, kääntyivät turmeltuneisuudeksi ja mädännäisyydeksi. Tilanne paheni siinä määrin, että Rooman tasavallan ja sen hallitsijoiden armeijat valloittivat kerta toisensa jälkeen Israelin alueet. Lopulta sotaista Tiitus, Rooman asevoimien päällikkö, polki juutalaisen kotimaan maan tomuun, aseistaen miekalla jokaisen miehen, vangiten

naiset ja lapset, murskaten heidän talonsa, kiskoen juuriltaan heidän puunsa, polttaen heidän kirjansa, ryöstäen heidän aarteensa, ja polttaen Jerusalemin ja temppelin kasaksi tuhkaa. Tämän hirvittävimmän onnettomuuden jälkeen Israelin valtakunta vajosi mitättömyydeksi, ja tähän päivään mennessä tuon kadonneen kansakunnan jäänteet ovat hävinneet neljän tuulen mukana. ”Ja heitä kohtasi kurjuus ja köyhyys.”⁽⁵⁴⁾ Nämä kaksi suurta koettelemusta, joiden aiheuttajat olivat Nebukatneassar ja Tiitus, mainitaan kunniakkaassa Qur’ánissa: ”Ja Me säädimme Kirjassa israelilaisille: ’Te aiheutatte kahdesti turmiota maassa ja tulette ylimielisiksi, ja teidät tullaan varmuudella ylentämään suuren ylpeyden ylevyydellä.’ Ja kun ensimmäinen noista kahdesta uhasta toteutui, Me lähetimme teitä vastaan mahtavia ja väkeviä palvelijoitamme, jotka tutkivat talojenne jokaisen sopukan, ja uhkaus toteutui – –. Ja kun luvattu rangaistus viimeisimmästä rikkomuksestanne kävi toteen, silloin lähetimme vihollisen synkistämään teidän kasvonne ja astumaan sisään temppeliin niin kuin he astuivat sinne alussa, ja tuhoamaan kokonaan sen, minkä olivat valloittaneet.”⁽⁵⁵⁾

- 145 Meidän tarkoituksemme on näyttää, kuinka todellinen uskonto edistää sivistystä ja kunniaa, vaurautta ja mainetta, oppineisuutta ja edistystä kansassa, joka kerran oli halveksittu, orjuudessa ja tietämätön, ja kuinka se sen joutuessa järjettömien ja kiihkomielisten uskonnollisten johtajien käsiin johdatetaan väärin päämääriin, kunnes tuo mitä suurin loisto kääntyy pimeimmäksi yöksi.
- 146 Kun Israelin hajoamisen, alennustilan, kukistamisen ja tuhoamisen päivänselvät merkit olivat tulleet toisen kerran ilmiselviksi, silloin Jumalan Hengen (Jeesuksen) suloiset ja pyhät henkäykset vuodatettiin kaikkialle Jordanin ja Galilean maahan; Jumalallisen säälin pilvi peitti nuo taivaat, ja satoi runsaat hengen sateet, ja noiden kaikkein suurimmasta merestä tulvivien sadekuurojen jälkeen Pyhä maa täytti ilman tuoksullaan ja kukki Jumalan tuntemista. Silloin ylevä Evankeliumin laulu kohosi, kunnes se kaikui niiden korvissa, jotka asuvat taivaan kammioissa, ja Jeesuksen henkäyksen kosketuksesta välinpitämättömät kuolleet, jotka makasivat tietämättömyytensä haudoissa, nostivat päänsä saadakseen osakseen ikuisen elämän. Kolmen vuoden ajan tuo täydellisyyksien Valonlähde kulki Palestiinan vainioilla ja Jerusalemin ympäristössä, ja johti kaikkia ihmisiä pelastuksen aamunkoittoon, opetti heitä kehittämään Jumalalle mieleisiä henkisiä luonteenpiirteitä ja ominaisuuksia. Jos Israelin kansa olisi uskonut noita ihania Kasvoja, se olisi vyöttänyt itsensä palvelemaan ja olemaan kuuliainen Hänelle sydäimestään ja sielustaan, ja Hänen Henkensä elävöittävän tuoksun avulla se olisi saanut takaisin menettämänsä elinvoimaisuuden ja edennyt uusiin voittoihin.
- 147 Mutta voi, mitä tämä hyödytti? He kääntyivät pois Hänestä ja vastustivat Häntä. He nousivat ja piinasivat tuota Jumalallisen tiedon Lähdetä, sitä Pistettä, jossa ilmaisu oli tullut alas – lukuun ottamatta kourallista, jotka käänsivät kasvonsa Jumalan puoleen, pestiin tämän maailman tahroista ja löysivät tiensä näkymättömän valtakunnan korkeuksiin. He aiheuttivat kaikenlaista tuskaa tuolle armon Alkulähteelle, kunnes Hänelle kävi mahdottomaksi elää noissa kaupungeissa, ja siitäkin huolimatta Hän nosti pelastuksen lipun ja loi yksin inhimillisen oikeudenmukaisuuden perusperiaatteet, tuon todellisen sivistyksen olennaisen perustuksen.

- 148 Matteuksen viidennen luvun kolmannestakymmenennestä seitsemännestä jakeesta alkaen Hän neuvo: ”Älkää tehkö pahalle vastarintaa, vaan jos joku lyö sinua oikealle poskelle, käännä hänelle toinenkin.” Ja edelleen, neljännessäkymmenennessä kolmannessa jakeessa: ”Te olette kuulleet sanottavan ’Rakasta lähimmäistäsi, äläkä kiihdytä vihollistasi vihalla.’⁽⁵⁶⁾ Mutta minä sanon teille, rakastakaa vihollistanne, siunatkaa niitä, jotka teitä kiroavat, tehkää hyvää niille, jotka vihaavat teitä, ja rukoilkaa niiden puolesta, jotka pahansuovasti käyttävät teitä hyväkseen, ja vainoavat teitä. Että olisitte teidän taivaallisen Isänne lapsia: sillä Hän antaa aurinkonsa nousta niin pahoille kuin hyvillekin, ja lähettää armonsa sateen sekä oikeudenmukaisille että epäoikeudenmukaisille. Sillä jos rakastatte niitä, jotka teitä rakastavat, mikä palkka teille on siitä tuleva? Eivätkö publikaanitkin tee samoin?”
- 149 Monia tämänkaltaisia opetuksia lausui tuo jumalallisen viisauden Päiväntähti, ja sielut, joille ovat tunnusomaista tällaiset pyhyiden ominaisuudet, ovat luomakunnan puhdistettua ydinolemusta ja todellisen sivistyksen alkulähteitä.
- 150 Jeesus perusti pyhän lain moraalisen luonteen ja täydellisen henkisyyden perustalle, ja niille, jotka Häneen uskoivat, Hän määrittä erityisen tavan elää, mikä on parhain tapa toimia maailmassa. Ja kun nuo pelastuksen vertauskuvat näyttivät ulkonaisesti katsoen hylätyiltä kiusaajiensa pahansuopuuden ja vainon alle, heidät oli todellisuudessa pelastettu siitä toivottomasta pimeydestä, joka ympäröi juutalaisia, ja he loistivat ikuisessa kunniassa tuon uuden päivän sarastuksessa.
- 151 Tuo mahtava juutalainen kansakunta luhistui ja mureni pois, mutta nuo muutamat sielut, jotka etsivät turvaa Messiaanisen puun siimeksestä, loivat uudeksi kaiken inhimillisen elämän. Siihen aikaan maailman kansat olivat täysin tietämättömiä, kiihkomielisiä ja epäjumalan palvelijoita. Vain pieni joukko juutalaisia tunnusti uskoa Jumalan ykseyteen ja he olivat onnettomia hylkiöitä. Nämä pyhät kristityt sielut nousivat nyt julistamaan asiaa, joka oli täysin vastakkainen ja ristiriidassa koko ihmisrodun käsitysten kanssa. Kuninkaat neljästä maailman viidestä maanosasta päättivät hellittämättä pyyhkiä maan kamaralta Kristuksen seuraajat, ja siitäkin huolimatta lopulta suurin osa heistä ryhtyi kannattamaan Jumalan Uskoa kaikesta sydämestään. Kaikki Euroopan kansakunnat, monet Aasian ja Afrikan kansat, ja jotkut Tyynenmeren saarten asukkaat koottiin Jumalan ykseyden suojaan.
- 152 Ajatelkaa, onko luomakunnassa missään aatetta, joka olisi kaikin tavoin voimakkaampi kuin uskonto, tai onko mikään ajateltavissa oleva voima vahvempi kuin useat eri jumalalliset uskonnot, tai pystyykö mikään vaikuttava voima luomaan todellista rakkautta ja veljeyttä ja yhteyttä kaikkien kansojen keskuuteen, niin kuin usko kaikkivaltiaaseen ja kaikkitietävään Jumalaan voi, tai onko Jumalan lakeja lukuun ottamatta mitään todisteita keinosta, jolla kasvattaa koko ihmiskuntaa kaikkeen oikeamielisyyteen?
- 153 Ominaisuudet, joita filosofit saavuttivat silloin, kun he ylsivät viisaudessaan kaikkein korkeimmalle, nuo ylhäiset inhimilliset ominaisuudet, jotka luonnehtivat heitä heidän ollessaan täydellisyytensä huipussa, tulivat esiin uskovissa heti, kun he hyväksyivät uskon. Huomatkaa, kuinka sielut, jotka joivat lunastuksen eläviä vesiä Jeesuksen, Jumalan hengen, armollisista käsistä, ja tulivat

Evankeliumin suojaavaan varjoon, saavuttivat käytöksessään niin korkean moraalien asteen, että Galen, maineikas lääkäri, vaikka ei itse ollutkaan kristitty, ylisti heidän käyttäytymistään Platonin Tasavallan yhteenvedossa. Tarkka käänös hänen sanoistaan kuului näin:

- 154 ”Ihmiskunnan valtavirta ei pysty käsittämään loogisten väitteiden ketjua. Tämän takia he tarvitsevat vertauskuvia ja vertauksia kertomaan palkkioista ja rangaistuksista seuraavassa maailmassa. Vahvistava todiste tästä on, että tänä päivänä näemme ihmisiä, joita kutsutaan kristityiksi, jotka uskovat hartaasti palkkioihin ja rangaistuksiin tulevassa olomuodossa. Tämä joukko tekee erinomaisia tekoja, samanlaisia, kuin todellisen filosofin kaltainen yksilö. Näemme esimerkiksi omin silmin, etteivät he pelkää kuolemaa, ja heidän oikeudenmukaisuuden ja reiluuden halunsa on niin suuri, että heitä tulisi pitää todellisina filosofeina.”(57)
- 155 Filosofin asema tuohon aikaan ja Galenin ajattelussa oli korkeampi kuin mikään muu asema maailmassa. Pohtikaa sitten, kuinka jumalallisten uskontojen valistava ja henkistävä voima kannustaa uskovia sellaisiin täydellisyyden korkeuksiin, että Galenin kaltainen filosofi, joka itse ei ollut kristitty, kirjoittaa tuollaisen arvion.
- 156 Yksi näyttö tuon ajan kristittyjen erinomaisesta luonteesta oli heidän omistautumisensa hyväntekeväisyydelle ja hyvälle teolle, ja se tosiasia, että he perustivat sairaaloita ja yleishyödyllisiä laitoksia. Esimerkiksi ensimmäinen, joka perusti kaikkialla Rooman valtakunnassa yleisiä klinikoita, joissa köyhät, vammautuneet ja avuttomat saivat lääketieteellistä hoitoa, oli keisari Konstantinus. Tämä suuri kuningas oli ensimmäinen roomalainen hallitsija, joka puolusti Kristuksen asiaa. Hän ei säästellyt voimiaan, omisti elämänsä evankeliumin periaatteiden edistämiseksi, ja vakiinnutti kohtuuden ja oikeudenmukaisuuden periaatteiden vankalle perustalle Rooman hallituksen, joka todellisuudessa ei ollut ollut mitään muuta kuin lievittämättömän sorron järjestelmä. Hänen siunattu nimensä loistaa koko historian sarastuksessa kuin aamutähti, ja hänen arvoasemansa ja maineensa maailman ylhäisimpien ja korkeimmin sivistyneiden joukossa kuuluu yhä kaikkien eri kristillisten uskontokuntien puheissa.
- 157 Mikä luja erinomaisen luonteen perusta laskettiin naina päivinä, kiitos noiden johdatusta saaneiden pyhien sielujen, jotka nousivat edistämään evankeliumin opetuksia. Kuinka monia alakouluja, yliopistoja, sairaaloita perustettiin, ja laitoksia, joissa isättömät ja köyhät lapset saivat koulutuksensa. Kuinka monet olivatkaan nuo ihmiset, jotka uhrasivat omat henkilökohtaiset etunsa ja ”halusta saavuttaa Herransa mielihyvä”(58) omistivat elämänsä päivät kansan syvien rivien opettamiselle.
- 158 Kuitenkin, kun lähestyi aika, jolloin Muhammin häikäisevän kauneuden oli määrä sarastaa maailmaan, kristittyjen asioiden hallinta siirtyi tietämättömien pappien käsiin. Nuo taivaalliset tuulenvireet, jotka laskeutuivat lempeästi jumalallisen armon tienoilta, tyyntyivät, ja suuren evankeliumin lait, kallioperusta, jolle maailman sivistys pohjautui, muuttuivat hedelmättömiksi, ja se johtui väärinkäytöstä ja niiden henkilöiden käytöksestä, jotka vaikuttivat oikeudenmukaisilta, mutta olivat kuitenkin pahoja.

- 159 Merkittävät eurooppalaiset historioitsijat kuvaillessaan olosuhteita, tapoja, politiikkaa, oppineisuutta ja kulttuuria kaikista näkökulmista varhaiskeskiajalta, keskiajalta ja nykyaajalta kirjoittavat yksimielisesti, että kymmenen keskiaikaan kuuluvan vuosisadan ajan, alkaen kristillisen aikakauden kuudennen vuosisadan alusta viidennentoista vuosisadan loppuun, Eurooppa oli kaikin tavoin äärimmäisen raakalaismainen ja pimeä. Tämän pääasiallinen syy oli se, että munkit, joita eurooppalaiset kansat kutsuivat henkisiksi ja uskonnollisiksi johtajiksi, olivat luopuneet siitä ikuisesta kunniaista, joka tulee pyhien käskyjen ja evankeliumin taivaallisten opetusten tottelemisesta, ja yhdistäneet voimansa tuon ajan röyhkeiden ja itsevaltaisten maallisten hallitsijoiden kanssa. He olivat kääntäneet katseensa ikuisesta kunniaista, ja suuntasivat kaikki ponnistuksensa yhteisten maallisten etujensa ja ohimenevien ja katoavien hyötyjen tavoitteluun. Lopulta asiat tulivat pisteeseen, jossa suuret joukot olivat epätoivoisia vankeja näiden kahden ryhmän käsissä, ja kaikki tämä romutti kokonaan Euroopan kansojen uskonnon, kulttuurin, hyvinvoinnin ja sivistyksen rakenteen.
- 160 Kun johtajien arvottomat teot ja ajatukset ja häpeälliset tarkoituksiperät olivat vaimentaneet Jumalan Hengen (Jeesuksen) suloiset tuoksut ja ne lakkasivat virtaamasta kautta maailman, ja tietämättömyyden ja kiihkoilun ja Jumalalle vastenmielisten tekojen pimeys saarsivat maailman, silloin toivon sarastus loisti ja jumalallinen kevät lähestyi; armeliaisuuden pilvi levittäytyi maailman ylle ja hedelmälliset tuulet alkoivat puhalttaa armon seuduilta. Muhammain merkissä Totuuden aurinko nousi Yathribin (Medinan) ja Hijázin yllä ja langetti ikuisen kunnian valot yli maailmankaikkeuden. Silloin ihmisen kehitysmahdollisuuksien maailma muuttui täysin ja sanat ”Maa säteilee Herransa valoa,”^① tulivat todeksi. Vanha maailma tuli uudeksi jälleen ja sen kuollut ruumis nousi yltäkylläiseen elämään. Silloin sortovalta ja tietämättömyys syöstiin vallasta ja taivasiin kurottuvat tiedon ja oikeudenmukaisuuden palatsit pystytettiin niiden tilalle. Valistuneisuuden meri myrskysi ja tie valoi säteitään. Ennen kuin tuo korkeimman profeetta-aseman liekki sytytettiin Mekan lampussa, Hijázin villi-ihmismäiset kansat olivat raakalaismaisimpia ja valistumattomimpia kaikkien maailman kansojen joukossa. Kaikessa historiankirjoituksessa on heidän turmeltuneet ja häijyt tapansa, heidän julmuutensa ja heidän jatkuvat riitansa kirjoitettu muistiin. Noina päivinä eivät maailman sivistyneet kansat pitäneet Mekan ja Medinan arabiheimoja edes ihmisinä. Ja kuitenkin, Maailman valon noustua niiden ylle, – koska he saivat osakseen tuon täydellisyyksien Kaivoksen, Ilmaisun polttopisteen kasvatusta ja jumalallisen lain suomia siunauksia – heidät koottiin lyhyen ajan sisällä jumalallisen ykseyden periaatteen suojaan. Tämä raakalaismainen kansa saavutti silloin niin korkean inhimillisten täydellisyyksien ja sivistyksen asteen, että kaikki heidän aikalaisensa ihmettelivät heitä. Juuri ne kansat, jotka aina olivat ivanneet arabeja ja pitäneet heitä pilkkanaan rotuna, jolta puuttuu järki, etsiytyivät nyt innokkaasti heidän seuraansa, vierailivat heidän maissaan hankkiakseen tietoa ja kulttuuria, teknisiä taitoja, valtiotaitoa, taiteita ja tieteitä.
- 161 Huomatkaa, mikä vaikutus aineellisiin olosuhteisiin on sillä kasvatuksella, jota todellinen Kasvattaja teroittaa mieliin. Oli heimoja, jotka olivat niin tietämättömiä ja villejä, että Jáhiliyyihin aikana he hautasivat seitsemän vuoden ikäiset tyttärensä elävinä – teko, jota jopa eläin, puhumattakaan ihminen, vihasi ja kavahtaisi, mutta jota he äärimmäisessä alennustilassaan pitivät korkeimpana kunnian osoituksena ja periaatteelle omistautumisena – ja tämä pimeyteen vajonnut kansa, kiitos

tuon suuren Persoonan selvien opetusten, edistyi siinä määrin, että valloitettuaan Egyptin, Syyrian ja sen pääkaupungin Damaskoksen, Kaldean, Mesopotamian ja Iranin, he pystyivät hoitamaan mitä hyvänsä merkittäviä asioita maapallon neljällä tärkeimmällä alueella.

- 162 Arabit veivät silloin voiton kaikista maailman kansoista tieteessä ja taiteessa, teollisuudessa ja keksinnöissä, filosofiassa, hallinnossa ja eettisessä luonteenlujuudessa. Ja todellakin tämän raakalaismaisen ja halveksittavan aineksen nousu niin lyhyessä ajassa inhimillisen täydellisyyden ylimpiin korkeuksiin on mahtavin todistus Herramme Muḥammadin profeettiudesta.
- 163 Islamin varhaiskausilla Euroopan kansat hankkivat sivistyksen tieteitä ja taiteita Andalusian asukkaiden harjoittamasta islamista. Historiallisten tietojen huolellinen ja perinpohjainen tutkimus tulee todistamaan sen tosiasian, että pääasiallinen osa Euroopan sivilisaatiosta on peräisin islamista. Sillä kaikki muslimitiedemiesten ja -jumaluusoppineiden ja -filosofien kirjoitukset koottiin vähitellen Euroopassa ja niitä punnittiin ja niistä väiteltiin mitä tunnollisimmin akateemisissa kokoontumisissa ja oppimiskeskuksissa, minkä jälkeen niiden arvossa pidetyt sisällöt pantiin käytäntöön. Tänä päivänä muslimioppineiden lukuisat teokset, joita ei löydy islamilaisissa maissa, ovat saatavissa kirjastoissa Euroopassa. Lisäksi kaikissa Euroopan maissa nykyisin käytössä olevat lait ja periaatteet ovat peräisin merkittävässä määrin ja todellakin lähes kokonaisuudessaan muslimiteologien juridiikan ja lainopin teoksista. Jos emme välittäisi tämän tekstin liiallisesta pitkittymisestä, luettelisimme nämä lainaukset yksi kerrallaan.
- 164 Euroopan sivilisaatio alkoi muslimiajanlaskun seitsemännellä vuosisadalla. Yksityiskohdat olivat nämä: hidžran jälkeisen viidennen vuosisadan loppupuolella paavi, kristikunnan pää, piti suurta meteliä siitä, että kristityille pyhät paikat, kuten Jerusalemi, Beetlehem ja Nasaret, olivat joutuneet muslimien hallintaan, ja kiihotti Euroopan kuninkaat ja aatelittomat ryhtymään sotaan, jota hän piti pyhänä sotana. Hänen kiihkeä paheksuntansa kävi niin äänekkääksi, että kaikki Euroopan kansat vastasivat, ja ristiretkelle lähteneet kuninkaat suurten joukkojen seuraamina ylittivät Marmaranmeren ja etenivät Aasian mantereelle. Noihin aikoihin Fátimidin kalifit hallitsivat Egyptiä ja joitakin länsivaltoja, ja suurimman osan aikaa Syyrian kuninkaat eli seldžukit olivat myös heidän alamaisiaan. Lyhyesti, länsivaltojen kuninkaat lukemattomine armeijoineen hyökkäsivät Syyriaan ja Egyptiin, ja jatkuva sotatila vallitsi Syyrian ja Euroopan hallitsijoiden välillä kahdensadan kolmen vuoden ajan. Vahvistusjoukkoja saapui jatkuvasti Euroopasta, ja kerta kerran jälkeen länsimaiden hallitsijat hyökkäsivät äkkirynnäköillä ja valtasivat jokaisen syyrialaisen linnan ja, yhtä usein, islamin kuninkaat vapauttivat ne heidän hallustaan. Lopulta Saladin, vuonna 693 hidžran jälkeen, ajoi eurooppalaiset kuninkaat ja heidän armeijansa pois Egyptistä ja Syyrian rannikolta. Täysin lyötyinä he palasivat Eurooppaan. Näiden ristiretkien aikana miljoonat ihmiset saivat surmansa. Yhteenvetona, vuodesta 490 hidžran jälkeen vuoteen 693 asti, kuninkaat, komentajat ja muut eurooppalaiset johtajat kulkivat jatkuvasti Egyptin, Syyrian ja lännen väliä, ja kun he kaikki lopulta palasivat kotiin, he toivat Eurooppaan kaiken, mitä olivat runsaan kahdensadan vuoden aikana oppineet muslimimaissa valtion hallinnosta, yhteiskunnallisesta kehityksestä ja oppimisesta, yliopistoista, kouluista ja elämän hienostuneisuudesta. Euroopan sivistyneisyys juontaa juurensa tuolta ajalta.

- 165 Oi Persian kansa! Kuinka kauan turtuneisuutenne ja uneliaisuutenne jatkuvat? Te olitte kerran koko maailman herroja. Maailma totteli teidän pienintäkin viittaustanne. Kuinka sitten teidän kunnianne on hiipunut ja te olette nyt menettäneet suosionne ja ryömineet pois johonkin unohduksen nurkkaan. Te olitte oppineisuuden alkulähde, ehtymätön valon lähde koko maailmalle, kuinka on niin, että te olette nyt kuihtuneita ja sammuneita, ja pelkureita? Te, jotka kerran valaisitte maailman, kuinka siis nyt piileskelette, elottomina, hämmentyneinä, pimeydessä. Avatkaa mielenne silmä, nähkää suuret ja tämän hetken tarpeen. Nouskaa ja ponnistelkaa, hankkikaa kasvatusta, tavoitelkaa valaistumista. Onko sopivaa, että ulkomainen kansa saa teidän omilta esi-isiltänne kulttuurinsa ja tietonsa ja te, jotka olette heidän vertansa ja heidän laillisia perillisiänsä, jätte ilman? Miltä tuntuu, kun lähimmäisenne tekevät työtä päivin ja öin kaikesta sydäimestään, hankkien itselleen edistystä, kunniaa ja vaurautta, ja te tietämättömässä kiihkomielisyydessänne vain riitelette ja osoitate vastenmielisyyttä muita kohtaan, antaudutte nautintojenne ja himojenne ja tyhjen unelmienne valtaan? Onko kiitettävää, että te tylsyydessänne haaskaatte ja tuhlaatte nerokkuuden, joka on syntymäoikeutenne, synnynnäisen lahjakkuutenne, luontaisen ymmärryksenne? Jälleen olemme poikennut aiheestamme.
- 166 Se eurooppalainen älymystö, joka hyvin tuntee Euroopan menneisyyden, ja jota luonnehtii totuudenmukaisuus ja oikeudentunto, myöntää yksimielisesti, että heidän sivistyksensä perimmäiset ainesosat ovat kaikilta yksityiskohdiltaan lähtöisin islamista. Esimerkiksi Draper⁽⁶⁰⁾, tunnettu ranskalainen asiantuntija, kirjailija, jonka tarkkuuden, kyvykkyyden ja oppineisuuden ovat kaikki eurooppalaiset oppineet tunnustaneet, on yhdessä parhaiten tunnetuista teoksistaan, *The Intellectual Development of Europe* [*Euroopan älyllinen kehitys*], kirjoittanut yksityiskohtaisen selostuksen tästä asiasta eli siitä, että Euroopan kansat ovat saaneet sivistyksensä perusainekset ja edistymisensä ja hyvinvointinsa perustan islamista. Hänen selostuksensa on tyhjentävä, ja käännös tässä yhteydessä pidentäisi liikaa käsillä olevaa teosta ja olisi päämääräämme nähden turhaa. Halutessaan lisää yksityiskohtia voi lukijamme saada ne asianomaisesta tekstistä.
- 167 Pohjimmiltaan kirjailija osoittaa, miten Euroopan koko sivistys – sen lait, periaatteet, laitokset, sen tieteet, filosofiat, monenlaiset opit, sivistynyt käytös ja tapakulttuuri, sen kirjallisuus, taide ja teollisuus, sen yhteiskuntajärjestys, sen kurinalaisuus, sen käyttäytyminen, sen kiitettävät luonteenpiirteet, ja jopa lukuisat nykyään käytössä olevat ranskan kielen sanatkin, on peräisin arabeilta. Hän tutkii näistä osa-alueista yhtä kerrallaan yksityiskohtaisesti ja nimeää jopa ajankohdan, jolloin kukin niistä tuli islamin vaikutusalueelta Eurooppaan. Hän kuvailee myös arabien saapumista länteen, nykyiseen Espanjaan, ja sitä, miten lyhyessä ajassa he perustivat hyvin kehittyneen sivistyksen sinne, ja miten korkean erinomaisuuden tason heidän hallinnollinen järjestelmänsä ja oppineisuutensa saavuttivat, ja kuinka lujalla perustalla ja hyvin säädetyt olivat heidän koulunsa ja korkeakoulunsa, joissa opetettiin tieteitä, filosofiaa ja kädentaitoja, miten korkean johtamisen tason he saavuttivatkaan sivilisaation taidoissa ja kuinka lukuisat olivatkaan Euroopan johtavien perheiden lapset, jotka lähetettiin käymään kouluja Cordovaan ja Granadaan, Sevillaan ja Toledoan, oppimaan sivistyneen elämän tieteitä ja taiteita. Hän jopa kirjoitti muistiin, että

eurooppalainen nimeltään Gerbert tuli länteen ja kirjoittautui Cordovan yliopistoon arabien alueella, opiskeli siellä taiteita ja tieteitä, ja palattuaan Eurooppaan saavutti niin huomattavan aseman, että hänet lopulta ylennettiin katolisen kirkon johtoon ja hänestä tuli paavi.

- 168 Näiden viittausten tarkoitus on osoittaa se tosiasia, että Jumalan uskonnot ovat todellinen ihmisen henkisten ja aineellisten täydellisyyksien lähde sekä valistuksen ja hyödyllisen tiedon lähteensilmä koko ihmiskunnalle. Jos tarkastellaan tätä asiaa oikeudenmukaisesti, huomataan, että kaikki valtiotieteen lait sisältyvät näihin muutamiin pyhiin sanoihin:
- 169 ”Ja he teroittavat mieliin sitä, mikä on oikeudenmukaista ja kieltävät sen, mikä on epäoikeudenmukaista, ja kiiruhtavat tekemään hyviä tekoja. Nämä ovat oikeamielisiä.”⁽⁶¹⁾ Ja taas: ”jotta keskuudessanne olisi ihmisiä, jotka kehottavat hyvään, ja teroittavat mieliin oikeudenmukaisuutta ja kieltävät väärän. Nämä ovat niitä, joiden on hyvin.”⁽⁶²⁾ Ja edelleen: ”Totisesti, Jumala kehottaa oikeudenmukaisuuteen ja hyvän tekemiseen ja Hän kieltää pahuuden ja sorron. Hän varoittaa teitä, että ehkä te ymmärtäisitte.”⁽⁶³⁾ Ja vielä kerran ihmisen käytöksen sivistämisestä: ”Olkaa ansion mukaan armollisia. Ja kehottakaa siihen, mikä on oikeudenmukaista, ja vetäytykää pois tietämättömien seurasta.”⁽⁶⁴⁾ Ja samaan tapaan: ”niitä, jotka hallitsevat vihansa ja antavat anteeksi toisille! Jumala rakastaa hyväntekijöitä.”⁽⁶⁵⁾ Ja uudelleen: ”Ei ole oikeamielistä vain kääntää katseensa itään tai länteen, vaan se on oikeamielinen, joka uskoo Jumalaan, ja viimeiseen päivään ja enkeleihin, kirjoituksiin ja profeettoihin. Se, joka rakkaudesta Jumalaan jakaa vaurautensa sukulaisilleen, ja orvoille, ja tarvitseville ja matkalaiselle, ja anoville ja lunnaiksi. Se, joka noudattaa rukousta ja maksaa lailliset almut, ja joka kuuluu niihin, jotka ovat uskollisia liitolleen, jos ovat solmineet liiton, ja ovat kärsivällisiä vastoinkäymisissä ja vaikeuksissa ja hädän hetkinä. Nämä ovat niitä, jotka ovat oikeudenmukaisia, ja nämä ovat niitä, jotka pelkäävät Herraa.”⁽⁶⁶⁾ Ja vielä edelleen: ”He pitävät muita tärkeämpinä kuin itseään, vaikka köyhyys on heidän oma osansa.”⁽⁶⁷⁾ Katso, miten nämä muutamat pyhät säkeet sulkevat sisäänsä sivistyksen korkeimmat tasot ja sisimmät merkitykset ja ilmaisevat ihmisen luonteen kaikki erinomaisuudet.
- 170 Herran Jumalan nimeen, eikä ole muuta Jumalaan kuin Hän, sivistyneen elämän pienimmätkin yksityiskohdat ovat peräisin Jumalan profeettojen armosta. Mitä sellaista ihmiskunnalle arvokasta on koskaan tehty, mitä ei olisi ensin ilmaistu suoraan tai epäsuorasti pyhissä kirjoituksissa?
- 171 Mutta voi, mitä se hyödyttäisi. Kun aseet ovat pelkureiden käsissä, kenenkään elämä ja omaisuus eivät ole turvassa, ja varkaat vain tulevat vahvemmiksi. Samaan tapaan silloin, kun kaukana täydellisyydestä oleva papisto pääsee päättämään asioista, he laskeutuvat kuin suunnaton verho ihmisten ja uskon valon väliin.
- 172 Vilpittömyys on uskon peruskivi. Se tarkoittaa, että uskonnollisen ihmisen tulee jättää huomiotta henkilökohtaiset halunsa ja pyrkiä itselleen mahdollisilla tavoilla koko sydäimestään palvelemaan yhteistä etua. Ja ihmisen on mahdotonta kääntyä pois omista itsekkäistä eduistaan ja uhrata omaa hyvänsä yhteisen hyvän puolesta paitsi todellisen uskon avulla. Sillä itserakkaus on vaivattu ihmisolemuksen saveen, eikä ole mahdollista, että ilman toivoa huomattavasta palkkiosta hän suhtautuisi välinpitämättömästi omaan tämänhetkiseen aineelliseen hyvänsä. Sitä vastoin ihminen,

joka turvaa Jumalaan ja uskoo Jumalan sanaan – koska hänelle on luvattu runsas palkkio seuraavassa elämässä ja hän on siitä varma, ja koska aineelliset hyödyt verrattuina ikuiseen iloon ja kunniaan tulevissa olemassaolon maailmoissa eivät merkitse hänelle mitään – tulee Jumalan tähden luopumaan omasta rauhastaan ja hyödystään ja vapaasti omistamaan sydämensä ja sielunsa yhteiselle hyvälle.

”On myös olemassa ihminen, joka myy jopa oman itsensä halusta miellyttää Jumalaa.”⁽⁶⁸⁾

- 173 On niitä, jotka kuvittelevat, että sisäinen tunne ihmisen arvokkuudesta estää ihmistä tekemästä pahoja tekoja ja varmistaa hänen henkisen ja aineellisen täydellisyytensä. Toisin sanoen, että ihminen, jota luonnehtivat luontainen älykkyys, päättäväisyys ja liikkeelle paneva into, pidättäytyisi vaistomaisesti vahingoittamasta kanssaihmissiään, ja janoaisi tehdä hyvää ottamatta lainkaan huomioon pahoista teoista seuraavia kovia rangaistuksia tai suuria palkintoja oikeamielisyydestä. Ja kuitenkin, jos mietimme historiasta oppimaamme, on ilmeistä, että juuri tämä kunnian ja arvokkuuden tunne sinänsä on niitä armolahjoja, jotka ovat peräisin Jumalan profeettojen opetuksista. Huomaamme myös pikkulapsissa merkkejä vihamielisyydestä ja laittomuudesta, ja jos lapsi jätetään ilman opettajan neuvoja, hänen epämieluisat ominaisuutensa lisääntyvät hetki hetkeltä. On siksi selvää, että tämä vaisto ihmisen arvokkuudesta ja kunnian ilmaantuu kasvatuksen tuloksena. Toiseksi, vaikka myöntäisimme väitteemme tueksi, että vaistomaisen älyn ja synnynnäisen moraalien ominaisuudet estäisivät väärintekoa, on ilmeistä, että ne ihmiset, joita luonnehtivat nämä ominaisuudet, ovat yhtä harvinaisia kuin viisasten kivi. Tällaista olettamusta ei voi osoittaa oikeaksi pelkillä sanoilla, vaan sitä pitää tukea tosiasioilla. Katsokaamme, mikä luomakunnan voima ajaa ihmisjoukkoja kohti oikeamielisiä tavoitteita ja tekoja!
- 174 Lisäksi, jos tuosta harvinaisesta ihmisestä, joka on esimerkkinä tuollaisesta kyvystä, tulisi myös Jumalan pelon ruumiillistuma, on varmaa, että hänen ponnistelunsa oikeamielisyyteen vahvistuisivat voimakkaasti.
- 175 Yleismaailmalliset lahjat ovat peräisin jumalallisten uskontojen armosta, sillä ne johtavat todelliset seuraajat aikomuksen vilpittömyyteen, yleviin pyrkimyksiin, puhtauteen ja tahrattomaan kunniaan, verrattomaan hyvyys ja myötätuntoon, lupausten pitämiseen, kun he ovat luvanneet jotakin, toisten oikeuksista huolehtimiseen, avarakatseisuuteen, oikeudenmukaisuuteen jokaisella elämän alueella, ihmisyyteen ja hyväntekeväisyyteen, urheuteen ja väsymättömiin ponnistuksiin ihmiskunnan palvelemissa. Kaiken kaikkiaan siis juuri uskonto on se, joka tuottaa kaikki inhimilliset hyveet, ja juuri nämä hyveet ovat sivistyksen kirkkaat kynttilät. Jos ihmistä eivät luonnehdi nämä erinomaiset ominaisuudet, on varmaa, että hän ei ole saavuttanut edes pisaraa pohjattomasta elämän vesien virrasta, joka virtaa pyhien kirjojen opetusten kautta, eikä myöskään aistinut pienintäkään henkäystä Jumalan puutarhoista puhaltavista tuoksuvista tuulahduksista. Sillä mitään maailmassa ei voida osoittaa yksin sanojen avulla, ja kukin olemassaolon taso tunnetaan merkeistään ja vertauskuvistaan, ja jokaisella ihmisen kehityksen asteella on oma tunnusmerkkinsä.
- 176 Näiden väittämien tarkoitus on tehdä täysin selväksi, että jumalalliset uskonnot, pyhät säädökset, taivaalliset opetukset ovat ihmisen onnellisuuden kiistaton perusta, ja että maailman kansat eivät voi toivoa mitään oikeaa lievitystä tai pelastusta ilman tätä suurta parannuskeinoa. Viisaan ja taitavan lääkärin täytyy kuitenkin antaa tämä yleislääke, sillä epäpätevän käsissä kaikki hoitokeinot, joita

ihmisten Herra on koskaan luonut parantamaan ihmisten vaivat, eivät tuottaisi terveyttä, vaan päinvastoin tuhoaisivat avuttomat ja kuormittaisivat jo kärsivien sydämiä.

- 177 Tuo jumalallisen viisauden Lähde, tuo yleismaailmallisen profeettiuden Ilmaisija (Muhammad), rohkaistessaan ihmiskuntaa oppimaan tieteitä ja taiteita ja muita samankaltaisia hyödyllisiä asioita, on käskennyt heitä etsimään näitä jopa Kiinan kaukaisimmista kolkista. Kuitenkin epäpätevät ja pikkumaisesti arvostelevat lääkärit kielsivät tämän ja oikeuttivat kieltonsa sanonnalla ”Se, joka jäljittelee jotakin kansaa, kuuluu heihin.” He eivät edes ole ymmärtäneet, mitä edellä mainitulla ”jäljittelyllä” tarkoitetaan, eivätkä myöskään tiedä, että jumalalliset uskonnot kehottavat ja rohkaisevat kaikkia uskollisia omaksumaan sellaiset periaatteet, jotka johtavat jatkuvaan kehitykseen, ja oppimaan muilta kansoilta tieteitä ja taiteita. Se, joka ilmaisee jotakin päinvastaista, ei ole koskaan juonut tiedon nektaria ja on eksyksissä omassa tietämättömyydessään ja hapuilee halujen kangastuksia.
- 178 Tuomitkaa oikein: mikä näistä nykyaikaisista kehityksen tuloksista, joko sinänsä tai sovellettuna, on taivaallisten käskyjen vastainen? Jos he tarkoittavat parlamenttien perustamista, niitä on kehoitettu perustamaan juuri näillä pyhien säkeiden sanoilla: ”ja joiden asioita johdetaan yhteisen neuvottelun kautta.”⁽⁶⁹⁾ Ja vielä, puhuen kaiken Tiedon alkulähteelle, Täydellisyyden lähteelle (Muhammadille), vaikkakin Hänen hallussaan oli yleismaailmallinen viisaus, sanat kuuluvat näin: ”ja neuvotelkaa heidän kanssaan asiasta.”⁽⁷⁰⁾ Kuinka voidaan tämä huomioon ottaen nähdä yhteisen neuvonpidon olevan ristiriidassa uskonnollisen lain kanssa? Neuvottelun suuret hyödyt voidaan esittää myös loogisilla perusteluilla.
- 179 Voivatko he sanoa, että olisi ristiriidassa Jumalan lakien kanssa edellyttää kuolemantuomion langettamiselta erittäin tarkkoja tutkimuksia, useiden elinten hyväksymistä, laillisia todisteita ja kuninkaallista määräystä? Voivatko he väittää, että se, mitä tapahtui edellisen hallituksen aikana, oli sopusoinnussa Qur’ánin kanssa? Esimerkiksi niinä aikoina, kun Háji Mirzá Áqási oli pääministerinä, kuultiin monista lähteistä, että Gulpáygánin kuvernööri vangitsi kolmesta puolustuskyvytöntä tuon alueen käskynhaltijaa, joista kaikki olivat pyhää sukua, jokainen heistä syytön, ja ilman oikeudenkäyntiä ja hakematta minkäänlaista korkeamman tason hyväksyntää mestasi heidät yhden ainoan tunnin aikana.
- 180 Yhteen aikaan Persian väkiluku ylitti viisikymmentä miljoonaa. Kansaa haaskattiin osittain sisällissodissa, mutta pääasiallisesti siksi, että maalta puuttui riittävä hallintojärjestelmä, sekä maakuntien että paikallisten kuvernöörien hirmuvallan ja kahlitsemattomien valtuuksien takia. Ajan kuluessa edes yksi viidesosa väestöstä ei ole selvinnyt hengissä, sillä kuvernöörit valitsivat uhriksi kenet tahansa halusivat, olipa hän kuinka syytön tahansa, ja purkivat häneen vihaansa ja tuhosivat hänet. Tai pelkän oikun takia he tekivät lemmikikseen jonkun, joka oli todistetusti joukkomurhaaja. Yksikään sielu ei saanut sanoa, mitä ajatteli, koska kuvernöörillä oli rajaton valta. Voimmeko sanoa, että tämä oli sopusoinnussa oikeudenmukaisuuden ja Jumalan lakien kanssa?
- 181 Voimmeko väittää, että on ristiriidassa uskon perusperiaatteiden kanssa rohkaista hyödyllisten taiteiden ja yleistiedon hankkimista, hankkia itselleen tietoa sellaisten aineellisten tieteiden

totuuksista, jotka ovat ihmiselle hyödyllisiä, ja laajentaa teollisuuden kenttää ja lisätä myytävien tuotteiden määrää ja moninkertaistaa valtion keinoja vaurastua? Olisiko ristiriidassa Jumalan palvelemisen kanssa panna toimeen laki ja järjestys kaupunkeihin ja tuoda järjestys maaseudun alueille, korjata tiet ja rakentaa rautateitä ja tehdä helpoksi tavaroiden kuljetus ja matkustaminen ja siten parantaa ihmisten hyvinvointia? Olisiko ristiriitaista taivaallisten käskyjen ja kieltojen kanssa, jos käyttäisimme hylättyjä kaivoksia, jotka ovat suurin kansakunnan vaurauden lähde, ja rakentaisimme tehtaita, joista koituu kokonaisen kansan mukavuus, turvallisuus ja vauraus? Tai, että kannustaisimme uusien teollisuudenalojen luomista ja edistäisimme kotimaisten tuotteidemme parantamista?

- 182 Kautta Kaikkein kirkkaimman! Olen hämmästynyt huomattessani, mikä verho heidän silmiensä eteen on laskeutunut, ja kuinka se estää heitä näkemästä jopa tämän kaltaiset ilmiselvät välttämättömyydet. Eikä ole minkäänlaista epäilyä siitä, että kun tällaisia ratkaiseviakin väitteitä ja todisteita esitetään, he vastaavat tuhansien salattujen kaunojen ja ennakkoluulojen johdosta: ”Tuomiopäivänä, kun ihmiset seisovat Herransa edessä, heiltä ei tiedustella heidän koulutustaan ja heidän sivistyneisyyden astettaan – paremminkin tutkitaan heidän hyviä tekojaan.” Myöntäkäämme tämä ja oletakaamme, että ihmiseltä ei kysytä hänen sivistyneisyyttään ja koulutustasoaan. Kumminkin, eikö johtajia tuona suurena tilinteon päivänä vaadita tilille? Eikö heille sanota: ”Oi päälliköt ja johtajat! Miksi annoitte tämän mahtavan kansakunnan langeta sen aiemmista kunnian korkeuksista, joutua pois paikaltaan sivistyneen maailman sydämessä ja keskiössä? Olisitte hyvin pystyneet tarttumaan sellaisiin toimenpiteisiin, jotka olisivat johtaneet tämän kansan suureen kunniaan. Tämän jätitte tekemättä, ja lisäksi epäsitte heiltä tavanomaisetkin edut, joista kaikki saavat nauttia. Eikö tämä kansa kerran loistanut kuin tähdet hyväenteisellä taivaalla? Kuinka olette uskaltaneet sammuttaa heidän valonsa pimeydessä? Olisitte voineet sytyttää heille ajallisen ja ikuisen kunnian lampun. Miksi jätitte ponnistelematta koko sydämeštänne tämän eteen? Ja kun Jumalan armosta loimuava Valo syttyi, miksi ette suojelleet sitä urhoollisuutenne lasilla sitä vasten lyövilta tuulilta? Miksi nousitte koko mahdollianne sammuttamaan sen?”
- 183 ”Ja jokaisen ihmisen kohtalon olemme kiinnittäneet hänen kaulansa ympäri. Ja Ylösnousemuksen Päivänä me tuomme hänelle kirjan, joka luetaan hänelle avoimesti.”⁽⁷¹⁾
- 184 Ja uudestaan, onko maailmassa mitään tekoa, joka olisi jalompi, kuin palvella yhteistä hyvää? Onko mitään suurempaa ajateltavissa olevaa siunausta kuin se, että ihmisestä tulisi kasvatuksen, kehityksen, vaurauden ja kunnian edistäjä kansaihmisilleen? Ei, kautta Herran Jumalan! Kaikkein korkein oikeamielisyys on se, että siunatut sielut tarttuvat avuttomien käsiin ja pelastavat heidät heidän tietämättömyydestään ja alennuksestaan ja köyhyydestään, ja puhtain tarkoituserin, ja vain Jumalan tähden nousevat ja ponnekkaasti omistavat itsensä suurten joukkojen palvelukseen, unohtaen omat maalliset etunsa ja tekevät työtä ainoastaan yleisen hyvän puolesta. ”He pitävät heitä itseään tärkeäimpinä, vaikka köyhyys olisikin heidän oma osansa.”⁽⁷²⁾ ”Ihmisistä parhaat ovat ne, jotka palvelevat kansaa. Pahimmat ihmiset ovat niitä, jotka vahingoittavat kansaa.”
- 185 Kunnia olkoon Jumalalle! Mikä erikoinen tilanne nyt vallitseekaan, kun esitetyn väitteen kuullessaan kukaan ei kysy itseltään, mikä puhujan todellinen aie saattaisi olla, ja mikä itsekäs tarkoituserä

hänellä saattaisi olla kätkettynä sanojen naamion takana? Huomaatte, esimerkiksi, kuinka joku, halutessaan edistää omia pikkumaisia, henkilökohtaisia etujaan, voi estää kokonaisen kansan edistystä. Pyörittääkseen omaa vesimyllyään hän antaa kaikkien muiden mautilojen ja peltojen korventua ja kuihtua. Säilyttääkseen oman johtajuutensa hän johtaa ikuisesti suuret joukot kohti sitä ennakkoluuloisuutta ja kiihkomielisyyttä, joka kaivaa maata aivan sivistyksen perustojen alta.

- 186 Tuollainen ihminen, samaan aikaan, kun hän tekee tekoja, jotka ovat kirottuja Jumalan silmissä ja kaikkien profeettojen ja pyhien vihaamia, nähdessään jonkun, joka on juuri lopettanut ruokailemisen ja pesee sitten kätensä saippualla – tarvikkeella, jonka oli keksinyt ‘Abdulláh Búni, muslimi – ja siitä syystä, että tuo onneton ei sen sijasta pyyhikään käsiään ylös alas pitkin kaapunsa edustaa ja partaansa, nostaa valtavan metelin siitä, että uskonnollinen laki on kaadettu kumoon, ja pakanavaltojen elintapoja ja tottumuksia tuodaan meidän kulttuuriimme. Ottamatta ollenkaan huomioon omien tapojensa pahuutta, hän pitää häijynä ja naurettavana sitä, mikä saa aikaan puhtautta ja jalostuneisuutta.
- 187 Oi Persian kansa! Avatkaa silmänne! Varokaa! Vapauttakaa itsenne tällaisesta sokeasta kiihkoilijoiden seuraamisesta, tästä järjettömästä jäljittelystä, joka on pääasiallinen syy siihen, että ihmiset eksyvät tietämättömyyden ja alennuksen poluille. Nähkää asioiden todellinen tila. Nouskaa. Tarttukaa sellaisiin keinoihin, jotka tuovat teille elämää ja onnea ja suuruutta ja kunniaa kaikkien maailman kansakuntien keskuudessa.
- 188 Todellisen kevätajan tuulet puhaltavat yllänne. Koristakaa itsenne kukkasin kuten puut tuoksuvassa puutarhassa. Kevään pilvet suovat sateitaan. Tulkaa siis raikkaiksi ja vehmaiksi kuin suloiset ikuiset vainiot. Kointähti loistaa, ohjatkaa jalkanne oikealle polulle. Mahdin meri velloo, kiiruhtakaa lujan päättäväisyyden ja onnen rannoille. Puhdas elämän vesi pulppuaa, miksi kuluttaa päivänne janon erämaassa? Asettakaa päämääränne korkealle, valitkaa jaloja päämääriä. Kuinka kauan tätä uneliaisuutta, kuinka kauan tätä välinpitämättömyyttä kestää! Epätoivo, sekä täällä että tuonpuoleisessa, on ainoa, mitä saavutatte nautinnonhalusta. Inho ja kurjuus ovat ainoa sato, mitä korjaatte kiihkomielisyydestä, järjettömien ja mielettömien uskomisesta. Jumalan vahvistukset tukevat teitä, Jumalan apu on läsnä. Miksi ette huuda ääneenne ja ylistä koko sydämestänne ja ponnistele koko sielustanne!
- 189 Perusteellista tarkistamista ja uudistamista vaativien asioiden joukossa on menetelmä, jolla opiskellaan tiedon eri haaroja sekä akateemisen opetussuunnitelman laatimistapa. Järjestelykyvyn puutteen takia on koulutuksesta tullut sattumanvaraista ja sekavaa. Pintapuoliset oppiaineet, jotka eivät vaatisi seikkaperäistä käsittelyä, saavat kohtuuttoman paljon huomiota siinä määrin, että pitkien aikojen kuluessa opiskelijat heittävät hukkaan ajatteluaan ja voimavarojaan aineistoon, joka on puhtaasti luuloon perustuvaa, ja joka ei ole mitenkään todistettavissa, sellaisiin opintoihin, joissa mennään syvälle väittämiin ja käsitteisiin, joiden tarkka tutkimus ei osoittaisi olevan edes todennäköisiä, vaan pikemminkin puhdasta taikauskoa, ja jotka edustavat hyödyttömien harhakuvitelmien tutkimista ja järjettömyyksien metsästystä. Ei ole epäilystäkään siitä, että on

pelkkää ajan haaskausta ja oman elämän päivien turmelemista tuntee mielenkiintoa tällaisiin harhakuviin, tutkia niin joutavia väittämiä ja osallistua pitkiin väittelyihin niistä. Tässä ei ole kaikki, vaan näin myös estetään ihmistä opiskelemasta niitä taiteita ja tieteitä, joita yhteiskunta kipeästi tarvitsisi. Yksilön tulisi ennen minkään asian opiskelun aloittamista kysyä itseltään, mitkä sen käyttötarkoitukset ovat ja mitä hedelmiä ja tuloksia siitä saadaan. Jos se on hyödyllinen tiedon haara eli jos yhteiskunnalle seuraa siitä tärkeitä etuja, silloin hänen tulisi varmasti tavoitella sitä koko sydämostään. Jos näin ei ole, eli jos se on vain tyhjää ja hyödytöntä väittelyä ja turhaa kuvitelmien ajatusketjua, joka ei johda mihinkään muuhun tulokseen kuin pisteliäisyyteen, miksi omistaa elämänsä tuollaiseen turhanpäiväiseen hiusten halkomiseen ja kiistelyyn.

- 190 Koska tämä asia vaatii tarkempaa selvitystä sekä perinpohjaista käsittelyä, jotta voidaan perusteellisesti näyttää toteen, että jotkut niistä aihepiireistä, joita nykyään laiminlyödään, ovat äärettömän arvokkaita, kun taas kansakunta ei lainkaan tarvitse monia muita, turhia oppiaineita, asiaa käsitellään, jos Jumala suo, teokseni toisessa osassa. Toivomme, että tämän ensimmäisen osan lukeminen aiheuttaa perustavaa laatua olevaa muutosta yhteiskunnallisessa ajattelussa ja käyttäytymisessä, sillä olemme ottaneet työn tehtäväksemme vilpittömin aikomuksin ja pelkästään Jumalan tähden. Vaikkakin tämän maailman ihmiset, jotka kykenevät erottamaan toisistaan vilpittömän aikomuksen ja perättömät sanat, ovat yhtä harvinaisia kuin viisasten kivi, asetamme toivomme kuitenkin Herran mittaamattomiin armolahjoihin.
- 191 Jatkaaksemme: Mitä tulee tuohon ihmisryhmään, joka väittää, että saadaksemme aikaan nuo tarpeelliset uudistukset meidän tulisi edetä harkiten, olla kärsivällisiä sekä saavuttaa tavoitteemme yksi kerrallaan, mitä he tällä tarkoittavatkaan? Jos he tarkoittavat harkinnalla sitä varovaisuutta, jota hallintotieteet edellyttävät, heidän käsityksensä on ajankohtainen ja sovelias. On varmaa, että merkityksellisiä hankkeita ei pystytä saamaan menestykselliseen päätökseen hätiköiden. Kiire merkitsisi tämänkaltaisissa asioissa vain tuhlausta.
- 192 Poliitiikan maailma on kuin ihmisen maailma. Ihminen on aluksi siemen ja sitten hän menee läpi kehitysasteita alkioista sikiöksi, kehittää luuston, saa vaatteekseen lihan, saa oman erityismuotonsa, kunnes lopulta saavuttaa tason, jolloin hän näyttää sopivasti todeksi sanat: ”Jumala, Luojista kaikkein erinomaisin.”⁽⁷³⁾ Samaan tapaan kuin tämä on luomisprosessin edellytys ja pohjautuu yleismaailmalliseen viisauteen, yhtä lailla ei poliittinen maailmakaan voi kehittyä silmänräpäyksessä epätäydellisyyden nadiirista oikeellisuuden ja täydellisyyden zeniittiin. Sen sijaan täytyy vaatimukset täyttävien yksilöiden ponnistella päivin ja öin, käyttää kaikkia niitä keinoja, jotka johtavat edistymiseen, kunnes hallitus ja kansa kehittyvät kaikin tavoin päivästä päivään ja jopa hetkestä hetkeen.
- 193 Kun jumalallisten lahjojen kautta maailmassa ilmenee kolme asiaa, tämä tomun maailma herää eloon ja astuu esiin ihmeellisen kauniina ja täynnä viehkeyttä. Nämä ovat ensiksi hedelmällisiä kevään tuulia, toiseksi kevätpilvien runsaita sateita ja kolmanneksi kirkkaan auringon kuumuutta. Sitten, kun Jumalan loppumattomasta armosta nämä kolme on suotu, silloin verkkaisesti, Hänen luvallaan, kuivat puut ja oksat muuttuvat jälleen tuoreiksi ja vihreiksi ja koristautuvat monenlaisin kukinnoin ja hedelmin. Näin on myös, kun hallitsijan puhtaat aikomukset ja oikeudenmukaisuus, hallitsevien

vallanpitäjien viisaus ja täydelliset kyvyt ja valtiomiestaito sekä kansalaisten päättäväisyys ja väsymättömät ponnistelut kaikki yhdistyvät. Silloin päivä päivältä, niin hallituksen kuin kansankin edistyksen, kauaskantoisten uudistusten, ylpeyden ja vaurauden vaikutukset tulevat selvästi silmin nähtäviksi.

- 194 Jos kuitenkin viivyttelyllä ja lykkäämisellä he tarkoittavat, että kunkin sukupolven aikana tarpeellisten uudistusten joukosta tulisi huolehtia vain yhdestä pienen pienestä osa-alueesta, on se vain uneliaisuutta ja tehottomuutta, eikä mitään tuloksia synny tuon kaltaisesta toiminnasta, paitsi loputonta joutavien sanojen toistoa. Jos kiire onkin vahingollista, ovat hitaus ja saamattomuus tuhat kertaa pahempia. Keskitie on paras, niin kuin on kirjoitettukin: ”Teidän velvollisuutenne on toimia oikein kahden pahan välillä,” mikä tarkoittaa keskikohtaa kahden äärimmäisyyden välillä. ”Äläkä anna kätesi olla kahlittuna niskaasi, äläkä myöskään ojenna sitä niin pitkälle kuin se ulottuu – – mutta näiden kahden välillä seuraa keskitietä.”⁽⁷⁴⁾
- 195 Ensisijainen, kaikkein kiireellisin vaatimus on koulutuksen edistäminen. Ei ole kuviteltavissa, että mikään kansakunta saavuttaisi vaurautta ja menestystä, ellei tätä tärkeintä, tätä perustavaa laatua olevaa asiaa viedä eteenpäin. Pääasiallinen syy kansojen rappeutumiseen ja sortumiseen on tietämättömyys. Nykyään ihmisten enemmistö on tietämätöntä tavallisistakin asioista, kuinka paljon vähemmän he sitten ymmärtävätkään tämän ajan tärkeiden ongelmien ja monimutkaisten tarpeiden ydintä.
- 196 On siten kiireellistä, että kirjoitetaan hyödyllisiä artikkeleita ja kirjoja, jotka selkeästi ja kiistattomasti määrittävät, mitkä kansan tämänhetkiset tarpeet ovat ja mikä edistää yhteiskunnan onnellisuutta ja edistystä. Ne tulisi julkaista ja levittää kaikkialle valtakuntaan, jotta edes ihmisten keskuudessa olevat johtajat jossain määrin heräisivät ja nousisivat ponnistelemaan sen suuntaisesti, mikä johtaisi heidän ikuiseen kunniaansa. Ylevien ajatusten julkaiseminen on liikkeelle paneva voima elämän valtimoissa. Se on itse maailman sielu. Ajatukset ovat rajaton meri, ja olemassaolon vaikutukset ja eri tilat ovat kuin aaltojen erilaiset muodot ja yksilölliset rajat. Aallot kohoavat ja kylvävät tiedon helmensä elämän rannalle vasta sitten, kun meri velloo.
- 197 *Sinä, Veljeni, olet ajatuksesi, et muuta,
Loput on vain lihasta ja luuta.*⁽⁷⁵⁾
- 198 Yleinen mielipide täytyy ohjata siihen, mikä on tämän päivän arvoista, ja tämä on mahdotonta ilman riittävän hyvien perustelujen ja selkeiden, monipuolisten ja vakuuttavien todisteiden esiintuomista. Sillä avuttomat kansanjoukot eivät tiedä maailmasta mitään, ja vaikka ei ole epäilystäkään siitä, että he etsivät ja kaipaavat omaa onneansa, tietämättömyys kuitenkin sulkee heidät siltä niinkuin raskas verho.
- 199 Tarkatkaa, missä määrin kasvatuksen puute heikentää ja alentaa kansaa. Tänä päivänä (1875) väkiluvultaan maailman suurin kansakunta on Kiina, jossa on runsaat neljäsataa miljoonaa asukasta. Tämän perusteella sen hallituksen pitäisi olla maapallon merkittävin, ja sen kansan kaikkein

maineikkain. Mutta päinvastoin, koska Kiinasta puuttuu kulttuurin ja aineellisen sivistyksen koulutus, se on heikoin ja avuttomin kaikkien heikkojen kansakuntien joukossa. Jonkin aikaa sitten pieni englantilaisten ja ranskalaisten sotilaiden joukko-osasto kävi sotaa Kiinaa vastaan ja löi tuon maan niin lopullisesti, että otti haltuunsa sen pääkaupungin, Pekingin. Jos Kiinan hallitus ja kansa olisivat olleet ajan tasalla tuon ajan edistyneissä tieteissä, jos he olisivat olleet etevä sivistyksen taidoissa, silloin, vaikka kaikki maailman kansakunnat olisivat marssineet heitä vastaan, hyökkäys olisi sittenkin epäonnistunut, ja hyökkääjät olisivat palanneet lyötyinä sinne, mistä olivat tulleet.

- 200 Vielä oudompaa kuin tämä tapaus on se tosiasia, että Japanin hallitus oli alussa Kiinan alamainen ja sen suojeluksessa, ja nyt jo useiden vuosien ajan Japani on avannut silmänsä ja omaksunut nykyaikaisen kehityksen ja sivistyksen menetelmät ja edistänyt yleishyödyllisiä tieteitä ja teollisuudenaloja ja ponnistellut koko voimallaan ja pätevyydellään, kunnes julkinen mielipide on kohdistanut huomionsa uudistuksiin. Tämä hallitus on tällä hetkellä edistynyt siinä määrin, että vaikkakin sen väestö on lukumäärältään vain kuudesosa, tai jopa kymmenesosa Kiinan väestöstä, on se viime aikoina haastanut viimeksi mainitun hallituksen, ja Kiinan on lopultakin ollut pakko sopeutua tilanteeseen. Huomioikaa tarkasti, kuinka koulutus ja sivistyksen taidot tuovat kunniaa, vaurautta, riippumattomuutta ja vapautta hallitukselle ja sen kansalle.
- 201 On lisäksi ehdottoman tarpeellista perustaa kouluja kaikkialle Persiaan, jopa pienimpiinkin maaseudun kaupunkeihin ja kyliin, ja rohkaista ihmisiä kaikin mahdollisin keinoin huolehtimaan siitä, että heidän lapsensa oppivat lukemaan ja kirjoittamaan. Jos se on välttämätöntä, koulutuksesta pitäisi jopa tehdä pakollista. Ennen kuin kansakunnan hermot ja valtimot heräävät eloon, kaikki toimenpiteet, joihin ryhdytään, osoittautuvat turhiksi, sillä kansa on kuin ihmisruumis, ja päättäväisyys ja tahto ponnistella ovat kuin sen sielu, eikä sieluton ruumis liiku. Tämä liikkeelle paneva voima on läsnä mitä vahvimpana aivan persialaisten sisimmässä, ja koulutuksen levittäminen vapauttaa sen.
- 202 Mitä tulee siihen kansanosaan, joka uskoo, ettei ole tarpeellista eikä sopivaakaan lainata sivistyksen periaatteita, niitä kehityksen peruseriaatteita, jotka johtavat yhteisöllisen onnellisuuden korkealle tasolle aineellisessa maailmassa, niitä lakeja, jotka saavat aikaan perinpohjaisia uudistuksia, niitä keinoja, jotka laajentavat kulttuurin alaa – ja että Persian ja persialaisten on paljon suotavampaa pohtia tilannetta ja sitten luoda omat keinonsa edistää kehitystä.
- 203 On varmaa, että jos kansakunnan suurten vireä äly ja ylivoimaiset taidot, ja kuninkaallisen hovin ylhäisimpien miesten energia ja päättäväisyys, ja tietoa ja kyvykkyyttä omaavien poliittisen elämän tärkeissä laeissa oppineiden päättäväiset ponnistelut kaikki yhdistettäisiin ja kaikki ponnistelisivat kaikesta voimastaan ja tutkisivat ja pohtisivat niin jokaista yksityiskohtaa kuin asioiden ajankohtaisia virtauksiakin, on täysin mahdollista, että heidän kehittämiensä tehokkaiden suunnitelmien ansiosta jotkut asiointilat voitaisiin uudistaa perinpohjaisesti. Suurimmassa osassa tapauksia he kuitenkin joutuisivat lainaamaan, koska lukuisten vuosisatojen kuluessa ovat sadat tuhannet ihmiset omistaneet koko elämänsä näiden asioiden kokeilemiseen, kunnes he pystyivät saamaan aikaan näitä

merkittäviä edistysaskeleita. Jos kaikki tuo jätettäisiin huomiotta ja pyritäisiin uudelleen luomaan nuo laitokset omassa maassamme ja omissa tavoissamme, ja siten saamaan aikaan nuo toivotut edistysaskeleet, monet sukupolvet vaihtuisivat eikä tavoitetta vieläkään saavutettaisi. Huomioikaa esimerkiksi se, että muissa maissa oltiin peräänantamattomia hyvin kauan, kunnes he lopulta keksivät höyryvoiman, ja pystyivät sen avulla helposti suorittamaan monia raskaita töitä, jotka olivat aikaisemmin ihmisvoimin mahdottomia suorittaa. Kuinka monta vuosisataa vaadittaisikaan, jos hylkäisimme tämän voiman käyttämisen, ja sen sijaan ponnistelisimme kaikin voimin keksiäksemme korvaavan voiman. On siis parempi jatkaa höyryvoiman käyttöä ja samaan aikaan jatkuvasti tutkia jonkun uuden, paljon vahvemman voiman mahdollista olemassaoloa. Tulisi nähdä muut hyödyllisiksi todetut teknologian edistysaskeleet, tieteet, taiteet ja poliittiset mallit samassa valossa, so. ne menettelytavat, joita aikojen saatossa on uudelleen ja uudelleen kokeiltu ja joiden monet käyttötavat ja edut ovat todistettavasti koituneet valtion kunniaksi ja suuruudeksi, sekä kansan hyvinvoinniksi ja edistykseksi. Jos kaikki nämä menettelytavat hylättäisiin ilman pätevää syytä ja kokeiltaisiin muita uudistuskeinoja, siihen mennessä, kun tuollaiset uudistukset mahdollisesti tuottaisivat tuloksia, ja niiden edut saataisiin ehkä todistettua, olisi monia vuosia kulunut ja lukuisat ihmiset eläneet elämänsä. Sillä välin ”olemme yhä tien ensimmäisessä mutkassa.”⁽⁷⁶⁾

- 204 Nykyajan paremmuus menneisyyteen verrattuna perustuu siihen, että nykyaika voi ottaa käyttöön ja omaksua mallina monia asioita, joita on yritetty ja kokeiltu ja joiden suuret hyödyt on menneisyydessä näytetty todeksi, ja että se voi tehdä omia uusia löytöjään ja niillä kasvattaa arvokasta perintöään. On siis selvää, että menneisyyden saavutukset ja kokemus ovat nykyajan tiedossa ja saatavilla, kun taas nykyajan keksinnöt olivat menneisyydelle tuntemattomia. Tämän perusteella voisi otaksua, että myöhempi sukupolvi koostuu taitavista ihmisistä; kuitenkin, kuinka monella myöhemmällä sukupolvella on ollut edes pisanan verran siitä rajattomasta tiedon valtamereestä, jota heidän esi-isillään oli.
- 205 Miettikää vähän. Olettakaamme, että Jumalan voiman avulla jotkut yksilöt asetetaan maan päälle. He tarvitsevat ilmiselvästi monia asioita ihmisarvonsa, onnellisuutensa ja mukavuutensa turvaamiseksi. Onko heidän nyt käytännöllisempää hankkia nämä asiat omilta aikalaisiltaan vai pitäisikö heidän, kunkin toisiaan seuraavan sukupolven, jättää omaksumatta mitään ja sen sijaan itsenäisesti luoda yksi jos toinen niistä välineistä, jotka ovat tarpeellisia ihmisen elossa säilymiseen?
- 206 Jos jotkut ovat sitä mieltä, että nuo täysin kehittyneen yhteiskunnan korkeimmilla tasoilla käytössä olevat periaatteet ja perusteet, jotka ovat yleisiä muissa maissa, eivät ole soveliaita persialaisen kansan oloihin eivätkä täytä sen perinteisiä tarpeita, ja että tämän johdosta on välttämätöntä, että Iranissa tulisi kansakunnan suunnittelijoiden ponnistella kaikin voimin toteuttaakseen juuri Persialle tarkoituksenmukaisia uudistuksia – esittäkööt he ensin, mitä vahinkoa koituisi ulkomailta tuoduista uudistuksista.
- 207 Jos valtiota lujitettaisiin, teitä korjattaisiin, avuttomien osaa parannettaisiin erilaisin keinoin, köyhien maine palautettaisiin, suuret ihmisjoukot johdettaisiin edistymisen polulle, julkisen vaurauden keinoja lisättäisiin, koulutuksen alaa laajennettaisiin, hallitus järjestettäisiin asianmukaisesti, ja yksilön oikeuksien vapaa harjoittaminen ja hänen itsensä ja omaisuutensa

turvallisuus, hänen arvokkuutensa ja hyvän maineensa suojeleminen taattaisiin – olisiko kaikki tämä ristiriidassa Persian kansan luonteen kanssa? Mikä tahansa on ristiriidassa näiden toimenpiteiden kanssa on jo todettu vahingolliseksi kaikissa maissa, eikä tämä koske yhtä seutua enemmän kuin toista.

- 208 Tällainen taikauskoisuus johtuu kokonaan viisauden ja ymmärryksen puutteesta, sekä riittämättömästä tarkastelusta ja erittelystä. Todellakin, suurin osa taantumuksellisista ja vitkastelijoista vain peittelee omia itsekkäitä pyrkimyksiään joutavien sanojen ristitulen turvin ja hämmentää suurten avuttomien joukkojen mielet julkisilla lausunnoillaan, joilla ei ole mitään tekemistä heidän tarkasti salattujen tarkoitukseniensä kanssa.
- 209 Oi Persian kansa! Sydän on jumalallisen luottamuksen asuinsija. Puhdista se itserakkauden tahroista, korista se puhtaan aikomuksen sepeleellä, kunnes tämän maineikkaan kansakunnan pyhä kunnia ja pysyvä suuruus loistavat kuin todellinen aamunkoitto hyväenteisellä taivaalla. Tämä kourallinen päiviä maan päällä livahtaa tiehensä kuin varjot ja on ohi. Ponnistelkaa siis, että Jumala valaisi armoaan teidän päällenne, että jättäisitte suotuisan muiston tulevien sukupolvien sydämiin ja huulille. ”Ja suo, että jälkipolvet puhuisivat minusta kunnioittavasti.” (77)
- 210 Onnellinen on se sielu, joka unohtaa oman hyvänsä, ja Jumalan valittujen tavoin kilpailee palvelussa tovereidensa kanssa siinä, mikä on hyväksi kaikille, kunnes hänet Jumalan siunausten ja loputtomien vahvistusten kautta voimautetaan kohottamaan tämä mahtava kansakunta muinaisen kunniansa huipuille ja palauttamaan tämä kuihtunut maa suloiseen uuteen elämään, ja henkisen kevätajan lailla koristamaan nuo puut, jotka ovat ihmisten elämä, siunatun ilon tuorein lehdin, kukinnoin ja hedelmin.

Viitteet

1. Qur’án 39:69.
2. Qur’án 55:1–3.
3. Qur’án 39:9.
4. Qur’án 41:53.
5. Qur’án 7:178; 8:22.

6. Násiri'd-Dín Sháh.
7. Alkuperäisessä persiankielisessä tekstissä, kirjoitettu 1875, ei mainittu kirjoittajan nimeä, ja ensimmäisessä englanninkielisessä käännöksessä, julkaistu 1910 nimellä *The Mysterious Forces of Civilization*, mainitaan vain ”Kirjoittanut persiaksi arvostettu Bahai filosofi.”
8. Qur’án 76:9.
9. 2 Aikakirjat 36:22–23; Esra 1:2; Ester 1:1; 8:9; Jesaja 45:1, 14; 49:12.
10. Qur’án 6:90; 11:31.
11. Qur’án 14:23; 35:18.
12. Qur’án 95:4.
13. Imám ‘Alí.
14. Qur’án 5:85. ”[O]let huomaava, että eniten rakastavat uskovia ne, jotka sanovat itsensä kristityiksi.
15. Qur’án 29:2.
16. Jáhilíyyih: pakanuuden ajanjakso Arabiassa, ennen Muhammadin tuloa.
17. Pakanalliset arabit noudattivat yhden erillisen ja kolmen peräkkäisen kuukauden aselepoa, joiden aikana tehtiin pyhiinvaelluksia Mekkaan, pidettiin markkinoita, runouskilpailuja ja sen kaltaisia tapahtumia.
18. Qur’án 16:124.
19. Qur’án 4:45; 5:16.

20. Vrt. Bahá'u'lláh Kitáb-i-Iqán s. 86.
21. ”Jos tarkoitamme sanalla algebra sitä matematiikan haaraa, jossa opimme ratkaisemaan yhtälön $x^2+5x=14$, tällä merkintätavalla ilmaistuna, kyseinen tieteen ala sai alkunsa 1600-luvulla. Jos hyväksytään, että yhtälö voidaan kirjoittaa muilla ja vähemmän tarkoituksenmukaisilla merkeillä, voidaan olettaa sen alkaneen jo toisella vuosisadalla. Jos hyväksytään, että yhtälö ilmaistaan sanoin ja ratkaistaan geometrisesti, kun yksinkertaisella yhtälöllä on positiivisia juuria, niin jo Euklides ja muut Aleksandrian koulukunnan edustajat tunsivat sen niinkin varhain kuin 300 e.Kr. Jos hyväksytään enemmän tai vähemmän tieteellinen arvaus ratkaisun löytämiseksi, algebran voidaan sanoa olleen tunnettu melkein 2 000 e.Kr., ja se oli todennäköisesti kiehtonut älymystöä jo paljon aikaisemmin – – Nimi ”algebra” on melko sattumanvarainen. Kun Mohammed ibn Mûsâ al-Khowârizmî – – kirjoitti Bagdadissa (noin 825), hän antoi yhdelle teokselleen nimen Al-jabr w'al-muqâbalah. Otsikko käännetään joskus sanoilla ”palautus ja tasapainottaminen”, muttei sen merkitys ollut selvä edes myöhempien aikojen arabialaisille kirjailijoille.” Encyclopedia Britannica, 1952, hakusanalla Algebra.
22. Qur'án 39:12; 13:17.
23. Rûmî, The Mathnaví, I, 1906–1907.
24. Arabian kielen sana 'Ulamá voidaan kääntää sanoilla ”oppineet”, ”tiedemiehet” tai ”uskonnolliset auktoriteetit”.
25. Resh Galuta, Babylonin maanpakolaisten prinssi tai hallitsija, jota juutalaiset kaikkialla kunnioittivat.
26. Maund on Aasiassa, erityisesti Intiassa käytettävä painoyksikkö, jonka suuruus vaihtelee eri paikoissa. Tihránissa se vastasi kuutta ja kahta kolmasosaa paunaa.
27. Qur'án 9:33; 48:28; 61:9.
28. Qur'án 54:55.
29. Qur'án 7:171: Yawm-i-Alast, päivä, jona Jumala sanoi Aatamin tuleville jälkeläisille: ”Enkö Minä ole teidän Herranne?” (a-lastu bi Rabbikum), ja he vastasivat: ”Kyllä, me todistamme sen.

30. Qur'án 9:33.
31. Vrt. Qur'án 27:12, viitaten Moosekseen: "Vie kätesi paidan sisään, niin se tulee esiin valkoisena –
– yksi Faraolle ja hänen kansalleen annetusta yhdeksästä merkistä." Myös Qur'án 7:105, 20:23,
26:32 ja 28:32. Myös Toinen Mooseksen kirja 4:6. Ks. myös Edward Fitzgeraldin
englanninkielinen käännös teoksessa *The Rubaiyat of Omar Khayyam*: "Now the New Year
reviving old Desires, / The thoughtful Soul to Solitude retires, / Where the White Hand of
Moses on the Bough / Puts out, and Jesus from the Ground suspires." Suomeksi mm. Toivo Lyy-
n suomennoskokoelmassa *Teltantekijän lauselmia* ja Jaakko Hämeen-Anttilan
suomennosvalikoimassa *Ruukku rubiiniviiniä*. Kielikuvat tässä vertaavat valkoisiin kukkiin ja
kevään tuoksuihin.
32. Qur'án 16:126.
33. Qur'án 24:35.
34. Qur'ánin eri kääntäjät ovat kääntäneet nimen Dhu'l-Awtád eri tavoin. Paalujen herra on
Hämeen-Anttilan käännös. Sana awtád merkitsee tappeja tai vaarvoja. Ks. Qur'án 38:11 ja 89:9.
35. Qur'án 20:46.
36. Qur'án 33:63: "Ihmiset kyselevät sinulta viimeisestä hetkestä. Sano: Vain Jumala tietää sen." Vrt.
myös 22:1: "viimeisen hetken järjestys", jne. Ks. myös Evankeliumi Matteuksen mukaan 24:36, 42,
jne. Bahá'ille tämä on viittaus Bábin ja Bahá'u'lláhin tulemiseen.
37. Vrt. islamilainen uskontunnustus, jotka kutsutaan myös kahdeksi tunnustukseksi: "Todistan,
että ei ole olemassa muuta jumalaa kuin Allah, ja Muhammad on hänen profeettansa."
38. Vrt. Qur'án 27:20 ja seuraavat säkeet.
39. Qur'án 12:44; 21:5.
40. Qur'án 24:39.
41. 1875 j.Kr.

42. Rúmí, The Mathnaví, I, s. 334.
43. Bahá'í-uskon suojelija Shoghi Effendi on kääntänyt englanniksi edellisen kappaleen sekä sanoilla ”Jotkut, jotka ovat epätietoisia ihmisten pyrkimysten – ” alkavan kappaleen. Vrt. The World Order of Bahá'u'lláh, The Goal of a New World Order, s.38.
44. Sassanidien kuningas, joka hallitsi 531–578 j.Kr.
45. t.s. koko maailma.
46. Sa'dí, The Gulistán, On the Conduct of Kings.
47. Qur'án 17:84.
48. Runoilija Saná'í.
49. Rúmí, The Mathnaví, III, 4229–4231.
50. Qur'án 2:24.
51. Qur'án 8:64.
52. Ks. Rúmí, The Mathnaví, II, 185 ja 189. Myös Hađíth: ”Jumala loi luodut pimeydessä, sitten Hän sirotti valoaan heidän päälleen. Ne, jotka valo saavutti, valitsivat oikean tien, kun taas ne, jotka jäivät siitä paitsi, harhautuivat suoralta tieltä.” Vrt. R. A. Nicholson: The Mathnawí of Jalálu'ddín Rúmí teoksessa E. J. W. Gibb Memorial Series.
53. Qur'án 24:35.
54. Qur'án 2:58.
55. Qur'án 17:4-7.

56. Raamatussa sanotaan englanninkielisen King James Bible -käännöksen mukaan: ”Te olette kuulleet sanotuksi: ’Rakasta lähimmäistäsi ja vihaa vihollistasi.’” Oppineet vastustavat tätä tulkintaa, sillä se on ristiriidassa sen tunnetun lain kanssa, joka annetaan Kolmannessa Mooseksen kirjassa 19:18, Toisessa Mooseksen kirjassa 23:4–5, Sananlaskuissa 25:21, Talmudissa jne.

57. Vrt. ‘Abdu’l-Bahá, Vastauksia joihinkin kysymyksiin, kpl. LXXXIV ja Promulgation of Universal Peace, kappale, joka alkaa sanoilla ”Therefore, the Lord of mankind has caused His holy, divine Manifestations...” .Ks. Myös, Richard Walzer Galen on Jews and Christians, Oxford University Press, 1949, s. 15. Kirjoittaja toteaa, että Galenin yhteenveto, johon tässä viitataan, on kadonnut ja on tallella vain arabiankielisissä lainauksissa.

58. Qur’án 4:114; 2:207, jne.

59. Qur’án 39:69.

60. Hidžra tarkoittaa islamissa profeetta Muḥammadin muuttoa Mekasta Medinaan vuonna 622. Persiainkielisessä tekstissä kirjailijan nimi translitteroidaan muotoon ”Draybár” ja hänen kirjansa nimi on siinä Ihmisten edistys. Tässä ilmeisesti viitataan John William Draperiin (1811–1882), joka oli tunnettu kemisti ja historioitsija, jonka teoksia on käännetty laajalti. Yksityiskohtaista aineistoa islamin vaikutuksesta länteen ja Gerbertistä (Paavi Sylvester II) esitetään mainitun teoksen toisessa osassa. Kirjoittaja kirjoittaa vailla tunnustusta jääneistä asioista, joista Euroopan on kiittäminen islamia: ”Uskonnolliseen kaunaan ja kansalliseen omahyväisyyteen perustuva epäoikeudenmukaisuus ei voi jatkua ikuisuuksiin.” (osa II, s. 42, tarkistettu laitos). Teoksessa The Dictionary of American Biography todetaan, että Draperin isä oli katolilainen, joka otti itselleen nimen John Christopher Draper sen jälkeen kun oli tullut perheensä hylkäämäksi sen vuoksi, että hänestä tuli metodisti, ja että hänen oikeaa nimeään ei tiedetä. Englannin kääntäjä kiittää New York Public Library -kirjaston tutkimusosaston päällikkö Paul North Ricea tiedosta, jonka mukaan Draperin perheen historiaa ja kansallisuutta koskeissa saatavilla olevissa tiedoissa on ristiriita: Thomas Waln-Morganin The Drapers in America -teoksessa (1892) sanotaan, että Draperin isä oli syntynyt Lontoossa, kun taas Albert E. Henschel kirjoittaa teoksessa Centenary of John William Draper (New York University ”Colonnade,” kesäkuu 1911): ”Jos joukossamme on niitä, joiden sukujuuret ulottuvat Italiaan, he voivat olla syystä ylpeitä John William Draperista, sillä hänen isänsä John C. Draper oli syntyjään italialainen – –”. [Englannin] Kääntäjä kiittää myös Laura Dreyfus-Barneytä tähän kappaleeseen liittyvistä tutkimuksista kongressin kirjastossa (the Library of Congress) sekä Bibliothèque Nationale’issa.

61. Qur'án 3:110.
62. Qur'án 3:100.
63. Qur'án 16:92.
64. Qur'án 7:198.
65. Qur'án 3:128.
66. Qur'án 2:172.
67. Qur'án 59:9.
68. Qur'án 2:203.
69. Qur'án 42:36.
70. Qur'án 3:153.
71. Qur'án 17:14.
72. Qur'án 59:9.
73. Qur'án 23:14.
74. Qur'án 17:31; 110.
75. Rúmí, The Mathnaví, II 2:277. Seuraava säe kuuluu: A garden close, if that thought be a rose, But if it be a thorn, then only fit to burn.
76. Säkeestä: ”Attár on kulkenut rakkauden seitsemän kaupungin läpi, ja me olemme yhä tien ensimmäisessä mutkassa”

77. Qur'án 26:84.